

9-10-11-12-13-14-15

Handelingen -16-17-18-19-20-21-22

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1984-1985

Vergaderingen van januari en februari 1985

ZANDWINNING NATUURGEBIED DENDERBELLE-BROEK
AANTASTING CULTUREEL PATRIMONIUM DOOR ZURE REGEN
AFVALWATERCOLLECTOR ALBERTKANAAL
AANPASSINGEN BEGROTING 1984
UITGAVENBEGROTING 1985
SAMENSTELLING SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VOOR VLAANDEREN
VERANDERING NATUURWETENSCHAPPELIJKE GEBIEDEN IN RECREATIEGEBIEDEN
FINANCIELE SITUATIE VLAAMS WONINGFONDS
MOEILIKHEDEN MUZIEKONDERWIJS
PROBLEMATIEK STORTEN VAN AFVAL
DRINKWATERVOORZIENING VLAANDEREN
INVESTERINGSFONDS SUBSIDIERING GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUURWERKEN
OUDERBIJDRAGE KINDERKRIBBEN EN PEUTERTUINEN
RESIDENTIELE ZORG MENTAAL GEHANDICAPTEN HALLE-VILVOORDE
VERWERKING GIFTIG INDUSTRIEEL AFVAL EN SANERING HOOGHE MAEY
VERENVERWERKENDE BEDRIJVEN
FLANDERS TECHNOLOGY INTERNATIONAL 85
JAARBOEK 1983-1984 VLAAMSE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU
REGLING SCHOOLVAKANTIES 1985-1986
WERKZAAMHEDEN NEDERLANDSE TAALUNIE
AFSLUITING ELECTRICITEIT, GAS EN WATER IN STRENGE WINTERPERIODE
BEGROTINGSTABELLEN

Inhoud

Nr. 9 22 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 273

Begrotingsstukken

Indiening en verwijzing, blz. 273

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 273

Verslagen

Indiening, blz. 273

Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve

Indiening, blz. 274

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 274

Motie

Indiening, blz. 274

Schriftelijkevragen

Indiening, blz. 274

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 274

Samenstelling van Commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 274

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de aanvraag betreffende zandwinning in het natuurgebied Denderbelle-Broek, blz. 275

Regeling van de werkzaamheden, blz. 275

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. De Mol tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aantasting van ons cultureel patrimonium en in het bijzonder de beiaardklokken door zure regen, blz. 275

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de afvalwatercollector langs het Albertkanaal, blz. 276

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de niet-vertegenwoordiging van de gezinsorganisaties in de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie economie en werkgelegenheid)

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud)

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie huisvesting)

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie onderwijs)

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de uitbreiding van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen (Toegevoegd aan de begrotingsmaterie leefmilieu en waterbeleid)

Algemene bespreking, blz. 277

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Ge-

meenschapsminister van Financiën en Begroting, F. Vermeiren, verslaggever, G. Verhaegen, J. Van Elewyck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 297

Nr. 10

22 januari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 299

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellatie (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 299

Sprekers : de heren R. Maes, E. Beyssen, W. Seeuws, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, P. Peeters

Economie en werkgelegenheid, blz. 313

Sprekers : de heren P. Deprez, verslaggever, O. Van Ooteghem, M. Olivier, N. De Batselier, A. Denys, F. Geyselings, F. Debussere, J. Ansoms, J. Gabriels, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 336

Nr. 11

23 januari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 337

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 11 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse aangelegenheden, blz. 337

Sprekers : de heren P. Tant, verslaggever, A. Denys, G. Temmerman, E. Vankeirsbilck, J. Desseyn, A. De Beul, M. Galle, Minister van Binnenlandse Aangelegenheden, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 357

Nr. 12 **23 januari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 359

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 359

Sprekers : de heren H. De Loor, verslaggever, E. Vankeirsbilck, W. Taelman, G. Temmerman, J. Desseyn, E. Desutter, J. De Seranno, P. Tant, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Artikelsgewijze bespreking, blz. 373

Sprekers : de heren J. De Seranno, M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, blz. 376

Interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud, over de wijzigingen van de door KB vastgestelde gewestplannen en meer in het bijzonder de verandering van natuurwetenschappelijke gebieden in recreatiegebieden, blz. 400

Sprekers : de heren G. Beerden, verslaggever, F. Verberckmoes, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren J. Leclercq, J. De Mol, T. Kelchtermans, F. Geyselings, E. Desutter, D. Vervaeke, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, mevrouw M. Smet, de heren J. De Seranno, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening, Landinrichting en Natuurbehoud

Regeling van de werkzaamheden, blz. 408

Nr. 13 **Donderdag 24 januari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 409

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, blz. 409

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaamse Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heer A. Coppieters, verslaggever

Regeling van de werkzaamheden, blz. 412

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, over de ouderbijdrage voor kinderkribben en peuterspeelplaatsen, blz. 412

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg, over de uitbreiding van de residentiële zorg voor mentaal gehandicapten in Halle-Vilvoorde, blz. 413

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen) (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 414

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan

Sprekers : de heren H. De Loor, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, W. Taelman, M. Olivier, O. M eyntj ens, J. Van Elewyck, T. Kelchtermans, J. De Mol, G. Temmerman

Regeling van de werkzaamheden, blz. 429

Nr. 14   **Donderdag 24 januari 1985**
   Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 431

Motie van Orde

Regeling van de werkzaamheden, blz. 431
Spreker : de heer J. Van Elewyck

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting (Voortzetting), blz. 432

Interpellatie van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, over de financiële situatie van het Vlaams Woningfonds en de subsidiëring ervan, blz. 437

Sprekers : de heren C. Marchand, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting, H. De Loor, J. Van Elewyck, M. Olivier, G. Temmerman, J. Valkeniers, J. De Mol

Regeling van de werkzaamheden, blz. 438

Ontwerp van decreet houdende instelling van een Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 285 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmings, blz. 438

Spreker : de heer J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 439

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer T. Kelchtermans tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de stortproblematiek in Limburg, van de interpellatie van de heer L. Vanvelthoven tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de verwijdering van industrieel afval in het algemeen en de gevolgen van een eventuele sluiting van de Hooge Maey in het bijzonder, van de interpellatie van mevrouw L. Detiege tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de oprichting van één centrale inrichting voor verwijdering en verwerking van giftig en gevaarlijk industrieel afval in het Vlaamse Gewest en de sanering van de industriële stortplaats Hooge Maey te Antwerpen en van de interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het afvalbeleid en de gebrekkige overheidscontrole op de stortplaatsen in het Vlaamse land

Hoofdelijke stemming, blz. 440

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de inplanting en exploitatie van verenwerkende bedrijven in Vlaanderen

Hoofdelijke stemming, blz. 441

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Gezondheidsbeleid; blz. 442

Sprekers : de heer J. De Bremecker, verslaggever, mevrouw C. Smitt, de heren G. Anthuenis, L. Hancké, W. Peeters, F. Geyselings, H. Van Rompaey, J. Sleenckx, J. Caudron, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 466

Nr. 15   **5 februari 1985**
   Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 467

Begrotingsstuk

Indiening, blz. 467

Ontwerpen van decreet

Indiening, blz. 467

Verslag

Indiening, blz. 467

Jaarboek

Indiening, blz. 467

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 467

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 467

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over de aanwezigheid van oorlogsmateriaal op Flanders Technology International '85, blz. 468

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het door de Vlaamse Executieve goedgekeurde Jaarboek 1983-1984 van de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu, blz. 468

Dringende vraag van de heer R. Declercq tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de afwezigheid van hedendaagse Vlaamse Cultuur op Flanders Technology International '85, blz. 469

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 'en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, blz. 470

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs, blz. 484

Sprekers : mevrouw M. Panneels-Van Baelen, verslaggever, de heren A. Laridon, C. Moors, L. Vanhorenbeek, E. Beysen, H. Van Rompaey, J. Somers, E. Desutter, T. Kelchtermans, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 487

Nr. 16

5 februari 1985
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 489

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 489

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 489

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs (Voortzetting), blz. 489

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de problemen en moeilijkheden met betrekking tot het muziekonderwijs

Sprekers : de heren J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, T. Kelchtermans, A. Laridon

Leefmilieu en waterbeleid, blz. 496

Interpellatie van de heer D. Vervaeke tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over het storten van afval in het algemeen en in Brussel-Halle-Vilvoorde in het bijzonder, blz. 514

Interpellatie van de heer O. Meyntjens tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de veiligheidsnormen in de petrochemische bedrijven, blz. 515

Sprekers : mevrouw G. Devos, de heren J. Somers, J. Bosmans, L. Vanvelthoven, T. Kelchtermans, mevrouw O. Lefeber, de heren G. Cardoen, M. Capoen, P. Matthys, mevrouw W. De-meester-De Meyer, de heer C. Marchand, mevrouw M. Smet, de heren D. Vervaeke, L. Vanhorenbeek, O. Meyntjens, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs

Regeling van de werkzaamheden, blz. 529

Nr. 17

13 februari 1985
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 531

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 531

Voorstel van decreet

Intrekking, blz. 531

Verslagen

Indiening, blz. 531

Moties

Indiening en verwijzing, blz. 531

Mededeling van het Rekenhof

Indiening, blz. 532

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 532

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 66)

Indiening, blz. 532

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 532

Motie van orde

Wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 532

Spreker : de heer J. De Seranno

Dringende vragen (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer E. Beysen tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Waterbeleid en Onderwijs, over de regeling van de schoolvakanties voor het schooljaar 1985-1986, blz. 533

Dringende vraag van de heer J. Van Elewyck tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn beslissing niet verder aan de werkzaamheden van de Nederlandse Taalunie deel te nemen, blz. 534

Dringende vraag van de heer J. De Mol tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, over zijn verklaring van 13 februari jongstleden in verband met de bestemming van de winst van de organisatie van Flanders Technology International '85, blz. 535

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— II-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlands beleid, blz. 535

Sprekers : de heren C. De Cooman,

verslaggever, E. Beysen, A. Steverlynck, J. Van Elewyck, P. Van Grembergen, H. Weckx, R. De Clercq, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van Huisvesting

Regeling van de werkzaamheden, blz. 551

Nr. 18 **19 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 553

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Bijstand aan personen, blz. 553
Sprekers : de heren E. De Groot, verslaggever, H. Van Wambeke, verslaggever, M. Vandenhove, A. Deneir, R. Declercq, A. Bourgeois, L. Hancké, W. Peeters, J. Somers, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van Gezin en Welzijnzorg

Regeling van de werkzaamheden, blz. 581

Nr. 19 **20 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 583

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming, blz. 583
Sprekers : de heren E. Desutter, verslaggever, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, P. Breyne, R. Van Steenkiste, P. Peeters

Regeling van de werkzaamheden, blz. 601

Nr. 20 **20 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 603

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Culturele Aangelegenheden en Pedagogische en Didactische Vorming (Voortzetting), blz. 603
Sprekers : de heren C. De Clercq, W. Seeuws, R. Declercq, A. Diegenant, mevrouw L. Detiège, de heren D. Vervaet, R. Windels, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, E. Beysen

Regeling van de werkzaamheden, blz. 627

Nr. 21 **21 februari 1985**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 629

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984
— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985
— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)
— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Toegevoegde interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)
Algemene bespreking (Voortzetting)

Mediabeleid, blz. 629
Sprekers : de heren J. Bosmans, verslaggever, I. Van Belle, C. De Clercq, J. Van Elewyck, E. Beysen, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur

Regeling van de werkzaamheden, blz. 642

Nr. 22   **21 februari 1985**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 643

Interpellaties (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 643

Dringende vraag (R.v.O. art. 66, 5)
Dringende vraag van de heer G. Temmerman tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn initiatieven inzake afsluiting, wegens wanbetaling, van de nutsvoorzieningen elektriciteit, gas en water tijdens de strenge winterperiode, blz. 643

Ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 644

Hoofdelijke stemming, blz. 645

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 646

Hoofdelijke stemming, blz. 647

Ontwerp van decreet houdende derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 648

Hoofdelijke stemming, blz. 649

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 tot 12 (+ Bijlagen)

— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 650

Sprekers : de heren J. Gabriels, W. Seeuws, J. Somers, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, J. Van Elewyck, G. Temmerman

Hoofdelijke stemming, blz. 673

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzit-

ter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie en Werkgelegenheid, J. Van Elewyck, E. Beysen, A. De Beul, G. Verhaegen

Ontwerp van decreet betreffende de milieuvergunning

— 291 (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

Voorstel tot wijziging in verwijzing naar Commissie, blz. 675

Sprekers : de heren J. De Seranno, A. De Beul

Regeling van de werkzaamheden, blz. 675

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 677

VOORZITTER : mevrouw G. Devos,
Eerste-Ondervoorzitter

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.15 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

G. Marmenout, E. Vandersmissen, J. Verniers, J. Wyninckx ; gezondheidsredenen.

C. De Clercq, A. Deneir, O. Lefeber ; buitenslands.

H. Boel, L. Van den Brande ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11 (1983-1984) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-A (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende

derde aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1984

— 11-B (1984-1985) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Maamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985

— 8 (1984-1985) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 11

— 7 (1984-1985) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

TOEGEVOEGDE INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67, 9)

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

De heer Robert Maes heeft het woord.

De heer R. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Eerste-Minister, mijnheer de Minister, ik zou om te beginnen een vergelijking willen maken. Zij zal, zoals men van elke vergelijking zegt, wel hier of daar een beetje mank lopen, maar u zal wel bepaalde vergelijkingspunten gemakkelijk herkennen.

Nu ook al weer een aantal jaren geleden, zijn wij hier en ook elders blijkbaar het tijdperk van de „doe het zelf”-praktijken binnengetroten. Steeds meer mensen stelden vast dat hun budget het niet meer toeliet bepaalde werken en karweitjes aan derden, dit wil zeggen aannemers, stielmannen, enzovoort toe te vertrouwen.

Bovendien bleek dat deze stielmannen, enzovoort, het ook niet altijd

even goed deden.

Men trachtte dus zelf allerlei dingen te doen en sommigen gingen zelfs zo ver hun eigen woning op te trekken. Natuurlijk diende men zich dan allerlei gereedschap en enkele machines aan te schaffen.

Maar na verloop van enige tijd en met het „vallen en opstaan” slaagden velen er toch in zich vrij behoorlijk uit de slag te trekken. Bijzonder ongelukkig waren echter diegenen die zich gereedschap en machines aanschafte, maar om welke reden ook, uiteindelijk toch op derden bleven een beroep doen. Zij bleven aldus op beide vlakken verliezers.

Mevrouw de Voorzitter, u heeft het al begrepen, met onze Gemeenschappen en Gewesten zijn wij in deze categorie van dubbele verliezers geraakt.

Wij hebben immers alles bij mekaar genomen en indien ik althans goed geteld heb, vier nieuwe Regeringen in het leven geroepen. Daar bovenop nog een paar regionale Ministercomités binnen de centrale Regering, meerdere Raden met een eigen Administratie, een reeks kabinetten, en noem maar op. Maar dit alles om een uiterst minimum aan bevoegdheden uit te oefenen.

In plaats van deze bevoegdheden dan zo ruim mogelijk te interpreteren leidt, zeker in het geval van onze Gemeenschap, de onderhorigheid van de Vlaamse Regering ten opzichte van de centrale Regering er toe dat aan onze bevoegdheden dan nog een minimale interpretatie wordt gegeven. Deze onderhorigheid blijft ons eveneens par-

R. Maes

ten spelen wat onze financiële middelen betreft.

Zoals reeds gezegd tijdens het debat over de middelenbegroting, werden de dotaties van bij het begin, volgens mijn bescheiden mening zelfs wetens en willens onderschat. Ook voor de fameuze verdeelsleutels werd de Vlaamse Gemeenschap van bij het begin benadeeld.

Het is deze dubbele benadeling, meer dan de crisis, die tot een structureel tekort heeft geleid, dat het verleden jaar uitgewerkt bijstandsplan ook niet uit de weg heeft geholpen.

Wanneer sommigen daarbij doen opmerken dat de dotaties weliswaar geïndexeerd werden en globaal aanzienlijk toenamen, moet daarop geantwoord worden dat dit in feite slechts oogverblindend is, want dat ook de lasten door onze Gemeenschap te dragen, onder meer door het overhevelen van personeel, in zowat gelijke mate toenamen.

Er kwam ook niets in huis van de belofte, onder meer door de Eerste-Minister zelf in 1980 gedaan, dat het belang van de dotaties in het geheel van de financiering van de Gewesten en Gemeenschappen geleidelijk aan zou verminderen door de groei van de rishtorno%. Men kapituleerde eens te meer wanneer onlangs een deel van de bevoegdheden inzake het Fonds voor de Prototypes en het IWONL naar de Gewesten en Gemeenschappen werden overgeheveld. Wie te weinig middelen heeft kan er vanzelfsprekend ook niet genoeg besteden.

Het overduidlijkst voorbeeld daarvan is wellicht de zaak van de BRT. Wij zullen hier straks geen discussie voeren over het feit of, zoals gepland in de begroting, de dotatie voor de BRT al dan niet met een paar 100 miljoen frank moet worden vermindert. Maar de oplossing van het BRT-probleem en niet alleen daarvan, ligt natuurlijk elders.

Het bruto kijk- en luistergeld dat over het gehele land geïnd wordt, brengt zowat 16 miljard op. Daarvan gaat niet minder dan 9,3 miljard frank naar de

Rijksmiddelen en slechts 5,9 miljard frank wordt onder de Gemeenschappen verdeeld, waarvan slechts 3,6 miljard frank naar onze Vlaamse Gemeenschap gaat.

Tegenover deze inkomsten van 3,6 miljard frank staat echter, zelfs met de voorziene inkrimping, nog altijd een totale eigen Vlaamse dotatie, leninglasten en investeringen inbegrepen, van een goede 5 miljard aan de BRT. Wij passen dus nog zowat 1,4 miljard frank bij uit eigen zak. Maar dit zou helemaal geen probleem zijn indien het in Vlaanderen geïnde kijk- en luistergeld integraal naar onze Gemeenschap werd overgeheveld. Wij zouden zelfs nog andere uitgaven ermee kunnen helpen dekken.

Heb ik u zelf, mijnheer de Eerste-Minister, enkele dagen geleden voor de televisie niet horen verklaren dat in Vlaanderen wel 9 miljard frank kijk- en luistergeld wordt geïnd ?

Deze kleine berekening maak ik maar om bij middel van een voorbeeld aan te tonen dat, zo wij de nodige uitgaven niet kunnen doen, dit vooral te wijten is aan de ontoereikendheid van de inkomsten die ons normaal zouden moeten toekomen.

Ik zou nog een ander voorbeeld kunnen geven. Wij hebben voorgaande jaren hier ook discussies gevoerd over het feit of de begroting van de Nederlandstalige Commissie voor de Cultuur te Brussel al dan niet met een paar tientallen miljoenen diende verhoogd te worden. Maar terwijl wij daarover spreken en soms dan nog van mening verschillen, bestaat er aan Franstalige kant een totaal overbodige gelijkaardige Cultuurcommissie, overbodig omdat de Brusselse gemeentebesturen altijd naar behoren aan Franstalige kant de taken hebben uitgevoerd waarvoor aan Vlaamse kant echter de NCC moest in het leven geroepen worden.

Niettemin mag deze Franstalige Cultuurcommissie een heel pak geld aan overbodige, aan surplus-activiteiten besteden. Het gebrek aan eigen middelen heeft er dan aan onze kant toe geleid dat, nadat ook al de vorige jaren het investeringsprogramma was verminderd, dit thans tot 70 procent van

het initiële programma 1984 moest herleid worden.

Is het dan niet godgeklaagd dat, nu investeringen juist tot heropleving van de economie en verhoogde tewerkstelling zouden moeten leiden, onze Gemeenschap verplicht wordt deze investeringen af te bouwen ? Ook de vermindering van de investeringen voor de huisvestingssector valt bijzonder te betreuren.

Over het wegcijferen van de onmiddellijke betaling van een totaal van 4,4 miljard frank in dezelfde sector zal ik het niet meer hebben, maar ik wil nog even aanstippen dat ook de spreiding van de uitbetaling van de kapitaalpremie in de sector van de economische expansie weliswaar een onmiddellijke vermindering van de uitgaven voor 1985 tot gevolg heeft maar vanzelfsprekend daardoor de lasten voor de volgende jaren zullen vergroten.

Om te besluiten zou ik nog speciaal aan de Minister van Financiën en Begroting volgende vraag willen stellen.

In de algemene toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1985 wordt gesteld dat in Titels I en II van de uitgavenbegroting nieuwe kredieten voorzien zijn voor een totaal bedrag van 81 miljard 635 miljoen frank, waarvan een gedeelte, met name 35 miljard 642 miljoen frank, bestemd is als overdracht naar de afzonderlijke sectie, Titel IV.

Een belangrijk pakket uitgaven wordt derhalve budgettair aangerekend op de artikelen van de afzonderlijke sectie.

Welk is nu het totaal bedrag van de uitgavenmachtigingen voor 1985, rekening gehouden met de verrichtingen op de afzonderlijke sectie ? Welke reële ontvangsten staan hiertegenover ? Hoe groot is derhalve het globale begrotingstekort voor 1985 in de zin van geraamd netto te financieren saldo, dit natuurlijk in de veronderstelling dat de begroting voor honderd procent zou worden uitgevoerd ?

Mevrouw de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, nu ook al weer een vierthalf jaren geleden, zijn wij in

R. Maes

deze Raad als het ware vertrokken, schijnbaar in grote mate eensgezins, onder de leuze „wat wij zelf doen, doen wij beter”.

Ondanks een in grote lijnen dan toch zuinig beheer, moeten wij vaststellen dat wij er jaar na jaar financieel niet bovenop geraken en bovendien de middelen op verre na niet toereikend zijn om op welk terrein ook enige spelingsruimte te hebben om een eigen politiek te voeren.

Discussie over wat meer besteden hier en wat minder besteden daar zijn vanzelfsprekend noodzakelijk, maar de hoofdoorzaak van onze kwaal ligt elders.

Wij moeten vooreerst terug naar het begin, en als het ware van de erfzonde die wij meedragen verlost geraken, door onder de vorm van *ristorno*'s, de belastingen, of ten minste een groot gedeelte ervan, die onze Gemeenschap opbrengt zelf te kunnen innen en aan de andere kant deze, met uitgebreider bevoegdheden, zelf naar eigen inzichten te kunnen besteden. Dat alleen is de goede oplossing. Vanzelfsprekend kunnen wij dan ook de huidige uitgavenbegroting, die ons in vele opzichten teleur stelt, niet goedkeuren. (**Applaus bij de SP en de VU**)

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, geachte collega's, voorafgaand aan de algemene uiteenzetting die ik namens de RW-fractie vertolk, wens ik elkeen te danken, die bijgedragen heeft tot het tot stand komen van deze begroting.

Mijn bijzondere dank gaat uit naar de collega's, die dank zij hun actieve medewerking tijdens de commissievergaderingen bijgedragen hebben tot het verruimen van de globale visie op het te voeren begrotingsbeleid, wat zijn weerslag vindt in de uitstekend gedocumenteerde verslagen, waarvoor de algemene verslaggever en de deelverslaggevers onze waardering verdienen.

Bij het indienen van de begroting – nu reeds zowat drie maanden geleden – waren de alarmkreten niet uit de lucht. Sommigen aarzelden zelfs niet deze begroting een rampenbegroting te noemen. Indien collega Van Elewyck zou aanwezig zijn, zou hij mij niet tegenspreken.

Wij weigeren mee te huilen met het doemdenkerskoor en willen vanuit een positieve benadering aantonen dat, ondanks deze begroting de kenmerken draagt van de benarde toestand waarin de overheidsfinanciën zich in het algemeen bevinden, wij erin gelukken onze middelen zo oordeelkundig te besteden dat, in weerwil van fors opgelegde bezuinigingsmaatregelen, wij onze regio een eigen gestalte hebben weten te geven.

De resultaten op het vlak van de werkgelegenheid en de investeringen in Vlaanderen voor 1984, die door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve twee weken geleden werden bekend gemaakt, vormen daarvan het klinkend bewijs.

Wie kan uitpakken met een daling van de werkloosheid in het algemeen en een afname van de **jeugdwerkloosheid** in het bijzonder ; wie kan bewijzen dat de investeringen met ruim 28 procent zijn toegenomen ; wie kan aantonen dat in dit **investeringspakket** de rol van de Vlaamse KMO en middenstanders een vooraanstaande plaats inneemt ; wie bovendien het bewijs levert dat de steunmaatregelen van de overheid zich voornamelijk naar de ontwikkelingszones richten, verdient geen boegeroep, maar wel applaus !

Ook op andere terreinen kan de Vlaamse Executieve uitpakken met resultaten, die aantonen dat we door efficiënt werken binnen onze geëigende instellingen betere oplossingen weten te vinden.

Ik verwijs naar de wijziging en de aanvulling van de Huisvestingscode die het mogelijk maakt dat alternatieve financieringswijzen in de sociale huisvesting kunnen worden ingevoerd ; ik verwijs naar de stijging van de aanvragen voor het bekomen van een bouwpremie met 38 procent, gespreid over 2 jaar ; ik verwijs eveneens naar het

succes van de inkomensverzekering ; ik verwijs ten slotte naar de uiteindelijke erkenning van de niet-openbare radio's, waardoor de eerste stap werd gezet in het doorbreken van het **BRT-monopolie**.

De heer W. Seeuws : . . . en inzake de ethervervuiling ?

De heer E. Beysen : Mijnheer Seeuws, u zegt dat u de cijfers betwijfelt ; weerleg ze dan. Als u het woord „**ethervervuiling**” in de mond neemt, doe er dan niet aan mee.

Ik wil alleen maar zeggen, mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, dat dit enkele voorbeelden zijn van het gezegde dat stelt „wat we zelf doen, doen we beter”.

Als we daarvan samen overtuigd zijn, dan moeten wij ook samen durven vooropstellen dat we zoveel mogelijk zelf moeten doen.

Hier belanden we op het teer punt van de bevoegdheden. Willen we onze eigen instellingen niet zien verschrompelen, dan zullen we een offensief moeten ontketenen om uit het te strak financieel keurslijf te geraken, waarin we nu gedrongen zitten.

De voorbeelden zijn legio ; ik wil ze zeker en vast tijdens deze begrotingsbespreking niet uit de weg gaan.

1. Om klaarheid te scheppen in het probleem van de persoonsgebonden materies, zag u zich genoodzaakt, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, een Commissie van zogenaamde Vlaamse Wijzen te installeren.

Wij juichen dit initiatief toe, omdat we geloven dat het de enige methode is om duidelijkheid te brengen in de bevoegdheidsverdeling.

2. De regionalisering van de parastatelen.

3. Het inhaalplan Maystadt, het thans meest in het oog springende voorbeeld.

Er dient toegegeven dat in deze aan gelegenheid de aankomstlijn nog ver voor ons ligt, omdat de nationaal verantwoordelijken de logische gedach-

Beysen

tengang die inhoudt, dat wie wettelijk bevoegd is, ook over de middelen, de mensen en het instrumentarium moeten kunnen beschikken, zo behoedzaam mogelijk willen uitvoeren, daar waar de Vlaamse Executieve onder druk wordt gezet om, in een minimum van tijd, er het maximaal resultaat uit te halen.

Het prototype van probleem-dossier dat thans ter tafel ligt, is ongetwijfeld het zogenaamde inhaalplan Maystadt.

De doelstelling van het inhaalplan, te weten de budgettaire middelen voor onderzoek en ontwikkeling op het niveau van onze buurlanden brengen, is beslist lovenswaardig.

De praktische toepassing van het inhaalplan stuit op bezwaren, zowel inzake bevoegdheidsverdeling als inzake de toepassing van de financiële verdeelsleutel.

Wij blijven op ons standpunt dat de kredietoverdrachten aan Gemeenschappen en Gewesten moeten gebeuren via *ristorno's* en niet meer via dotaties en wij blijven aandringen opdat de kredieten voor toegepast wetenschappelijk onderzoek, die nu nog in de nationale begroting ingeschreven staan, ook nog naar de Gemeenschappen en Gewesten moeten overgedragen worden. Het verheugt mij dat deze ochtend dit standpunt ook werd vertolkt door collega Verhaegen.

Tegen de achtergrond van deze te **verwezenlijken** overdrachten, kunnen we het inhaalplan Maystadt voorlopig aanvaarden, maar het blijft noodzakelijk dat gewerkt wordt aan het opstellen van een volledige inventaris van middelen en bevoegdheden met betrekking tot het toegepast wetenschappelijk onderzoek, waarrond verder moet worden beraadslaagd.

Minister G. Geens : Het zijn wij die beslissen ; men moet de zaken juist stellen.

De heer P. Van Grembergen : Dat is goed om weten.

De heer E. Beysen : Mijnheer Van Grembergen, wij hebben genoteerd dat de VLIR dat afkeurt ; dat telt wel

en daarmee moet rekening worden gehouden. De politieke verantwoordelijkheid echter ligt hier.

De heer W. Seeuws : De politieke verantwoordelijkheid ligt bij de nationale Regering.

De heer E. Beysen : De politieke verantwoordelijkheid ligt òn bij de nationale Regering en bij de Vlaamse Raad. (*Twistgesprekken*)

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, binnen hetzelfde streven om bevoegdheden zo maximaal mogelijk binnen de eigen instellingen uit te oefenen, moet ook verder werk worden gemaakt van de communautarisering van het onderwijs. Het is duidelijk dat ter zake tussen de verschillende fracties meningsverschillen bestaan ; zij komen hier zopas tot uiting. Dat is echter een kwestie politieke verantwoordelijkheid op te nemen.

Het is wellicht nuttig, om ter gelegenheid van de bespreking van de begroting 1985, aandacht te besteden aan de huidige stand van de werkzaamheden, zoals die zich ontwikkelen binnen de Vlaamse Technische Werkgroep Communautarisering van het Onderwijs.

Informatie over de stand van zaken en over de te verwachten ontwikkelingen, lijken ons op het einde van een legislatuur wenselijk, om van daaruit de nodige voorbereidingen te kunnen treffen om de eindfase van de communautarisering grondig voor te bereiden.

Pas wanneer de communautarisering van het onderwijs een feit zal zijn, zullen we in onze Vlaamse Gemeenschap over alle troeven beschikken om onze jongeren adequaat voor te bereiden voor de uitdagingen van de 21ste eeuw, waarvoor onze jeugd zal geplaatst worden, in nauw overleg en samenwerking met het vormingsaanbod dat thans geboden wordt door de socio-culturele vormingsorganisaties, wat zou kunnen leiden tot het opnieuw samenvoegen van de Departementen Onderwijs en Cultuur.

„Na drie jaar Vlaamse ervaring is bij de publieke opinie ongetwijfeld de overtuiging gegroeid dat de Vlaamse Executieve impulsen heeft gegeven

aan het economisch leven, maar het culturele wat verwaarloosde”, schreef editorialist Hugo De Ridder onlangs.

Als we dit louter nachecken op grond van cijfers moeten we zulks beamen.

Waar in 1982 de uitgaven voor de gemeenschapsmateries, binnen dewelke de culturele uitgaven het leeuwendeel vormen, nog 53,4 procent van de totale uitgavenkredieten bedroegen, is dit voor 1985 geslonken tot 49,3 procent.

Het aandeel voor de uitgaven voor de gewestmaterie steeg daarentegen, zij het zeer minimum, van 45,7 naar 45,8 procent.

De vergelijking wordt nog duidelijker wanneer men vaststelt, dat wanneer Gewest- en Gemeenschapsinrichtingen afzonderlijk zouden werken, omdat daaruit blijkt dat de Gemeenschap in dat geval helemaal niet met begrotingsproblemen zou geconfronteerd worden.

Deze summiere benadering van de verhoudingen van inkomsten en uitgaven van Gewest en Gemeenschap, stelt voor wat het Gewest betreft het probleem van de fiscale return in alle scherpte – ik kom er niet uitvoerig op terug, omdat ik deze problematiek reeds grondig belichtte tijdens voorgaande besprekingen – en toont ook duidelijk aan welke bezuinigingsinspanningen er voornamelijk in de gemeenschapssector werden gevergd.

Dat desondanks op het vlak van de bijstand aan personen een gevoelige verhoging van de kredieten kon ingeschreven worden in de begroting 1985, wijst op de sterk aanwezig sociale bekommernis om tegemoet te komen aan de behoeften van medemenssen die omwille van zeer diverse factoren, gaande van gehandicaptenzorg tot sociale en morele begeleiding van sociaal ontheemden, in alle omstandigheden op onze solidariteit moeten kunnen rekenen.

De heer J. Gabriels : Behalve personeelsovername.

De heer E. Beysen : Bewust van de precaire budgettaire toestand waarmee ze geconfronteerd wordt, kondigt de Vlaamse Executieve een budgetcontrole aan, ten einde tijdig in eventuele

Beysen

bijsturingen te kunnen voorzien.

Het zou wenselijk zijn dat de Vlaamse Raad dit goede voorbeeld volgt en zich tijdens de eerstvolgende commissievergaderingen opnieuw artikelsgewijze over het nut van de uitgaven zou beraden.

Dit extra onderzoek dringt zich op om verschillende redenen.

1. Tijdens de begrotingsbesprekingen in de Commissie is er meestal onvoldoende tijd om zeer grondig alle artikelen met het vergrootglas te bekijken.

2. De mogelijkheid dat bepaalde uitgaven gespreid over verschillende deelbegrotingen elkaar overlappen kan niet tijdens de begrotingsbesprekingen in de respectievelijke Commissies uitgesproken worden.

3. De commissarissen moeten via een vernieuwd onderzoek van de artikelen aan de bevoegde Ministers signalen kunnen geven met het oog op de samenstelling van de volgende begroting.

4. In tijden van financiële schaarste moet de controlefunctie verscherpt worden.

Met betrekking tot de begroting kunnen wij nog twee zaken vaststellen die ons enigszins hinderen.

Ten eerste, het clichématige of het stereotype van de begroting die, als men ze grondig bekijkt, zeer weinig veranderingen heeft ondergaan in haar globaliteit **genomen**. dit geeft ten tweede de indruk alsof men het niet aandurft ieder artikel afzonderlijk in vraag te stellen en desnoods te schrappen.

Inderdaad is het aangewezen in een tijd van economische crisis en budgettaire beperkingen, de **zero-base-budgetting**-methode toe te passen, dit vergt echter een grote dosis politieke moed.

Als men zich aan de hand van bepaalde artikelen in de begroting vragen durft stellen over de wenselijkheid en de noodzakelijkheid van deze uitgaven dan moet men ook de nodige antwoorden geven.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik zou een lijst kunnen geven van artikelen in de begroting die wij absurd vinden. Bij wijze van voorbeeld zal ik er slechts enkele aanstippen die ik er toevallig heb uitgepikt. Het gaat hier niet altijd over zeer grote bedragen. Dit wijst er echter op hoe systematisch een begroting eigenlijk wordt opgesteld en hoe een artikel, eens ingeschreven, voor jaren behouden blijft.

In de sector „Wetenschappelijk Onderzoek” is er de toelage aan het Interuniversitair College voor Doctorale Studies in Managementwetenschappen. Daarvoor voorzien wij, de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad, niet minder dan 13,8 miljoen frank. Is dit wel een gewettigde uitgave ?

In dezelfde sector zijn er verder nog twee onooglijke kredieten ingeschreven waarvan het nut toch moet worden in vraag gesteld, met name de toelage aan de Assyriologische Stichting Georges Dossin VZW van 200.000 frank – zonder dit bedrag zal deze stichting waarschijnlijk even nuttig werk kunnen verrichten – en, om het nog erger te maken, de toelage aan het Belgisch Comité voor Historisch, Epigrafisch en Archeologisch Onderzoek in Mesopotamië VZW (Vlaamse Afdeling) van 400.000 frank per jaar.

Dit in een begroting lezen staft de stelling dat eens een artikel in de begroting is opgenomen, het er nooit meer uit verdwijnt. Het nut van die uitgaven wordt echter nooit verder onderzocht. Van dergelijke zaken zou ik u een ellenlange lijst kunnen voorleggen.

Vandaar dat ik zeg dat het nuttig zou zijn dat, buiten de normale begrotingsbespreking in de Commissievergaderingen, deze zaken ernstig zouden worden besproken zodat de nodige conclusies kunnen worden getrokken.

Ik pleit voor deze systematische en grondige benadering van de begrotingscontrole, omdat ik weiger te geloven dat we op het einde van onze besparingsmogelijkheden zijn gekomen.

Wij moeten durven sleutelen aan zo-

gezegde verworvenheden, om alzo begrotingsruimte te vinden voor uitgaven die beslist onontbeerlijk zijn en die een werkelijke bijdrage leveren in de ontplooiing, hetzij op economisch, hetzij op sociaal of op het culturele vlak van onze Vlaamse Gemeenschap.

Tot slot van deze algemene tussenkomsst, waarop door verschillende PW-woordvoerders dieper zal worden ingegaan tijdens de bespreking van de respectievelijke deelbegrotingen, stel ik er prijs op, om bondig, nog een aantal primordiale beleidspunten aan te strepen, waaraan de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad in het laatste jaar van hun eerste legislatuur bijzondere aandacht moet besteden.

Zo moet 1985 het jaar worden van de media-doorbraak, het jaar waarin het BRT-monopolie wordt doorbroken en waarin andere essentiële beleidspunten op media-vlak zoals de oprichting van een mediaraad en de goedkeuring van het kabeldecreet moeten worden gerealiseerd.

Zo moet 1985 ook het jaar worden waarin ten gronde aandacht wordt besteed aan de bescherming van ons leefmilieu.

Met de beelden van de smog nog vers in het geheugen, is het voor iedereen duidelijk geworden dat meer intensieve aandacht moet worden opgebracht voor het leefmilieubeleid, willen we de 21ste eeuw onbevungen tegemoet kunnen treden.

Wij zullen alle weloverwogen en op efficiëntie gerichte beleidsmaatregelen krachtadig ondersteunen. De noodzakelijk op te leggen reglementeringen moeten evenwel zo uitgebouwd worden dat ze voor de gebruiker begrijpelijk en bevattelijk zijn.

Met dit streven voor ogen heeft de PW-fractie een voorstel van decreet ingediend houdende de coördinatie van de milieuvergunningen.

Ons voorstel beoogt in de eerste plaats een procedurele coördinatie van alle milieuvergunningen in het Vlaamse Gewest. Het moet gezien worden als een eerste stap in de richting van de uniformisering van de bestaande

Beysen

voorschriften en normen, met als einddoel de integratie van de bestaande vergunningsstelsels in één enkele milieuvergunning.

Tevens beoogt ons voorstel een verbetering van het openbaar onderzoek. De PW-fractie verwacht dat dit voorstel gekoppeld aan het ontwerp van de Vlaamse Executieve rondom dezelfde problematiek voor het zomerreces zal worden goedgekeurd.

Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik kom tot mijn besluit. Ook al geven wij toe dat de huidige uitvoering van de staats hervorming ons te weinig armslag biedt, toch weten wij aan te tonen en meen ik te hebben aangetoond tijdens deze uiteenzetting dat wat wij zelf doen, ook beter doen.

Dit wordt verklaard omdat we realisten zijn in plaats van dagdromers; omdat we onze ideeën met eigen handen willen verwezenlijken; omdat we niet bij de pakken blijven zitten, zelfs niet in perioden van tegenspoed.

Deze realistische aanpak, die de eerste Vlaamse Executieve kenmerkt, heeft tot bevredigende resultaten geleid.

Omdat we ervan overtuigd zijn dat het de enig mogelijke aanpak is, zullen we als Vlaamse Liberalen de begroting 1985 goedkeuren.

De Voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heren Ministers, geachte collega's, ik zou even willen terugkomen op het begin van de toelichting van de Voorzitter van de Executieve, met name de personeelsproblemen van de Vlaamse Administratie. De Voorzitter heeft terecht gesteld dat na meerdere jaren wachten – ik druk het wel eventjes anders uit, mijnheer de Voorzitter – eindelijk op 26 juni 1984, het besluit van de Vlaamse Executieve van 30 mei 1984, in verband met de publikatie van de personeelsformatie, werd gerealiseerd. Sindsdien moet echter

worden vastgesteld dat de effectieve bezetting van het kader, vooral door affectatie is gebeurd ofwel zeer traag vordert. De Voorzitter heeft ter zake een aantal elementen aangeraakt die de jongste tijd zijn gebeurd. Hij heeft onder meer in zijn tweede punt gezegd dat een aanvang werd gemaakt met de aanwerving van vaste ambtenaren voor de Vlaamse Administratie. Hij heeft echter geen opsomming gegeven. Vooraleer ook de problematiek van de bevorderingen, onder meer naast de aanwervingen, kan worden aangepakt, wens ik te weten wat er is gebeurd met eventuele mutaties waarvan ik geen weet heb.

Met uitzondering van de benoeming en de bevordering van leidende ambtenaren, waar wij weet van hebben, blijkt de rest van het personeelsbeleid ter plaatse te trappelen.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, indien ik u goed heb begrepen heeft u in uw derde punt gesteld dat honderden affectaties werden getekend en ik veronderstel dus ook dat zij werden uitgevoerd en ter kennis gebracht van de betrokkenen.

Wat u niet heeft gezegd – en daar hadden wij ook graag een antwoord op – is of het hier uitsluitend gaat over affecties op niveau 1 of betreft het ook affectaties op de lagere niveaus, met name de niveaus 2, 3 en 4 ?

Minister G. Geens : Daarop kan ik u onmiddellijk antwoorden. Het gaat hier over de vier niveaus.

De heer W. Seeuws : Mijnheer de Minister, ik dank u voor deze informatie.

Desalniettemin zijn wij van oordeel dat door het feit dat – mijn fractie en andere collega's hebben daar vroeger reeds over gesproken – de Voorzitter het personeelsbeleid heeft gemonopoliseerd, wars van een correcte interpretatie van de bijzondere wet inzake personeelsbeheer en personeelsbeleid – artikel 74 van de bijzondere wet impliceert een minimum bevoegdheid inzake personeel voor de respectieve Ministers binnen de Executieve – zijn persoonlijke verantwoordelijkheid inzake de huidige toestand onweerlegbaar is, bijna evenredig groot met het ongenoegen dat terecht bij

een groot deel van het personeel van de Vlaamse Administratie heerst omdat sinds jaren hun toestand ongewijzigd bleef en deze in feite uitzichtloos was en tot nader order nog altijd is.

Ondanks een ruim opgevatte personeelsformatie, blijven den statutaire personeelsleden, die op regelmatige wijze overgedragen zijn, van hun normale loopbaanverwachtingen verstoken. Het zijn dus verloren jaren in het uitbouwen van hun loopbaan.

Kortom, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat u slechts schoorvoetend een statutaire en reglementaire toestand invoert, alsof u met de feitelijke toestand vrede neemt.

Ik vrees, mijnheer de Voorzitter, dat het een aantal onder ons genoegzaam bekend is dat de invloed van zijn politiekgezinde vrienden – ik tracht het zo vriendelijk mogelijk te zeggen – binnen de Vlaamse Administratie door de feitelijke samenstelling van het ambtenarenkorps nog versterkt werd door de CVP-gerichte bezetting van het Secretariaat-generaal en de algemene administratieve diensten. Ik kom daarop straks nog even terug. Ik weet dat u zal antwoorden dat de toestand is zoals u hem hebt gevonden, maar u weet zeer goed wat daaraan is voorafgegaan. Wij maken ons ernstig zorgen over de toepassing van de wettelijke maatregelen die werden getroffen om aan de scheefgetrokken toestand te verhelpen.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat ik straks een volledig antwoord dienaangaande zal krijgen. De personeelsdienst wordt trouwens de facto en enkel door de Voorzitter opgevuld zonder dat de functioneel bevoegde Ministers hiervoor mede bevoegd zijn, of er zouden andere argumenten en bewijzen moeten worden voorgelegd.

Heel deze operatie wordt nog versterkt door het feit dat op niet-reglementaire basis – en alleszins strijdig met de geest van de uitvoeringsmodaliteiten van de staats hervorming – nog steeds en in grote getale – ik denk aan het koninklijk besluit van 1 oktober 1984 – ambtenaren worden overgedragen, 32 om juist te zijn, naar de Executieve en dit nadat zij werden

Seeuws

overgeplaatst naar het Vlaamse Departement bij de Premier. Dit Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, dat een nationaal Departement is, werd inzonderheid opgericht om via haar structuur de ambtshalve en de vrijwillige overhevelingen van een nationaal Departement naar de Executieve mogelijk te maken; een soort doorsluisfunctie dus.

Voor vele van deze aldus per 1 juli 1984 overgedragen personen, — wij hebben daarover geïnterpelleerd — werd zelfs geen oproep gedaan in het Belgisch Staatsblad. Daar waar de hele operatie „overheveling — overdracht” vooral wordt gekarakteriseerd door de zorg om de toepassing van objectieve regelen met het oog op een gelijke behandeling van alle ambtenaren en beambten — koninklijk besluit van 30 juni 1982 — wordt in de rand ervan een operatie op het getouw gezet die elke objectiviteit mist en die in sommige van haar aspecten aanstuurt op een versterking van de aanwezigheid van vrienden van de grootste partij, voorlopig althans, binnen de Vlaamse Administratie.

Wij moeten helaas vaststellen — wat mijn grote ergernis wekt omdat het afwijkt van alle principiële beslissingen die wij als Vlamingen hebben genomen in de jaren zeventig vooraleer er sprake was van een autonoom Parlement — dat het Cultuurpact, in tegenstelling met uw vroegere collega's Van Elslande en Van Mechelen, aan wie ik hier een eresaluut wil brengen, minimaal wordt geïnterpreteerd door onder meer het hanteren van de onge-notie „culturele functie”.

Wij stellen gelijktijdig vast dat de feitelijke meerderheidspartijen, de CVP en de PW, ook binnen de Vlaamse Executieve daardoor geen echt levensbeschouwelijk en ideologisch evenwicht nastreven inzake de persoonsgebonden materies, — behoudens het advies daarover, wat ik hoop, anders zal luiden — en dat, door het oprichten van allerlei parastatalen, de beheersorganen en de beheersfuncties overwegend opnieuw door die nog altijd voorlopig grootste, feitelijke meerderheidspartij, worden bezet. Wij zullen wellicht nog de gelegen-

heid krijgen, op andere ogenblikken, daarvan met cijfers de proef op de som te maken, alhoewel dat zeer moeilijk en zeer delicaat is want het gaat over mensen. Het moet evenwel gebeuren omwille van de toekomst van de Vlaamse Administratie zelf, omwille van de betrokkenen, maar ook omwille van dat broos evenwicht en omwille ook van onze geloofwaardigheid onder elkaar. Deze vaststelling moet worden gemaakt wanneer wij nog meer autonomie en zelfstandigheid vragen, omdat terecht kan worden gevreesd voor de ware bedoelingen die achter een „geobjectiveerd beleid” steken.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, wij zijn van mening dat door uw opvatting inzake het personeelsbeleid u vooral gepoogd hebt de ijzeren wet van het getal te doen zegevieren ten einde bepaalde verhoudingen binnen de Administratie te consolideren en zelfs te versterken, maar gestoeld op grondig misgroeide toestanden die onder meer het gevolg zijn van vele jaren niet-beleid, ook inzake het personeel, met talrijke bevorderingen op het hoogste niveau, die achteraf, zo nodig, moesten worden en werden geregulariseerd.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, wegens dit feit en mede de moeilijke erfenis — ik zal er nu omwille van het delicate van het probleem niet verder op ingaan — wordt u vandaag geconfronteerd met wat u zelf hebt aangeraakt inzake de nagenoeg 800 preciaire ambten die ook op een of andere wijze een regularisatie nastreven en beogen. Indien wij op die manier, uiteraard na regularisaties, een toestand consolideren en van daaruit vertrekken, bekomen wij vanzelfsprekend een situatie die voor het personeel noch voor de noodzakelijke betere verhoudingen binnen de toestand van de Vlaamse Executieve en binnen deze Vlaamse Gemeenschap, wat het personeel betreft, goed is. Op deze wijze is er geen sprake van een nagestreefd pluralisme waarover men het eens zou kunnen zijn, geen sprake van redelijke evenwichten en van zindelijke machtsuitoefening die aldus kan worden nagestreefd. Het is een situatie van een niet-beleid.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaam-

se Executieve, denkt u dat de huidige toestand te rechtvaardigen is? Meent u dat deze toestand verenigbaar is met de rechtmatige belangen van de statutaire ambtenaren en ambten binnen het Vlaamse Departement?

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, denkt u niet in geweten — en kunt u dat niet luidop erkennen — dat dat door u gevoerde en tot u getrokken personeelsbeleid in feite strijdig is met de bijzondere wet die aan de functionele Ministers in principe het beheer op hun administratie heeft gereserveerd?

Mevrouw de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik wens te eindigen met enkele specifieke vragen en u begrijpt dat ik mij richt tot de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Het gaat om aanvullende vragen waarover de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, als ik goed heb geluisterd, niet heeft gesproken, maar die rechtstreeks of onrechtstreeks betrekking hebben op het personeelsbeleid.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de splitsing van de vijf nationale parastatalen?

Hoe zit het met de overdracht van de roerende en onroerende goederen en met het gebruik van de nationale infrastructures?

Ten slotte, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, hoever staat het met de organisatie van een eigen Vlaamse syndicale overlegstructuur die ook door de diverse vakbonden wordt nagestreefd?

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik dank u bij voorbaat voor de duidelijke antwoorden die ik ongetwijfeld op deze vele vragen zal ontvangen. **(Applaus bij vele leden)**

De Voorzitter : De Voorzitter van de Vlaamse Executieve heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, allereerst zal ik kort ingaan op de uiteenzettingen van de vier fractievoorzitters en daarna zal ik in detail, een antwoord verstrekken op de vragen gesteld door de heer Seeuws omdat dit de enige mogelijkheid is om over het personeelsbeleid in de Vlaamse

Geens

Administratie te spreken.

Ik dank de heren Verhaegen en Beysen voor de constructieve bijdrage die ze hebben geleverd tot dit debat en ook voor hun uitdrukkelijke en nadrukkelijke steun aan het beleid dat wij voeren.

De heer Beysen heeft een paar concrete vragen gesteld waarop ik onmiddellijk wil antwoorden.

Hij vroeg hoever het staat met de communautarisering van het onderwijs. Ik ben gelukkig u te kunnen mededelen dat overmorgen, donderdag, een vergadering plaatsvindt op mijn kabinet met de Voorzitters en Ministers van de vier Vlaamse partijen. Bij deze gelegenheid zullen wij het akkoord tussen de vier partijen ondertekenen met betrekking tot de juiste interpretatie van de huidige Grondwet en de bevoegdheden die daaruit voortspuiten voor de Gemeenschappen, of negatief uitgedrukt, aanduiden welke bevoegdheden nog voor de nationale staat blijven.

Het tweede deel van de vergadering zal worden gewijd aan een evaluatie van de inspanningen die wij sedert meer dan een jaar hebben gedaan opdat artikel 59bis van de Grondwet zou worden gewijzigd zodat de communautarisering van het onderwijs integraal zal kunnen worden doorgevoerd.

Ik wil ook even ingaan op de cijfers die de heer Beysen heeft geciteerd in verband met de cultuurbegroting. Ik dacht vanmorgen duidelijk te zijn geweest in deze materie. De heer Beysen heeft vanmiddag cijfers geciteerd over het aandeel van de cultuurbegroting in het totaal.

De heer E. Beysen : Ik heb u niet gewezen op het aandeel van deze cijfers in de cultuurbegroting. Ik heb wel gewezen op de splitsing gemaakt tussen de gewestbegroting en de gemeenschapsbegroting, waarbij ik heb onderstreept dat cultuur daar het leeuwendeel heeft,

Minister G. Geens : Dat is wat ruimer gesteld. Dat komt omdat wij in belangrijk ke mate gemeenschappelijke

uitgaven hebben gecreëerd. De Gemeenschappen, die vroeger bijna de totaliteit van ons personeel tewerkstelde heeft haar personeel, op budgettair vlak althans, voor een groot deel overgeheveld naar de gemeenschappelijke uitgaven. Hier is dus een optisch effect.

Wij zouden weliswaar wat meer inspanningen moeten doen om dit duidelijk uiteen te zetten, wat ik hier even tracht te doen. Ik meen dat u mij wel begrijpt. Ik verwijs hierbij ook uitdrukkelijk naar bladzijde 267 van het verslag van de heer Vermeiren. Daar heeft Minister Schiltz percentages van groei gegeven in een aantal belangrijke zogenaamde zachte sectoren. Ik citeer een paar cijfers uit het hoofd. Voor muzische en lyrische kunst is de toename 10 procent op één jaar, en voor het kunstonderwijs meer dan 25 procent. Men moet al deze elementen juist en in hun context zien.

Dan blijkt voldoende duidelijk dat de prioriteiten werden gelegd zoals door u onderstreept. De heer Verhaegen is u uitdrukkelijk bijgetreden toen hij ons feliciteerde voor de voorrang gegeven aan de welzijnszorg. Dat is een

bekommernis die zeer sterk bij ons leeft.

Aan de heer Van Elewyck moet ik zeggen dat zijn toespraak mij drie jaar heeft verjongd. U heeft inderdaad verwezen naar de beleidsverklaring die vandaag juist drie jaar geleden oud is maar u had' dezelfde uiteenzetting ook drie jaar geleden kunnen houden. Het spijt mij ten zeerste, mijnheer Van Elewyck, dat u, die alles zeer goed volgt, zelfs geen oog hebt gehad voor de reële vooruitgang die de jongste drie jaar werd geboekt. Dat er werkelijk sprake is van vooruitgang werd hier vandaag niet alleen door Ministers maar ook door vertegenwoordigers van de meerderheidsfracties en op enkele punten zelfs door u, mijnheer Van Elewyck, duidelijk aange-toond.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, hoe kan u beweren dat ik geen oog heb voor de vooruitgang terwijl ik anderzijds op enkele punten de vooruitgang zelf zou hebben aangestipt ? Hoe kan ik de vooruitgang aanstippen wanneer ik er geen oog voor zou hebben ?

Minister G. Geens : U heeft dat op in-

Bij wijze van persoonlijke bedenking kwalificeerde verslaggever P. Deprez (CVP) het beleid economie en werkgelegenheid als optimaal en dynamisch, rekening houdend met de eerder beperkte middelen

Geens

directe wijze gedaan, mijnheer Van Elewyck. Ik kan de argumenten die u heeft aangehaald gemakkelijk weerleggen door te wijzen op de vooruitgang die werd geboekt. U heeft het mij in feite veel te gemakkelijk gemaakt op dit stuk.

Ook in het betoog van de heer Maes werden argumenten ontwikkeld die wij hier reeds hebben gehoord en herhaaldelijk ook hebben weerlegd.

Ik wil ook nog iets zeggen over het inhaalplan. Indien ik mij goed herinner heeft de nationale Minister voor Wetenschapsbeleid die hier in alle kleuren werd afgeschilderd...

De heer J. Van Elewyck : Niet in alle kleuren.

Minister G. Geens : . . . enkele maanden geleden gezegd dat enkele kruimels zouden overblijven voor de Gewesten en dat zij enkele graantjes zouden kunnen meepikken.

Ik stel echter vast dat in de eerste fase, waarover nu een beslissing is genomen, meer dan de helft of 56 procent van de beschikbare middelen van 1 miljard 800 miljoen frank bestemd is voor de Gemeenschappen en de Gewesten. Als dit kruimels zijn, dan zijn het toch substantiële kruimels van het brood dat werd verdeeld. Ik wens hierbij geen verdere commentaar te geven.

Men heeft hier geciteerd wat de VLIR daarover heeft gezegd. Ik heb alle respect voor het standpunt van de VLIR. Geen zinnig mens kan echter beweren dat het ter beschikking stellen van 1,8 miljard frank extra kredieten in één keer de reële Vlaamse achterstand van 1,7 miljard frank inzake wetenschappelijk onderzoek kan teniet doen. De huidige verdeelsleutel van 56 procent voor het Vlaams onderzoek en 44 procent voor het Franstalig onderzoek is, in vergelijking met de vroegere verdeling van de kredieten bestemd voor wetenschappelijk onderzoek, een reële vooruitgang. In 1984 ging maar 48,7 procent van de wetenschapskredieten naar Nederlandstalige instellingen terwijl 51,3 procent bestemd was voor Franstalig

onderzoek. Op de beperkte som dit dit jaar wordt verdeeld, vertegenwoordigt de vooruitgang een bedrag van 97 miljoen frank. Wanneer dezelfde verdeling – 56 tegenover 44 procent – wordt toegepast op het krediet van 25 miljard frank, is de achterstand van 1,7 miljard frank volledig weggewerkt.

De heer J. Van Elewyck : Allez, allez !

Minister G. Geens : Dat moet men durven zeggen. Dat is „Real-politiek”. Ik kan gemakkelijk van de daken schreeuwen dat het zo moet en niet anders...

De heer J. Van Elewyck : U moet het ook gedaan krijgen.

Minister G. Geens : U weet allen zeer goed dat het in de politiek niet volstaat gelijk te hebben, men moet ook gelijk krijgen.

De heer J. Van Elewyck : Daar zijn wij het over eens. Wij zijn er echter van overtuigd dat u geen gelijk zal krijgen omdat u te veel instemt met de politieke meerderheid.

Minister G. Geens : Dat is nu de tweede maal dat u enkel maar naar mijn laatste zin luistert, mijnheer Van Elewyck. U moet naar heel mijn betoog luisteren.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Minister, u zegt dat u een goede verdeelsleutel hebt bekomen voor het brood dat van de kar is gevallen maar u zwijgt over de kar die voortgereden is. Wij praten integendeel over de kar.

Minister G. Geens : Er lag maar één brood op de kar.

De heer J. Van Elewyck : Maar de kar zelf is voortgereden.

Minister G. Geens : U heeft mij gevraagd naar de prioriteiten van de laatste legislatuur. Het zijn er vier.

Ten eerste, wij willen een doorbraak op het vlak van het mediabeleid. De betrokken Minister zal trouwens zijn ontwerpen van decreet indienen zodat de Raad zich er tijdig kan over uitspreken. Ten tweede, wij willen de voltooiing van de Vlaamse Administratie voor deze Executieve uiteen gaat.

Ten derde, wij wensen de aanpassing van de staats Hervorming voor te bereiden. Ik heb duidelijk gezegd in welke richting. Ik hoor dat daaromtrent in deze Raad algemene instemming bestaat, namelijk afgeronde pakketten van bevoegdheden met de daarmee overeenstemmende middelen, en dit langs de *ristorno's*. Ik heb er zelfs aan toegevoegd : mits een wijziging van de volgorde waarin de *ristorno's* worden toebedeeld.

Ten vierde, en dat is een algemeen objectief, moeten wij voor een aantal beleidsmateries tot een grotere coördinatie komen. Dat hangt uiteraard van twee voorwaarden af. Na de straks toegejuichte elf maanden zal een Administratie bestaan die logisch is gestructureerd. In een volgende Executieve zullen de bevoegdheden ook duidelijk op dezelfde manier kunnen worden toebedeeld. Van dat ogenblik af zijn alle voorwaarden aanwezig voor een coherent beleid.

Ik kom tot de opmerkingen van de heer Seeuws. Ik verontschuldig mij maar ik ga er dieper op in. Het is de enige gelegenheid om in deze Raad iets te zeggen over de Administratie, wat ik deze morgen reeds in korte bevoegdheden heb gedaan.

Ten eerste, die grote operatie is gebeurd zonder dat de burgers, de rechtsonderhorigen, daarvan grote hinder hebben ondervonden. Dat is belangrijk. Men beseft niet wat het betekent om 4.000 ambtenaren uit traditionele administraties te lichten en naar een nieuw bestuur over te brengen. Intussen moet de dienstverlening aan de burgers vanzelfsprekend voortgaan, moeten de wetten en decreten worden toegepast. Dat alles is het werk van de Administratie.

Ten tweede, de Administratie was verspreid over 33 punten in de Hoofdstad. Wij hebben deze teruggebracht tot veertien, als ik mij niet vergis. Dat was belangrijk omdat wij op die manier het werk beter kunnen organiseren en omdat de circulatie van de dossiers in aanzienlijke mate wordt verbeterd.

Ten derde, wij hebben een personeelsformatie vastgesteld binnen de budgettaire mogelijkheden zodat de

Geens

Administratie operationeel kan worden.

Ten vierde, de mutaties werden uitgevoerd. Dat was een moeilijke operatie ; ik zal dat niet verhelten. Dat heeft tot gevolg gehad dat bepaalde ambtenaren van standplaats moesten veranderen, niet omdat zij dat wensten maar ingevolge de reële behoeften van de Administratie zelf. Deze mutaties zijn gebeurd op alle niveaus.

Ten vijfde, ik hoop dat wij deze week, of ten laatste volgende week, het organiek reglement kunnen goedkeuren in de Executieve. Dat zal tot gevolg hebben dat nadien alle bevorderingen zullen kunnen plaatsgrijpen. Dat is essentieel zoals ik deze morgen reeds heb gezegd. In onze Administratie heeft in drie jaar tijd geen enkele bevordering plaatsgegrepen bij gebrek aan personeelsformatie en aan een organiek kader.

Dat is niet goed voor de werking van de Administratie en vanzelfsprekend evenmin voor de ambtenaren die hun motivering gedeeltelijk moeten vinden in gerechtvaardigde promotiemogelijkheden binnen de Administratie.

Vóór het einde van deze maand zal dit geregeld zijn en kunnen wij overgaan tot de nodige bevorderingen.

Misschien werd onvoldoende onderstreept dat er in het Departement een directieraad is, die voorstellen doet aan het hoofd van de Administratie, met name aan de Voorzitter van de Executieve. Ik heb altijd de voorstellen van de directieraad, die trouwens tot op heden eenparig werden genomen, opgevolgd. Dit is de reële depolitiserings van de Administratie.

De heer W. Seeuws : Nadat allereerst de directie scheef getrokken was.

Minister G. Geens : Daar kom ik zo dadelijk op terug.

In de Administratie van de Vlaamse Gemeenschap zijn er een groot aantal ambtenaren die afkomstig zijn uit de vroegere administraties van Nationale Opvoeding en van Cultuur. Bij mijn weten is het Departement van Nationale Opvoeding tientallen jaren onder

socialistisch bestuur geweest. Als u dit wenst, wil ik dit boekje wel eens opendoen.

De heer W. Seeuws : Daar gebeurden alle benoemingen en bevorderingen na afspraak met de partners. Dit kan u nu niet zeggen.

Minister G. Geens : Welke afspraken, met welke partners ?

De heer W. Seeuws : Afspraken tussen de partijen onderling. De Minister weet zeer goed dat de afspraken in het departement van Nationale Opvoeding correct waren. Anders is het voor het Departement van Cultuur waar geen afspraken bestonden.

Minister G. Geens : Dat de afspraken in het Departement van Nationale Opvoeding zo goed waren, hoor ik voor het eerst.

De heer J. Van Elewycck : Dit werd niet gezegd.

Minister G. Geens : Indien er afspraken waren in het Departement van Cultuur, zou ik wel eens willen weten tussen wie deze werden gemaakt. Uw partij heeft deel uitgemaakt van haast alle Regeringen en Executieven vóór de huidige. Als u dus gewaagt van afspraken, is het waarschijnlijk dat deze werden gemaakt tussen de partijen die de regeringscoalities vormden.

De heer W. Seeuws : In het Departement van Nationale Opvoeding werd het evenwicht gerespecteerd ; in het Departement van Cultuur niet. Dit is wat ik gezegd heb.

De heer E. Beysen : In het Departement van Nationale Opvoeding evenmin.

Minister G. Geens : Ik ben zowat anderhalf jaar Minister van Nationale Opvoeding geweest.

Ik ben een klein beetje het Departement. Het is nog niet zo lang geleden dat uw partij een veto had tegen een katholiek aan het hoofd van Nationale Opvoeding.

De heer J. Van Elewycck : Op dit ogenblik gebeurt juist het omgekeerde. Wij zien het resultaat in de hele hoge Administratie van Nationale Opvoe-

ding. Op één uitzondering na behoren zij allemaal tot uw partij.

Minister G. Geens : Daarover moet u Minister Coens ondervragen. Die is mans genoeg om daarop te antwoorden. Ik spreek hier over mijn eigen Administratie.

De heer J. Van Elewycck : Dit is onfair.

Minister G. Geens : Als u wil dat wij over de top van de Administratie spreken, dan kan ik u zeggen dat er vier topambtenaren zijn benoemd, niet door de huidige Executieve maar door de vorige Executieve, waar u samen met ons de Ministers hebt geleverd.

De heer J. Van Elewycck : U snijdt eerst de problematiek aan en wanneer er replek is dan antwoordt u dat dit onderwerp hier niet moet worden behandeld maar met de heer Coens moet worden besproken. Dat is te gemakkelijk. Dan verdwijnt de basis voor een dialoog.

Minister G. Geens : Het Departement van Cultuur heeft nooit bestaan. Er was het Departement van Nationale Opvoeding en Cultuur. Voor zoverre ik geïnformeerd ben, was de chef van het Departement de chef van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur, nu het Departement van Onderwijs.

De heer W. Seeuws : Maar over Cultuur was het toch niet de Minister van Onderwijs die het voor het zeggen had.

Minister G. Geens : U kunt dat verder bespreken met Minister Coens, in hetzelfde halfroond als dit, maar in een ander debat. Ik spreek hier over onze eigen Administratie.

Een groot gedeelte van de ambtenaren die in de Vlaamse Administratie werken komen uit nationale Departementen. Uit Volksgezondheid, uit Financiën maar grotendeels uit het Departement van Tewerkstelling en Arbeid, uit Verkeerswezen, uit Landbouw en noem maar op. Praktisch alle departementen hebben ambtenaren afgestaan. Wanneer daar partijbenoemingen gebeurd zijn, dan kan ik mij daarover niet uitspreken.

De heer J. Van Elewycck : Dat zal niet.

Minister G. Geens : Deze ambtenaren zijn overgekomen naar het Vlaamse Departement met behoud van hun rang en statutaire voordelen. Wanneer zij de rang hadden van directeur-generaal hebben wij ze ook aan het hoofd gesteld van van een directie-generaal. Dat is logisch. De samenstelling van de directieraad is wat hij is. Ik kan trouwens niet van elk lid de juiste kleur aanduiden. Ik heb het reeds gezegd, de beslissingen werden genomen binnen de directieraad op basis van eenparige beslissingen. Voor zover ik goed ben ingelicht zijn het niet alleen CVP'ers die de directieraad uitmaken. Ik heb de directieraad scrupuleus gevolgd, behalve in één geval waar hij niet voldoende gelet had op het koninklijk besluit van 4 augustus 1983 betreffende de hogere functies.

Ik heb het voorstel van de directieraad conform gemaakt met het bestaande koninklijk besluit, in de eerste plaats omdat ik niet wou dat de ambtenaren in hun loopbaan zouden worden geschaad door het feit dat beslissingen werden genomen in tegenstelling met een koninklijk besluit. Ik heb dat uitsluitend in het belang van mijn ambtenaren gedaan. Want, om functionele redenen had ik voldoende argumenten om bepaalde hogere functies wel toe te kennen, zelfs tegen dit koninklijk besluit in. Men kan mij daar niets verwijten. Daar is geen enkele grond toe.

Ik weet ook dat bepaalde ambtenaren werden bevorderd vóór zij naar de Vlaamse Administratie kwamen. Ik weet, mijnheer Seeuws, dat u de Dienst voor Nijverheidsbevordering bedoelt. Daar werd inderdaad een nieuwe secretaris-generaal aangeduid op de vooravond dat deze dienst zou worden opgesplitst. Deze secretaris-generaal is naar mijn Departement gekomen. Ik heb hem onder de directeur-generaal geplaatst. Ik heb hem ook gezegd dat de functie van secretaris-generaal niet in het Departement werd opgenomen. Men kan toch geen twee secretarissen-generaal benoemen in één Departement. Ik heb hem tevens bevestigd dat zijn persoonlijk verworven rechten gevrijwaard zouden worden tot uitdoving van zijn carrière.

Hetzelfde geldt trouwens voor de on-

dervoorzitter van de Dienst die ook de rang had van directeur-generaal. Inmiddels hebben deze beide heren gevraagd terug te keren naar het Departement waar zij oorspronkelijk werkten. Ik heb mij daar niet tegen verzet en bijgevolg is daar geen enkele moeilijkheid meer.

Alvorens de politieke vragen te beantwoorden zal ik eerst een antwoord geven op de drie technische vragen.

Quid met de vijf nationale parastatalen ? Vandaag verscheen de wet waarbij bepaalde parastatalen worden opgeheven of geherstructureerd. Hierdoor zullen een aantal van onze decreten kunnen worden uitgevoerd zoals het decreet betreffende de oprichting van een Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, het decreet betreffende Kind en Gezin, het decreet betreffende de Maatschappij voor Watervoorziening, het decreet betreffende het Fonds voor Hospitaalgebouwen, enzovoort. Op het stuk van de overheveling van het personeel en op het stuk van de overheveling van de roerende en onroerende goederen hierbij betrokken, is er nog overleg met de nationale Regering. De procedures zijn echter op gang. Blijft alleen nog het probleem van de huisvesting, dat eigenlijk een dubbel probleem is. Er bestaan drie instellingen en daarbij rijst de vraag op welke manier deze binnen Vlaanderen kunnen worden geherstructureerd. Voorafgaandelijk moet echter het probleem van de financiële lasten van deze instellingen worden opgelost. Wij hebben trouwens tot in den treure herhaald dat dit één van de zwaarste hypotheeken is die op onze budgettaire mogelijkheden drukt.

Tweede vraag : quid met de overdracht van roerende en onroerende goederen die vallen onder artikel 12 van de bijzondere wet ? Hieraan wordt geleidelijk uitvoering gegeven, maar niet snel genoeg volgens mij. Herhaaldelijk is aangedrongen opdat voor het beheer van onze goederen ook de nodige middelen worden overgedragen. Dit sluit dus ook aan bij het probleem dat ik daarstraks heb behandeld.

Derde vraag : is er een Vlaamse overlegstructuur met de vakbonden ? Ik heb herhaaldelijk overleg gepleegd

met de vakbonden, met de vertegenwoordigers van het personeel uit mijn eigen Administratie. Deze besprekingen zijn altijd zeer constructief en in een goede sfeer verlopen en wij hebben een aantal dingen kunnen regelen. Trouwens, ik heb u opgesomd wat na overleg met de syndicaten, werd gerealiseerd.

Een voorlaatste punt : het Cultuurpact. Dit Pact wordt integraal toegepast in onze Administraties, zoals de wet bepaalt. Trouwens, de mogelijkheden tot verhaal tegen onrechtmatige beslissingen staan open. Wij hebben echter nooit, vanuit welke hoek ook, gezegd dat dit Cultuurpact moet worden uitgebreid tot de persoonsgebonden materies. Daarover is in de Executieve tussen de verschillende partijen nooit een akkoord bereikt. De Cultuurpactwet werd gemaakt voor de culturele materies en daarmee uit.

De heer J. Van Elewyck : En de Grondwet is gemaakt voor...

Minister G. Geens : In de Grondwet staat nergens dat het Cultuurpact toepasselijk is op de persoonsgebonden materies.

Tenslotte is er het reële probleem van de regularisatie van het personeel. Op de vierduizend ambtenaren van onze Administratie hebben achthonderd personen een precair statuut. Met precair bedoel ik dat zij ofwel als tijdelijk ofwel als contractuele of tijdelijke werkloze werden aangeworven. Dit gebeurde uit noodzaak, omdat destijds bepaalde personeelsformaties niet werden aangepast.

Hetzelfde geldt voor de huisvesting die reeds vanaf 1954 zou worden geregionaliseerd, het personeel inbegrepen. Men heeft nooit enige aanpassing van de personeelsformaties gedaan, want de nationale Ministers hebben steeds gezegd dat die toch zouden verdwijnen en zij zich daar dus niet mee bezighielden. Ze zouden er wel de beste ambtenaren uithalen. Deze Administraties moesten echter voortwerken en men heeft dat opgevangen door het aanwerven van contractuelen, tewerkgestelde werklozen en zo meer. Wat de tewerkgestelde werklozen betreft, heeft dit als bijkomend resultaat dat deze grotendeels

Geens

ten laste vallen van de nationale Schatkist, met name van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, zodat wij over bijkomende middelen moeten beschikken om de toestand te regulariseren, wat wij alleszins dienen te doen.

Ik heb niet goed begrepen, mijnheer Seeuws, of u vóór of tegen regularisering bent.

De heer W. Seeuws : Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik wens dit niet in openbare vergadering te bespreken vooraleer men tot een beter inzicht in deze zaak is gekomen. Ik wilde enkel wijzen op het feit dat de toestand onder meer misgroeid is door het feit dat er zovele ambtenaren zijn, niet alleen precaire maar ook niet-statutaire.

Minister G. Geens : Mijnheer Seeuws, ik respecteer uw wens deze kwestie niet in openbare vergadering te bespreken. Ik kan u enkel zeggen dat ik deze toestand gevonden heb zoals hij is en er een oplossing wil aan geven. U kan echter van mij niet vragen dat ik retroactief alles rechtzet wat destijds is scheefgelopen. Ik zoek naar een oplossing die zowel de individuele rechten van de betrokkenen respecteert als hetgeen operationeel is naar de Administratie toe. Ik heb goede hoop dat ik binnenkort een oplossing vind die met deze twee criteria rekening houdt. Ik zou er dan ook prijs op stellen dat u op dat ogenblik de maatregelen die ik zal voorstellen mede zal ondersteunen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Schiltz heeft het woord.

Minister H. Schiltz : Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's in diverse hoedanigheden, er zijn tijdens deze algemene bespreking niet zoveel opmerkingen over het begrotingsaspect qualitate qua gemaakt, waarover ik mij verheug.

Op het algemene vlak zou ik in ieder geval een misverstand willen vermijden, vooral in verband met een passus uit de overigens naar mijn mening kwalitatief knappe uiteenzetting van de heer Beysen. Hij heeft met name gezegd dat men van een rampenbe-

grotong heeft gesproken, maar dat hij niet meedoet aan het doemdenken. Welnu, ik doe daar evenmin aan mee, maar men moet ook niet veronderstellen dat de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting enthousiast is over de begroting die hijzelf met veel vlijt, ijver en inspanningen tot een behoorlijk technisch werkstuk heeft gemaakt.

Wanneer ik vanmorgen zegde de mening te zijn toegedaan dat wij, na drie jaar hard werken, toch minstens een van de doeleinden van de Vlaamse Executieve binnen ons bereik schenen te hebben, met name een orthodox begrotingsbeleid, betekent dit natuurlijk niet dat ik dit begrotingsbeleid niet moet uitvoeren in omstandigheden die mij allesbehalve bevalen. Ik dacht dat wij dit bij de bespreking van de middelenbegroting voldoende hadden onderstreept.

Wij hebben van de nood een deugd gemaakt, maar dat wil niet zeggen dat die nood niet bestaat. Wanneer ik de normale opdrachten die een Regering als de onze zou moeten kunnen vervullen, vergelijk met het regeerprogramma dat zij, terecht en met grote eensgezindheid, over de vier fracties heen, drie jaar geleden heeft opgesteld en zoals dat in de beleidsverklaring werd vastgelegd en ik dan vaststel wat wij daarvan kunnen en niet kunnen verwezenlijken bij gebrek aan middelen, vind ik dat toch wel erg jammer. Wij hebben niet de middelen gekregen om bij voorbeeld van deze drie jaar gebruik te maken om eens en voorgoed onze identiteit in de wereld te affirmeren zoals wij ons dat hadden voorgenomen.

Ik denk aan de idee van onze Vlaamse huizen in het buitenland en dergelijke. Wij moeten van die projecten afzien omdat er geen middelen zijn. Ik denk ook aan de pijnlijke operatie op het gebied van het bibliotheekwezen waar wij verplicht waren om heel wat gas terug te nemen ten aanzien van wat door de Vlaamse Raad eenparig met het bibliotheekdecreet werd aangenomen. Dat zijn maar enkele voorbeelden. Het is ietwat de situatie van iemand die weet wat hij zou kunnen en vaststelt wat hij maar kan.

In verband met het milieubeleid heeft

collega Lenssens een vrij revolutionaire stap gezet in de zin dat hij over al het idyllische in verband met waterzuivering heen, eens heeft gezegd waar wij staan en waar wij moeten geraken. Hij heeft duidelijk gezegd in hoeveel etappes dit moet gebeuren en hoeveel dit allemaal zal kosten. In plaats van zoals vroeger als confetti allerlei subsidies voor zuiveringsstations rond te strooien, installaties die dan later bleken te groot of te klein te zijn of die op een ongunstige plaats bleken ingeplant te zijn of maar op half rendement werkten en dies meer, weten wij nu dat de Vlaamse Regering in staat zal zijn op vier jaar tijd de oppervlaktewateren in Vlaanderen vrijwel terug zuiver te maken. Technisch en beleidsmatig kunnen wij dat. De plannen zijn daarvoor opgesteld maar wij moeten daar een begrotingscijfer naast plaatsen dat wij onmogelijk kunnen bereiken. Laten wij mekaar dus zeer goed begrijpen : de Vlaamse Regering heeft op een technisch correcte wijze van de nood een deugd gemaakt en heeft haar begrotingsbeleid geconcipieerd binnen het raam van de middelen, maar dat neemt niet weg dat ik ten zeerste de middelensituatie waar wij inzitten betreur, zowel wat de omvang als wat de aard van deze middelen betreft. Zoals de Voorzitter van de Vlaamse Executieve heeft gezegd, had men veel beter de situatie omgekeerd en van meet af een groot pak *ristorno's* op de personenbelasting gegeven en dan eventueel aanvullende dotaties voor specifieke doeleinden, zoals het trouwens in de Verenigde Staten in grote mate gebeurt. Dat ware een veel gezonder systeem geweest. Wij hadden dan een veel grotere fiscale en financiële verantwoordelijkheid, maar ook een beter resultaat van ons beleid gehad. Dat wenste ik even duidelijk te stellen.

De heer Maes heeft een plezierige vraag gesteld want het is een erg intellectuele vraag die op drie of vier verschillende manieren kan worden beantwoord zonder dat van een van deze antwoorden kan worden gezegd dat het onjuist is of dat men liegt.

De heer Maes heeft gevraagd hoe het nu eigenlijk zit met het tekort want de Voorzitter van de Executieve citeert een bedrag, maar de Minister van Fi-

Schiltz

nanciën citeert een ander bedrag.

Het probleem van het tekort bij de overheidsfinanciën is veel complexer dan men zou denken om er een duidelijk antwoord op te kunnen geven. U zal mij allicht zeggen dat dit advocaten-trucs zijn en dat het een eenvoudig probleem moeilijk maken is, want het tekort is immers het verschil tussen het geld dat men heeft en het bedrag dat men uitgeeft om dan te zien welke schulden er overblijven. Dat is de normale berekening van een tekort. Het zal u misschien verbazen wanneer ik zeg, dat dit in een begroting van een Regering niet zo simpel kan worden vastgesteld. Voor de berekening van een tekort kan men zich op verschillende standpunten plaatsen. Men kan reële inkomsten en reële uitgaven vergelijken. Dat is dan een kasbegroting maar die is bijzonder moeilijk te maken in de overheidssector. Men kan zich op het standpunt plaatsen van de kredieten en zeggen dat men een bepaalde hoeveelheid kredieten heeft naast een bepaalde hoeveelheid ordonnanceringen ; ik heb zoveel geraamde middelen en zoveel uitgavenmachtigingen en daartussen kunnen dan de verschillen worden gemaakt. Het grote probleem is echter dat krediet geen geld is. Dat is de vergissing die helaas velen in de politiek maken. Zij denken dat een begrotingsartikel is als een pak bankbiljetten dat in een kluis ligt. Dat is onjuist. Een krediet is een uitgavetoelating. Om een tekort dus nauwkeurig te kunnen bepalen, moet er zorgvuldig onderscheid worden gemaakt tussen een zuiver begrotingstekort en een kastekort. Om het dan nog wat moeilijker te maken is er nog het probleem dat de normale begrotingen in Titel I en Titel II een jaarlijks karakter hebben, maar dat er afdelingen zijn die door het jaarlijks karakter van de begroting heen lopen onder meer de afzonderlijke secties en fondsen zodanig dat het berekenen van wat men in een jaar zal ontvangen en uitgeven erg moeilijk wordt.

Vandaar dat ik in alle eerlijkheid stel dat men, in verband met het tekort, cijfers kan vooropstellen. Wanneer men de totale ontvangstenraming van de middelenbegroting neemt - vrij-

wel 80 miljard frank - en men stelt daartegenover de kredieten voorzien in Titel I en Titel II lopende en kapitaaluitgaven, komt men tot een zuiver intellectueel begrotingstekort van 1 miljard 679 miljoen frank. Indien men ook nog de inkomsten buiten begroting in overweging neemt - want er zijn niet alleen uitgaven maar ook inkomsten buiten begroting, alhoewel deze niet zo talrijk zijn - zoals bij voorbeeld premies voor gewestwaarborgen die door de ondernemingen worden betaald ; kleine bedragen die via de EEG binnenkomen ; rechtstreeks inkomsten in de afzonderlijke sectie, zou men kunnen zeggen dat men van deze 1.679 miljoen frank nog 380 miljoen frank kan aftrekken ; in dit geval komt men tot een tekort van slechts 1 miljard 200 miljoen frank, alhoewel men op deze manier grootheden met elkaar vergelijkt die niet tot dezelfde categorie behoren.

Een tweede benadering gaat ervan uit dat men de middelen kent - in ons geval althans, wat niet het geval is in de nationale Regering. Ik mag bijgevolg de middelenraming als term van vergelijking gebruiken. Daartegenover stel ik al datgene wat ik dit jaar ga uitgeven, al dan niet uitgaven die binnen het jaarlijks karakter van de begroting passen of uitgaven die daarbuiten vallen. Met andere woorden, ik ga het saldo van de verrichtingen op de afzonderlijke sectie nemen en zien of dit saldo positief of negatief is. Dit saldo ga ik voegen bij de uitgavenkredieten, in de veronderstelling dat ik mijn begroting dit jaar voor 100 procent ga uitvoeren. Indien men rekening houdt met het feit dat het saldo van de verrichtingen op afzonderlijke sectie voor dit jaar negatief wordt geraamd en bijgevolg een negatief saldo oplevert, zou men kunnen stellen dat dan het globale begrotingstekort voor 1985 - middelen tegenover het totaal van de uitgavenmachtigingen die in deze begroting zijn vervat - 2 miljard 859 miljoen frank zou bedragen. Dit is een stelling die men met evenveel correctheid kan verdedigen en die ervan uitgaat dat men in 1985 zoveel middelen ontvangt en men in 1985 zoveel mag uitgeven. Indien ik alles uitgeef, wat mag, creëer ik een tekort van zoveel, vertekkend van mijn jaarinkomsten.

Derde benadering. Bij het opstellen van deze begroting hebben wij aan debudgettering gedaan. Eigenlijk moest, bij de posten die ik heb opgenoemd, ook 4 miljard 400 miljoen frank worden bijgeteld, schulden die wij dit jaar maken maar niet betalen. Met andere woorden, indien ik de methode van de nationale Regering zou gebruiken, zou ik deze 4 miljard 400 miljoen frank inschrijven op de uitgavenzijde, en ik zou vaststellen dat ik een te financieren saldo bekom, een tekort dat ik op één of andere manier moet financieren. Wij financieren dit saldo, maar wel op een speciale manier, met name wij zeggen aan de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting dat wij deze 4 miljard 400 miljoen frank dit jaar niet betalen ; wij vragen om, met onze waarborg, op de kapitaalmarkt deze 4 miljard 400 miljoen frank te lenen en gaan de verbintenis aan bij voorbeeld op een termijn van 10 jaar te zullen terugbetalen. Indien men dit bedrag budgetteert, komt men tot een totaal tekort van 7 miljard 270 miljoen frank, waaraan men onmiddellijk zou toevoegen dat 4 miljard 400 miljoen frank van dit tekort zal worden gefinancierd door het uitgeven van een lening.

Vermits het hier een financiering geldt van gedane investeringen, niet van reeds uitgevoerde investeringen, maar toch voor kapitaaluitgaven, zou dit van het standpunt van de publieke financiën niet eens onverantwoord zijn.

Mijnheer Maes, als u mij vraagt welk het tekort is, dan zeg ik u dat men zich op deze drie standpunten kan plaatsen. Mijn stelling is dat, zo lang de huidige structuur van de middelenbegroting is wat ze is, men ervoor moet zorgen dat het begrotingstekort en de kastoestand zo nauw mogelijk bij elkaar aansluiten, omdat dit voor de Vlaamse Raad de veiligste basis is om te weten welke verantwoordelijkheid hij neemt of, om eventueel aan de rem te trekken of om integendeel zijn goedkeuring te geven.

Ik hoop dat ik u voldoende informatie heb gegeven, zonder dat wij als theologen van de begroting een dogmatische strijd moeten uitvechten. Ik denk dat het Parlement niet gebaat is - en

Schiltz

ik versta de neiging van sommigen niet – de cijfers zo mooi mogelijk naar voren te brengen, alsof het een soort schande is dat er een verschil is tussen de middelenraming en de uitgavenmachtiging. Zo lang dit voor eerbare doeleinden en binnen de normale parlementaire perken kan worden opgevangen is dat geen schande. Men moet dat dan ook niet trachten te camoufleren. Wanneer men een afzonderlijke sectie aan een begroting hecht, heeft dat zijn reden, maar dan moet men het functioneren van de machine aan het Parlement bekendmaken. Op die manier kan men goede vrienden blijven, ook al verschilt men inzake andere politieke oriëntaties van mening.

De Voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer P. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik dank de Voorzitter dat hij mij de kans heeft gegeven in deze algemene bespreking enkele beschouwende woorden te zeggen. Ik zal trouwens geen vragen stellen.

Ik verontschuldigd mij bij de collega's voor dit laatijdig betoog ; ik had een afspraak bij de Nationale Luchtvaartmaatschappij, waar ik anderhalf uur heb moeten wachten.

Bij het ingaan van het vierde en laatste legislatuur van de Vlaamse Regering past het eens terug te blikken.

Drie jaren Vlaamse Gemeenschap hebben onomstotelijk aangetoond dat bij de staatshervorming van 1980 de Vlaamse kinderhand eens te meer gauw werd gevuld. De moeilijkheden waarmee wij werden en worden geconfronteerd wijzen er helaas op dat het niet enkel om kinderziekten gaat, maar dat bepaalde unitaire, reactionaire krachten alles in het werk stellen om de prille federaliseringswijzers terug te draaien.

Qua bevoegdheden stellen we vast wat volgt.

1. Schoolvoorbeelden van gemeenschapsbevoegdheden, zoals onderwijs, niet tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren ;

2. de wel toegekende bevoegdheden minimaal zijn, en ,

3. dat zij, door onduidelijke aflijning, constant aanleiding geven tot bevoegdheidsconflicten ;

4. dat daarenboven het beperkte actieterrain van de Vlaamse Gemeenschap voortdurend door de nationale Regering en door bepaalde Ministers uit die Regering wordt belaagd via herstelwetten en nieuwe nationale initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn het nationaal inhaalplan voor wetenschappelijk onderzoek van Minister Maystadt en de plotselinge uitbreiding door Minister Nothomb van de bevoegdheden en middelen per provincie, instellingen die nochtans zouden afgebouwd worden.

Wat de middelen betreft waarover wij beschikken om die beperkte bevoegdheden uit de oefenen is het nog droeviger gesteld.

1. Geeft het geen wrange smaak in de mond dat de totale begroting van de Vlaamse Gemeenschap nauwelijks meer bedraagt dan de begroting van een middelgrote Belgische stad ?

2. Dat door de scheve verdeelsleutels voor de dotaties aan Gewest en Gemeenschap Vlaanderen voor miljarden wordt bestolen ?

3. Dat de ristorno's, in tegenspraak met de geest en de inhoud van de staatshervormingswetten van 1980, worden bevroren en dit omdat ze aan Vlaanderen geven waarop het recht heeft ?

Hier wil ik er terloops op wijzen dat er door de vakbonden fel wordt tekeer gegaan tegen de inkrimping van de personeels- en werkingsmiddelen van de BRT. Het weze gezegd dat zo het kijk- en luistergeld dat door de Vlamingen aan de nationale Regering wordt betaald, ook naar de Vlaamse BRT zou gaan, deze op rozen zou zitten en in plaats van te moeten inleveren er nog honderden miljoenen zou bij krijgen. Vreemd genoeg heb ik de syndicaten bij de BRT hierover nog met geen woord horen reppen.

4. Dat een verhoging van de middelen door het invoeren van een eigen Vlaamse fiscaliteit, zoals trouwens

voorzien in de staatshervorming van 1980, bij de huidige loodzware nationale fiscale en parafiscale druk, volkomen utopisch is.

5. Dat de minimale middelen daarenboven nog grotendeels worden opgeslokt door de overgeërfde schulden en lasten uit het verleden, waarbij Vlaanderen, op de koop toe, een deel der Waalse intresten moet dragen.

6. Dat, zo met de overblijvende middelen een schraal en schaars beleid door de nochtans goedmenende Vlaamse Regering en Administratie wordt gevoerd, de financiële vruchten daarvan dan nog grotendeels in de nationale schatkist terecht komen, denken we aan het tewerkstellingsbeleid, aan de bouwpremies, de economische steun, enzovoort.

Daarbij komt dan nog dat de nationale Regering het textielplan, een doekje voor het bloeden, dat in ruil voor de steun aan de Waalse staalsector, vooral Vlaanderen moest ten goede komen, voortijdig werd stopgezet, zonder dat de overblijvende middelen aan de Vlaamse Gemeenschap werden overgemaakt.

Er is wel geld voorhanden om nieuwe en dure nationale initiatieven te ontwikkelen op domeinen die in feite tot de bevoegdheid van Gewesten en Gemeenschappen behoren, zoals het wetenschappelijk inhaalplan.

Na al deze ervaringen kan ik slechts vaststellen dat alle „ge-DIRV-de” intentieverklaringen en goede bedoelingen ten spijt, wij in een machteloze Echternachprocessie lopen die nergens naartoe leidt.

Het is dan ook hoog tijd dat de Vlaamse Regering en de Vlaamse Raad in alle zelfstandigheid en de banden met de nationale Regeringspartijen vergetend, onbevungen de onmiddellijke, volledige en onvoorwaardelijke uitvoering van de staatshervorming van 1980 eist.

Verder knip- en plakwerk zonder middelen noch reële bevoegdheden zou er anders toe kunnen leiden dat naast de oneerbiedige spotnaam „praatbarak” voor het nationale Parlement eerlang over een Vlaams Poesjenelletheater zou worden gesproken.

P. Peeters

Heeft het Vlaamse Parlement intengedeel niet de morele plicht de gangmaker te zijn van een echt en eerlijk federalisme, dat op zijn beurt tot welvaart en welzijn van ons Vlaamse volk in een rechtvaardige wereld moet leiden.

Over de zware financiële moeilijkheden waarin vele kinderkribben zijn terechtgekomen door de laattijdige uitbetalingen van de werkingsmiddelen, over het culturele **infrastructuur**beleid in de hoofdstad, sommigen durven gewagen van de afwezigheid van elk beleid op dit vlak, over het nutteloos besteden van 100 miljoen frank voor verbouwings- en isolatiewerken aan de Ancienne Belgique en de **eruit**voortvloeiende bestaansonzekerheid, over het gebrek aan moed (of wil ?) om het oudste Vlaamse culturele centrum in Brussel, de Graaf van Egmont voor verdwijning te behoeden, over het op straat staan van de Hendrik Conscienceclub en over zovele andere aangelegenheden zullen mijn VU-collega's en ikzelf tussenkomen bij de bespreking van de desbetreffende deelbegroting. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Wij zetten nu de algemene bespreking voort met de behandeling van de specifieke materies, waarvoor de heer Geens bevoegd is, met name economie en werkgelegenheid. Ik deel aan de Raad mede dat de interpellatie van de heer Valkeniers in verband met deze materie werd ingetrokken.

De heer Deprez, verslaggever, heeft het woord.

ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

De heer P. Deprez, verslaggever (**op de tribune**) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn uiteenzetting als verslaggever van uw Commissie Economie, Energie en Tewerkstelling zal kort zijn. Er werd trouwens tijdens de algemene bespreking al heel wat gezegd. Tijdens twee commissiezittingen werd er uitvoerig van gedachten gewisseld en dit niet alleen over de be-

grotingscijfers maar ook over het gevoerde en te voeren beleid.

In het verslag zijn er trouwens heel wat interessante gegevens opgenomen.

Eerst zal ik het hebben over enkele krachtlijnen van de besprekingen in de Commissie om daarna te besluiten met een viertal persoonlijke bedenkingen.

Uit de inleiding van de Minister onthouden wij dat ook in deze **deelbegroting** de uitgaven dienen beperkt te worden.

Wat het economisch beleid betreft, wordt vooral de expansiesteun aan de ondernemingen verminderd. Dit zal niet alleen gebeuren door het bedrag van de investeringssteun te verminderen, maar ook door deze op een meer selectieve wijze toe te kennen.

Laat ik er onmiddellijk aan toevoegen dat er in de Commissie nogal wat vragen waren naar meer duidelijkheid en zekerheid wat de toepassingscriteria inzake expansiesteun betreft. Uiteraard kwamen ook de klassieke problemen opnieuw aan bod zoals defiscalisering in de plaats van subsidiëring, de vraag of de steun al dan niet voorbehouden te worden voor arbeidsplaatscreppende investeringen en vooral de zorg om aangepaste steunmaatregelen ten behoeve van de KMO's en de middenstandsbedrijven.

Op deze en andere vragen en bedenkingen heeft de Minister duidelijke antwoorden gegeven.

Moet er langs de ene kant, omwille van budgettaire imperatieven bespaard worden op de expansiesteun, dan worden er langs de andere kant bijkomende middelen ter beschikking gesteld voor het industrieel beleid van het Gewest. Dank zij de gedeeltelijke regionalisering van het Prototypenfonds voor 2/3 en van het IWONL voor 1/3 beschikt het Vlaamse Gewest over ongeveer 350 miljoen frank meer middelen dan in 1984. In dat verband heeft de Gemeenschapsminister trouwens duidelijk onderstreept dat deze gedeeltelijke regionalisering slechts een eerste stap is, die uiteindelijk moet resulteren in een gehele en definitieve regionalisering

van deze hefbomen. Het is bovendien de bedoeling om met deze hefbomen inzake onderzoek een aangepast beleid te voeren, waarin onder andere meer aandacht zal gegeven worden aan de KMO's.

Ook via het reconversiebeleid op basis van de herstellwet van 31 juli laatstleden worden er bijkomende middelen en nieuwe **mogelijkheden** ter beschikking gesteld voor het industrieel beleid, meer bepaald in de **reconversiegebieden** die samenvallen met de nog bestaande ontwikkelingszones.

Alhoewel het reconversiebeleid een zuiver gewestelijke bevoegdheid is, stoelt het huidig concept zowel op het nationaal als op het gewestelijk niveau. Men kan dat betreuren, vooral omdat het bovendien een zeer ingewikkelde constructie geworden is, waar weinigen nog klaar in zien. Wij moeten echter toegeven dat deze compromisoplossing inzake reconversie veel beter is dan dat er helemaal niets zou zijn, want nu kunnen er, dank zij de trekkingsrechten op het vernieuwde Fonds voor Industriële Vernieuwing heel wat bij komende middelen ter beschikking worden gesteld voor nieuwe initiatieven in Limburg en in de Westhoek.

Uit het antwoord van de Minister op een desbetreffende vraag weten wij dat de Vlaamse Executieve in principe opteert voor een volledig aandeelhouderschap van de overheid in geval van participatie, en dus de voorkeur gegeven wordt aan stemgerechtigde aandelen boven de non-voting shares. Het blijft echter altijd mogelijk om in een reconversiecontract de modaliteiten van het aandeelhouderschap aan te passen aan de aard van de onderneming.

Deze dagen hebben wij via persberichten vernomen – en het werd ook reeds vanop deze tribune gezegd – dat er een beslissing zou gevallen zijn inzake de verdeling van de inhaalplankredieten voor het jaar 1985. De oplossing lijkt niet ideaal, maar als ik het goed begrepen heb, dan kan Vlaanderen dit jaar nog over 1 miljard frank middelen beschikken voor onderzoek en ontwikkeling en wordt door de voorgestelde regeling de toekomstige regeling geenszins gehypo-

Deprez

thekeerd, en dat zou toch zeer belangrijk zijn. Wellicht kan de Minister daarover nog wat meer uitleg geven.

Wat het tewerkstellingsbeleid betreft is de bevoegdheid van de Vlaamse Executieve beperkt tot de vervangingstewerkstelling. Zij is op dat terrein dan ook zeer actief geweest. De tewerkstelling in de parallelle circuits is immers met 30 procent toegenomen en er is bovendien een verschuiving geweest naar het DAC, het stelsel met het beste statuut en vooral bestemd voor structureel en laag geschoolde werklozen. Uit de begroting blijkt ook dat er een inspanning zal gedaan worden naar de initiatieven toe voor begeleiding van werklozen. Wij moeten er immers rekening mee houden dat wij een tijd lang met de werkloosheid zullen geconfronteerd blijven. Er dienen voor die langdurige wellicht niet meer te herplaatsen werklozen nuttige initiatieven te worden genomen.

Alhoewel de Vlaamse Executieve rechtstreeks weinig of geen invloed kan uitoefenen op de tewerkstelling, kan zij dat onrechtstreeks wel door de dynamische krachten in Vlaanderen bestendig te sensibiliseren en te motiveren, met andere woorden door het creëren van een bedrijfsvriendelijk imago voor Vlaanderen. Zij kan investeerders opzoeken, aantrekken en aangepaste steun verlenen. Ik meen te mogen zeggen dat zij – voortgaand op de gegevens en statistieken – daar voortreffelijk in slaagt en het is dan ook verheugend te kunnen vaststellen dat de investeringen in Vlaanderen met 28 % zijn toegenomen ten opzichte van vorig jaar en de werkloosheid met 12.089 eenheden of met 4,2 procent is verminderd ten opzichte van einde 1983.

Mevrouw de Voorzitter, het weze mij nu tot slot toegelaten nog enkele persoonlijk ke bedenkingen te formuleren.

Eerst en vooral zou ik, wat het economisch en industrieel beleid betreft, zeer hard willen pleiten voor een verdere afwerking van de **staats**hervorming en dan vooral op het vlak van het economische en industrieel beleid. Het beleid wordt nu op twee niveaus

gevoerd met als gevolg : dubbelgebruik, overlappingsen, tegenstrijdigheden en betwistingen. Er is gebrek aan eenheid, duidelijkheid en derhalve ook aan efficiëntie. Feitelijke regionalisering van de nationale sectoren ; het nationaal-regionaal reconversiebeleid ; gedeeltelijke regionalisering van de hefboomen van het industrieel beleid kunnen pragmatisch als overgangsfase verantwoord zijn, maar wij moeten zo vlug mogelijk tot een maximale regionalisering komen van wat er redelijkerwijze kan geregionaliseerd worden binnen een economische unie. In ieder geval dienen gedeelde bevoegdheden – en dat werd hier zoëven ook reeds gezegd – over eenzelfde materie vermeden te worden.

Zo kom ik tot het tweede punt.

Ik ga volledig akkoord dat er een grotere selectiviteit wordt gehanteerd bij de steunverlening in het kader van de economische expansie. Maar volgens mij moet er bij het vastleggen van criteria en modaliteiten wel rekening gehouden worden met de streken die niet tot een ontwikkelingsgebied behoren, die niet van het reconversiebeleid kunnen genieten en over geen T-zone beschikken.

Deze streken, waar er zagezegd geen problemen zouden zijn moeten hun normale ontwikkelings- en aanpassingskansen blijven behouden.

Ten derde, één van de grootste problemen waarmede wij momenteel worden geconfronteerd is het steeds groter wordend gebrek aan geschikte arbeidskrachten. Er zijn weliswaar 500.000 werklozen in ons land en dat is zeer erg, maar er zijn tevens 11.000 onvoldane werkaanbiedingen en dat is jammer. De textielsector heeft een nijpend tekort aan geschoolde arbeidskrachten, de metaalverwerkende nijverheid vindt moeilijk voldoende A₃- en A₂-ers, enzovoort. Daarentegen is er een overaanbod in de zachte disciplines.

Er zouden dan ook dringend nog meer initiatieven dienen genomen te worden inzake scholing, omscholing en beroepsopleiding. Ik weet wel, mijnheer de Minister, dat de beroepsopleiding niet tot uw bevoegdheid behoort,

maar zij is toch een belangrijk element van het tewerkstellingsbeleid en het lijkt mij dan ook aangewezen dat in de volgende Executieve de bevoegdheden tewerkstelling en beroepsopleiding voor werknemers onder één en dezelfde titularis zouden ressorteren, zodat de VDAB ook nog slechts één voogdijminister zou hebben. Terloops stel ik mij de vraag waarom er voor de RVA beroepsopleidingen geen cursusgeld zou kunnen betaald worden door de niet werkloze deelnemers. Zijzelf en de ondernemingen bij wie zij werken zijn toch de eersten die er voordeel kunnen uithalen en bovendien zou elke discriminatie worden weggewerkt met vormingsinstellingen, waar het inschrijvingsgeld moet betaald worden.

– De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

In uw inleiding voor de Commissie, mijnheer de Minister, hebt u gewezen op de kwalitatieve verschuiving in de vervangingstewerkstelling naar het DAC-stelsel toe. Het DAC heeft inderdaad, net zoals het BTK, maar dan voor korte duur, een beter statuut dan dat van tewerkgestelde werkloze. De BTK-ers en DAC-ers zijn tewerkgesteld met een arbeidsovereenkomst en de tewerkgestelde werklozen blijven, zelfs na jaren tewerkstelling, het statuut van werkloze behouden, met alle nare gevolgen van dien.

Alhoewel deze problematiek niet tot de geregionaliseerde bevoegdheid behoort, durf ik toch aandringen opdat u bij de bevoegde nationale Minister de eenvormigheid van sociaal statuut van de vervangingstewerkstelling zou bepleiten. De tewerkgestelde werklozen BTK en DAC kunnen als apart systeem blijven bestaan, omdat ieder van deze stelsels voor specifieke behoeften en doelgroepen bestemd is, maar dat verantwoord niet het verschillend sociaal statuut.

Tot hier mijn korte commentaar op het schriftelijk verslag over de deelbegroting economie, energie en tewerkstelling, ik wil mijn betoog beëindigen met de Vlaamse Executieve en in het bijzonder u, mijnheer de Voorzitter, te feliciteren met uw gevoerd beleid. Het was dynamisch, het was opti-

Alle initiatieven om Vlaanderen in te schakelen in de Derde Industriële Revolutie werden door de heer O. Van Ooteghem (VU), Voorzitter van de Commissie voor Economisch-, Tewerkstellings- en Energiebeleid, in zijn rede begroet

maal, rekening houdend met de eerder beperkte middelen. Ik heb als verslaggever maar één wens : doe zo voort ! **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : De heer Van Ooteghem heeft het woord.

De heer O. Van Ooteghem (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de verslaggever heeft op een zeer degelijke wijze de in de Commissie gevoerde besprekingen weergegeven. Ik dank hem daarvoor.

Bij dat verslag zitten ook statistieken die ons door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve werden verstrekt. Met statistieken evenwel kan men zo'n beetje alle richtingen uit en kan men ongeveer alles bewijzen wat men wil. Zowel de centrale Regering als de Vlaamse Regering publiceren cijfers die, volgens mij, toch voor interpretatie vatbaar zijn.

De Regering Martens had één grote ambitie, met name het stabiliseren van de werkloosheidscijfers op het niveau van maart 1982 en door de te-

werkstellingsakkoorden 75.000 nieuwe jobs creëren. De werkelijkheid is natuurlijk helemaal anders uitgevallen. Bijgevolg zou ik dan toch enkele objectieve cijfers willen citeren. Het gaat niet om de werklozen maar om de werkzoekenden want dat zijn eigenlijk de objectieve cijfers waarmee men rekening moet houden wanneer men de werkgelegenheidsproblemen wil onderzoeken.

Op 31 december 1981 waren er in België 613.149 werkzoekenden. Op 31 oktober 1984 waren het er 792.762. Dat betekent een toename van ongeveer 180.000 werkzoekenden onder het beleid van Eerste-Minister Martens.

Bij die werkzoekenden moet men natuurlijk nog de ongeveer 90.000 mensen voegen die via allerlei stelsels vroeger werden gepensioneerd. Dat betekent dat in werkelijkheid momenteel 882.000 mensen zonder werk zitten. Wij benaderen dus het magische cijfer van het miljoen, cijfer dat vandaag in een krant terecht wordt geciteerd.

De heer J. Sleetckx : Voeg daarbij de mensen die niet in aanmerking komen om te kunnen stempelen en bijgevolg niet in de statistieken zijn opgenomen dan komt men zeker aan één miljoen.

De heer O. Van Ooteghem : Geachte collega's, België kreeg van de OESO de bronzen medaille voor de belastingdruk. Ik zou in olympische termen willen verdergaan. Het zijn geen valse beweringen, de cijfers bewijzen het.

België verdient inderdaad de bronzen medaille voor de belastingdruk, de zilveren medaille voor de werkloosheid en de gouden medaille voor de Rijks-schuld. Daarmee is België de olympische crisiskampioen van Europa.

Ik kom zo tot de nota van Minister Geens van 7 januari 1985. Daarin staat dat in de loop van 1984 de werkloosheid in Vlaanderen met 12.089 eenheden of met 4,2 procent is gedaald. De totale werkloosheid bedraagt daarmee in Vlaanderen 277.568 eenheden of 54,9 procent van het totale cijfer voor het Rijk. Dat is geen reden tot juichen, maar dit cijfer

stemt overeen met het bevolkingsaandeel van Vlaanderen.

Hetzelfde geldt in nog grotere mate voor de jeugdwerkloosheid. Deze bedraagt in Vlaanderen 80.578 eenheden of 57 procent van de jeugdwerkloosheid van het Rijk. Dit zal in lengte van jaren een schande blijven voor onze maatschappij en het is wat mij betreft prioriteit nummer één om daaraan iets te doen.

Volgens de Voorzitter van de Vlaamse Executieve is de totale werkloosheid in Vlaanderen met 12.089 eenheden gedaald, maar wij moeten rekening houden met de opsloringsprogramma's die een toename kennen van 7.922 eenheden en de 1.846 stagiairs, of samen 9.768 eenheden.

De heer J. Sleetckx : Er zijn 127.000 deeltijdse jobs bijgekomen. Deze mensen zijn ook uit de statistieken verdwenen.

De heer O. Van Ooteghem : Dit betekent in feite slechts een daling van 3.321 werklozen. De heer Sleetckx heeft gelijk, wanneer men de deeltijdse werklozen hierbij voegt, evenals de voortijdig gepensioneerden en de duizenden uitgesloten werklozen, dan is ook in 1984 – dat bewijzen de cijfers duidelijk – in Vlaanderen de werkloosheid in aanzienlijke mate toegenomen. Dit wordt bovendien nog eens bewezen door de spectaculaire toename van het aantal actieve personen die een beroep doen op het OCMW voor het bekomen van het gewaarborgd minimuminkomen.

De heer M. Olivier : U kent de juiste cijfers niet.

De heer O. Van Ooteghem : U zal toch niet ontkennen, mijnheer Olivier, dat er een enorme toename is van de aanvragen van actieve personen voor een gewaarborgd inkomen ; dat staat als een paal boven water en de cijfers dienaangaande worden ten overvloede gepubliceerd.

Ik vraag mij af, mijnheer de Voorzitter, of men niet beter het vele geld dat nu wordt besteed aan de dure en vaak nutteloze opsloringsprogramma's, zou gebruiken voor de toelagen voor de permanente tewerkstellingsprojecten.

Van Ooteghem

Bovendien staan de middelen bestemd voor de **opsloppingsprogramma's** ten onrechte in de begroting van de centrale Regering. Dat is geen peulschilletje. Dat betreft een krediet van 70 miljard frank dat, volgens artikel 6 van de bijzondere wet op de staats Hervorming, aan de Gewesten toekomt in de vorm van *ristorno's*. Daarmee zouden de Gewesten een eigen werkgelegenheidsbeleid kunnen voeren. Mocht Vlaanderen over een dergelijke som, over dergelijke eigen inkomsten kunnen beschikken, dan zouden wij met meer succes dan nu de werkloosheid kunnen bestrijden. Nu kan men dat nauwelijks en in elk geval onvoldoende bij gebrek aan middelen.

In het verslag lezen wij dat één arbeidsplaats in 1984 een investering van 12,1 miljoen frank kost en een investeringstoelage van 1,91 miljoen frank. Welnu, geachte collega's, een eenvoudige rekensom leert ons dat om de 277.000 Vlaamse werklozen werk te verschaffen, **investeringstoelagen** ten belope van 527 miljard frank zouden nodig zijn. Dat is natuurlijk een astronomisch bedrag, maar in feite is dat niet eens zo veel, want het is precies het jaarlijks tekort op de Belgische begroting !

Mijnheer de Minister, hieruit blijkt eens te meer dat de middelen waarover Vlaanderen beschikt totaal onvoldoende zijn. Vlaanderen is economisch minstens zo belangrijk als Denemarken, **zoniet** belangrijker, maar het beschikt nog niet eens over de middelen van het Groot-Hertogdom Luxemburg.

Hoe zouden wij met dergelijke middelen een ernstige economische en tewerkstellingsbeleid kunnen voeren ?

Op die manier kan het echt niet verder. Slechts 20 procent van onze industriële politiek is geregionaliseerd, terwijl dat in een normaal federaal land ten minste 50 procent bedraagt.

Onze inkomsten van 80 miljard frank bestaan voor 90 procent uit dotaties en slechts voor 10 procent uit *ristorno's*, terwijl Eerste-Minister Martens uitdrukkelijk had beloofd dat in 1985

de verhouding fifty-fifty zou zijn.

Eén van de gevolgen van het gebrek aan voldoende inkomsten is dat de Vlaamse Regering kapitaalpremies moet spreiden over vier jaar wat, ten eerste, voor de investeerder minder aantrekkelijk is en, ten tweede, de last verschuift naar de begroting van volgende jaren. Het is pas vanaf 1988 dat wij de volledige last van die kapitaalpremies op onze begroting zullen kennen. Daarbij komt nog dat alle inspanningen die de Vlaamse Regering doet, zoals het verlenen van bouwpremies, kapitaalpremies, enzovoort, via de fiscaliteit terugvloeien naar de centrale schatkist.

Ook op internationaal vlak belazert men ons. Wanneer men het kaartje bekijkt van de ontwikkelingsgebieden in België stelt men vast dat ongeveer heel Wallonië als ontwikkelingsgebied werd erkend en dat in Vlaanderen alleen Limburg, het Oudenaardse, de Kempen en het Hageland, en dan nog maar voor een beperkte tijd, als ontwikkelingsgebied werden erkend.

In het Belgisch Staatsblad van 20 december 1984, dus zeer onlangs, zet Minister Damseaux zijn anti-Vlaamse, racistische politiek verder en zet hij er de Waalse gemeentebesturen toe aan in hun lastenboeken het gebruik van plaatselijke werknemers op te leggen. Meer en meer lapt men in Wallonië het Verdrag van Rome aan zijn laars en wordt heel het Waalse grondgebied verboden zone voor Vlaamse aannemers en Vlaamse werknemers !

Bij de compensatiebestellingen voor Landsverdediging, bij de verdeling van de kredieten voor Openbare Werken en Verkeerswezen wordt Vlaanderen nog altijd schromelijk benadeeld. Mijnheer de Minister, dit kost ons tientallen miljarden frank en tienduizenden arbeidsplaatsen.

Wanneer wij de begroting van de Vlaamse Regering objectief benaderen, dan moeten wij toegeven dat zij binnen de haar geboden financiële mogelijkheden goed werk levert. Ik zeg wel : „Binnen de haar geboden financiële mogelijkheden”.

Wij betreuren evenwel de besparin-

gen in de culturele sector en wij stellen vraagtekens achter de Stichting Technologie Vlaanderen. Wordt het niet een satelliet van de GERV die ons weliswaar al 50 miljoen frank kost, maar die volledig zal ontsnappen aan de controle van de Vlaamse Raad en alleen maar moet dienen om politieke benoemingen te doen zonder examen en om de studiediensten van de sociale partners te betalen ? Bovendien is het verheugend dat het buitenland opnieuw belangstelling toont voor Vlaanderen en dat Vlaanderens geheim wapen, namelijk onze KMO's, ondanks de crisis, in 1984 voor 33 miljard frank hebben geïnvesteerd en 8600 nieuwe jobs hebben geschapen.

Onze fundamentele kritiek aan de Vlaamse Regering en aan de Vlaamse Eerste-Minister is dat zij blijk geven van te weinig ruggespraak om de Vlaamse belangen op nationaal en op internationaal gebied te verdedigen. Onze kritiek is dat zij er niet in slagen ten minste ons schamel aandeel af te dwingen waarop wij, volgens de staats Hervorming, recht hebben. Het is precies die laatste consequentie, die bevrijdende stap, die ontbreekt om Vlaanderen de nodige eigen financiële middelen en de eigen nodige fiscale middelen te verschaffen en om Vlaanderen autonomie te bezorgen, om ons volk te laten overleven in de „struggle for life” tussen de naties.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, wij begroeten alle initiatieven om Vlaanderen in te schakelen in de Derde Industriële Revolutie. Wij steunen initiatieven zoals FLAG, MEDiatek, AGRIV, FLORA, ENERGIK, INTRADIV en alle andere puzzelwoorden. Om met een door u geliefd Anglicisme te besluiten, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering : wij zullen aanwezig zijn op Flanders' Technology ; wij hopen u ook te ontmoeten op Flanders' Liberty ! (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, economie en werkgelegenheid zijn de twee steunpijlers van het wel en wee in Vlaanderen. Het goed functioneren

Olivier

van onze economie schept werkgelegenheid. Werkgelegenheid geeft inkomen, en vormt de basis van onze welvaart.

De bespreking in de bevoegde Commissie gebeurde dan ook rond deze thema's. Mijn tussenkomst volgt dan ook hetzelfde schema. Voor het interessant, overzichtelijk en overvloedig gedocumenteerd verslag danken en feliciteren wij onze collega-verslaggever Deprez. Zijn verslag maakt het ons mogelijk onze uiteenzettingen beperkt te houden.

Eerst handelen wij over het economisch beleid. In de bespreking van de middelenbegroting is herhaaldelijk gewezen op de beperktheid van de Executieve inzake het te voeren beleid. Waar men normaal over meer middelen zou moeten beschikken om de economie aan te zwengelen, heeft men voor 1985 nog moeten snoeien. In het investeringsprogramma, maar ook in het luik economische expansie, werden vier maatregelen genomen: spreiding van de uitbetaling van de kapitaalpremie over 4 jaar; afschaffing van de tijdelijke supplementaire steun bij volledige autofinanciering; afschaffing van de steun in sectoren met overcapaciteit en beperking van de steun in sectoren met volzette capaciteit en het verminderen van de globale investeringssteun met 25 procent. Deze maatregelen zijn zeker niet bevorderlijk voor de economische groei.

Ik meen evenwel dat men ver genoeg gegaan is en dat het economisch beleid niet verder kan worden uitgehouden. De dalende expansiesteun vermindert de kansen op nieuwe vestigingen in versnelde mate.

Niettegenstaande deze beperkte middelen, ook verleden jaar, is men er toch in geslaagd om voor het eerst in 1984, inzake investeringen de kaap van de 100 miljard frank te overschrijden, namelijk 108 miljard frank. Dit betekent een stijging van 24 miljard frank of 28 procent ten opzichte van 1983.

In deze investeringen nam de industrie 75,1 miljard frank voor haar reke-

ning voor 6.250 arbeidsplaatsen of 12.016.000 frank per arbeidsplaats. Dit is een toename van 21,9 procent tegenover 1983 inzake investeringen en maar een daling van 957 arbeidsplaatsen.

De sector KMO en middenstand nam 33 miljard frank voor haar rekening voor 8.611 arbeidsplaatsen of 3.832.307 frank per arbeidsplaats. Dit is een toename van 45 procent tegenover 1983 en 74 procent tegenover 1982 inzake investeringen en een toename van 65 procent inzake tewerkstelling: 8.611 in 1984 tegenover 5.210 in 1982.

De inspanningen in de industrie werden voor méér dan 50 procent georiënteerd naar de ontwikkelingszones en 41 procent van de investeringen gebeurden in Limburg. Daar zijn wij als CVP bijzonder gelukkig om.

Bijna 71 procent van de investeringen komen uit het buitenland en gebeuren vooral in de ontwikkelingszones: 80,4 procent, wet van 70 en 60,9 procent, wet van 59, in de niet-ontwikkelingszones.

De resultaten zijn merkwaardig. U zult me evenwel toelaten enkele vragen te formuleren die in generlei mate als kritiek, maar eerder als aandachtspunt moeten worden beschouwd.

Ten eerste, hoe belangrijk de internationalisering van de Vlaamse industrie ook moge zijn, toch moeten wij in deze aangelegenheid op onze hoede zijn. Investeringen vanuit het buitenland zijn aantrekkelijk, toch houden ze gevaren in. Het verleden heeft trouwens bewezen dat een al te grote afhankelijkheid van het buitenland op korte termijn arbeidsplaatsen kan creëren maar op lange termijn averechtse effecten kan hebben. Wanneer het economisch klimaat verandert, voelen deze bedrijven zich ook minder gebonden aan Vlaanderen. Hoe dikwijls hebben we het niet meegemaakt dat precies het sluiten van buitenlandse vestigingen in bepaalde streken grote werkloosheid veroorzaakte. Onze kracht zit in eigen macht. Het grootste deel van onze middelen moet er op gericht zijn nieuwe Vlaamse bedrijven te laten ontstaan en zich te ontwikkelen teneinde onze onafhankelijkheid van het bui-

tenland te bewerkstelligen.

In de tweede plaats zal moeten voorrang gegeven worden aan streken die het bijzonder moeilijk hebben. Daarvoor hebben we ontwikkelingszones, reconversiezones en T-zones ingevoerd. Het gevaar is evenwel niet denkbeeldig dat gevestigde bedrijven in Vlaanderen, aangetrokken door de voordelen van het statuut van dergelijke zones, hun bedrijf overbrengen. Dit komt ten goede aan de kansarme streken maar kan problemen scheppen in de streek waar ze gevestigd waren.

Ten derde, in dit licht moeten de oneerlijke praktijken uit de Waalse regio sterk worden aangeklaagd. Bepaalde Waalse instanties aarzelen niet om Vlaamse bedrijven, gelegen in de nabijheid van de taalgrenzen, gronden en gebouwen gratis of quasi gratis ter beschikking te stellen opdat zij zich in Wallonië zouden vestigen.

Zo kan het niet verder. Vlaamse arbeiders worden zodoende verplicht in andere taalgebieden te werken. Het gedifferentieerd beleid in de twee Gewesten is inderdaad het gevolg van de regionalisering. Bestaat er nu echt geen middel voor, of een forum waar deze problemen kunnen uitgepraat worden? Daarenboven wordt men meer en meer geconfronteerd met het toenemend protectionisme in het Waalse Gewest. Zo is men helemaal gezien.

Wat zijn de reacties van de Vlaamse Executieve op de omzendbrief van de Waalse Minister Damseaux, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 20 december 1984 in verband met de gemeentebegroting 1985? Hier zouden de gemeenten, gebruik makend van het systeem van de beperkte offerteaanvraag, overheidsopdrachten uitsluitend kunnen toewijzen aan bedrijven uit de Waalse regio. Dergelijke manipulaties zijn ongehoord, zijn tegen de spelregels van de normale concurrentie, en leiden tot hogere kosten en verspilling voor de Gemeenschap. Zal de Vlaamse Executieve hiertegen optreden? Zo ja, op welke manier?

Een ander belangrijk facet zijn de investeringen van de KMO en de mid-

Olivier

denstand. Ook in 1984 is overvloedig bewezen dat ongeveer een derde van de investeringen in het Vlaamse land door deze sector gerealiseerd wordt.

Met één derde van de investeringen realiseren zij 8.611 arbeidsplaatsen of 58 procent van de bij komende tewerkstelling. Deze weg moeten we verder bewandelen. Dergelijke investeringen bevorderen onze economische onafhankelijkheid, ze bieden de beste waarborgen voor de tewerkstelling op lange termijn, ze bevorderen de flexibiliteit en mobiliteit van de ondernemingen. Daarenboven bieden dergelijke bedrijven de meeste kansen op creativiteit. In bedrijven op dat niveau zijn de verhoudingen werkgever en werknemer persoonlijk en menselijk. In ieder geval is de investeringskost per nieuwe arbeidsplaats in deze sector beduidend lager dan in de industrie.

Wij feliciteren de Vlaamse Executieve voor de initiatieven die zij reeds heeft genomen ten gunste van de KMO maar om diverse redenen moeten die inspanningen nog opgedreven worden. Financiële ondersteuning is belangrijk ; in veel gevallen is de logistieke steun meer welkom.

Ik denk hier onder meer aan de verkenning van, en het begeleiden van de ondernemers bij het verkennen van nieuwe, niet traditionele markten zoals China en andere. Op nationaal niveau wordt steeds meer gedacht aan de regionalisering van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel. Zeventig procent van de export komt uit Vlaanderen maar zullen wij er ook in slagen 70 procent van de middelen te krijgen ? Waakzaamheid blijft hier geboden.

Enkele andere suggesties : de technische en bedrijfseconomische bijstand aan beginnende ondernemers door het ter beschikking stellen van gekwalificeerde krachten waarvan de lasten gevoelig gedragen worden door de overheid ; het propageren en stimuleren van samenwerkingsverbanden, onder meer via bedrijven-centra, samenaankoop, samenverkoop ; het vereenvoudigen van of bijstaan van de bedrijven inzake het vervullen van ad-

ministratieve formaliteiten ; het ter beschikking stellen van en het toegankelijk maken voor KMO van het wetenschappelijk onderzoek. Het valt op hoe jonge afgestudeerden, met wat begeleiding, naar een zelfstandige activiteit overstappen. Veelal kunnen zij inspelen op de uitdagingen van de nieuwe moderne technologieën. Dit kan een belangrijke opdracht zijn voor de stichting „Technologie Vlaanderen”. Kan de Vlaamse Executieve niet denken aan een plan voor de Mid-denstand en de KMO ?

Een tweede luik betreft het tewerkstellingsbeleid. Ook op dat terrein wat men ook moge beweren scoort de Vlaamse Regering heel wat punten : de werkloosheid lag in Vlaanderen, einde 1984, 12.089 eenheden lager dan einde 1983. Dit is een daling met 4,2 procent.

De daling van de jeugdwerkloosheid verheugt ons in het bijzonder. Dit wordt te weinig onderstreept. Einde 1984 waren, in vergelijking met vorig jaar 10.602 jongeren of 11,6 procent minder werkloos. Daarenboven is ook het jaargemiddelde gedurende de jongste jaren dalend. Het procentueel aandeel van de jeugdwerkloosheid bedroeg 29 procent in Vlaanderen tegenover 28 procent voor het Rijk.

Bij de interpretatie van deze cijfers moet rekening gehouden worden met het feit dat de actieve bevolking in Vlaanderen nog met 25.463 eenheden toegenomen is. Via de diverse stelsels van opslorplingsprogramma's zijn bijna 8000 werklozen méér aan de slag kunnen gaan en is ook het aantal stagiairs met 1.846 personen toegenomen.

Niettegenstaande al deze inspanningen blijft het jaargemiddelde van 285.000 werklozen in Vlaanderen (waarvan 88.000 jongeren) een uitdaging.

U hebt belangrijke middelen ingezet : het SIMONA-project is quasi volledig gerealiseerd ; de STC zijn opnieuw aangesteld en hebben nieuwe opdrachten gekregen ; de nieuwe oriënteringen inzake beroepsopleiding en beroepsvervolmaking werpen ongetwijfeld hun vruchten af ; de T-diensten voor tijdelijke arbeid hebben ook

belangrijke resultaten geboekt.

Niettemin moeten de inspanningen worden voortgezet.

1. Nu het Simonaproject quasi op punt staat en alle gegevens bijna opgevoerd zijn, moet dit instrument maximaal worden benut zowel wat de kwantitatieve als de kwalitatieve analyse betreft. Teveel plaatsaanbiedingen blijven onbeantwoord. De bemiddelaars moeten, nu ze administratief ontlast zijn, zich actief met de bemiddeling inlaten.

Deze belangrijke dienst is onvoldoende bekend, zeker in deze Raad.

Enkele commissieleden hadden het geluk op initiatief van de Voorzitter het project in Vilvoorde te bezoeken. Zou het niet mogelijk zijn om voor de gehele Vlaamse Raad een dergelijk contact te beleggen om de leden kennis te laten nemen van de mogelijkheden van het SIMONA-project ?

2. Tevens durf ik speciale aandacht te vragen voor bepaalde categorieën werklozen. Ik denk onder meer aan de werklozen in de leeftijdscategorie 40-55 jaar. Voor deze mensen is de werkloosheid dramatisch, zelfs uitzichtloos. Zij zijn te oud voor omscholing, worden dikwijls voorbijgegaan door jongeren en hebben dikwijls ook de zwaarste gezinslasten.

3. We noteren met genoegen dat de werking van de STC's positief geëvalueerd werd en dat maatregelen werden genomen om de wederzijdse informatie tussen overheid en STC's en de STC's onderling te verbeteren en nieuwe initiatieven door te spelen. Ongetwijfeld zal hierover een rapport bestaan. Kan dit aan de commissieleden overgemaakt worden ? Welke nieuwe initiatieven inzake bijkomende tewerkstelling werden reeds genomen ?

Wat de T-diensten betreft, hebben wij ook gewezen op de belangrijke resultaten. Er zijn bij mijn weten twee centra actief, namelijk Antwerpen en Gent. Wat zijn de vooruitzichten om deze belangrijke diensten ook naar de regio's uit te laten zwermen ?

4. Herhaaldelijk heb ik me reeds ingezet om de vervanging tijdens de va-

Olivier

kantieperiode toe te wijzen aan werklozen of aan studenten uit bepaalde inkomenscategorieën. Voor de diensten, die onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap vallen werden concrete richtlijnen gegeven. Is het zo dat deze zelden opgevolgd werden? Kunnen dergelijke aanbevelingen ook niet aan het bedrijfsleven doorgespeeld worden?

5. Inzake opslorplingsprogramma's zouden méér inspanningen kunnen gebeuren rond BTK en IDF. Het is inderdaad zo dat de vermindering in deze stelsels te wijten is aan de ruimere toepassing van het DAC, dat samen met de TWW het grootste aandeel van de programma's tot het verlenen van de werkgelegenheid bevat.

De heer F. Debusseré : Zijn dit dan geen werklozen?

De heer M. Olivier : Ook in het stelsel van de TWW daalt de tewerkstelling met ongeveer 1.000 eenheden per jaar.

Het gebruik van het IDF is al te beperkt. In november 1984 werden slechts een 600-tal mensen tewerkgesteld. Mogen we vragen hier meer aandacht aan te besteden. Dezelfde vraag geldt ook voor het BTK-systeem. Globaal daalt het aantal terwijl het systeem veel mogelijkheden biedt om, ongeacht de leeftijd, het studieniveau of het geslacht, voor een beperkte periode ervaring op te doen en op zijn of haar niveau zinnig werk te verrichten.

Al deze opslorplingsprogramma's lossen het probleem niet op. We moeten tot arbeidschepende investeringen komen. Nog méér aandacht moet besteed worden aan het ontwikkelen van nieuwe afzetgebieden met enorme toekomstmogelijkheden, aannemelijke akkoorden moeten gesloten, onze intellectuele capaciteiten dienen beter benut en uitgevoerd.

Dit komt onze economie en onze welvaart ten goede, schept tewerkstelling in de profit-sector om zodoende middelen vrij te maken om nieuwe werkgelegenheid in de non-profit-sector te ontwikkelen.

De Voorzitter : De heer De Batselier heeft het woord.

De heer N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, allereerst dank ik de rapporteur, de heer Deprez. Zijn verslag mag grondig worden genoemd. Ik heb in de Commissie heel wat vragen gesteld en opmerkingen gemaakt; ik vind ze alle terug in zijn verslag, en wat belangrijker is, ook de antwoorden.

Waarschijnlijk zal ik de dertig minuten, waarover elke fractie beschikt, niet hoeven te gebruiken omdat, zoals het in het kader van de herwaardering van de politieke instellingen wenselijk is, in de Commissie de meeste zaken reeds werden gezegd.

Op economisch vlak bewijst deze begroting dat de wet van 5 maart 1984 op de saldi en lasten van het verleden van Gemeenschappen en Gewesten de begrotingsperikelen niet heeft doen weggebben in de Vlaamse Gemeenschap en dat wij integendeel meer dan ooit met besparingen worden opgescheept. De wet van 5 maart 1984 heeft dus de financiële problemen van de Gewesten niet verminderd. Naar mijn mening – en de Voorzitter heeft het er daarnet ook over gehad – zijn ten minste een derde van deze besparingen louter thesauriebesparingen, waarvan de grootste ongetwijfeld de consolidering van de huisvestingsaflossingen is.

Langs de andere kant stellen wij vast dat, ondanks de wet van 5 maart 1984, nog altijd draconische besparingsmaatregelen moeten worden genomen om de begroting min of meer in evenwicht te brengen.

Ik zeg niet deflatoire maatregelen omdat het voor de economie niet zeker is dat zelfs bij een vermindering van het aantal posten, deze noodzakelijkerwijze deflatoir werken. Wij kunnen alleen maar ex post oordelen of de besparingen deflatoir waren of niet, tenzij reeds bij voorbaat de effecten grondig gekend zijn.

Wat de maatregelen betreft inzake de economische expansie, en die verdienen toch wel onze bijzondere aandacht, is er ten eerste de grotere spreiding van de betalingen. Dit levert de

grote brok van besparingen op. Deze besparingen en vooral de selectiviteit moeten onze grote zorg weerhouden. Niet zozeer omdat wij niet akkoord gaan met het begrip selectiviteit, integendeel. Wel namelijk dat de Minister slechts één criterium heeft vrijgelaten, de rest is ons onbekend. Hij heeft gezegd dat het totaal onaanvaardbaar is dat men de sectoren of ondernemingen met een teveel of voldoende capaciteit nog steun geeft.

Buiten het ene criterium van selectiviteit werden er ons in de Commissie geen andere bekendgemaakt. Ik hoop op een verklaring van de Voorzitter van de Executieve in dit verband.

Ik hoop ook dat het voorgaande niet verkeerd zal worden begrepen : de grote werkverschaffers zijn in feite niet de nieuwe sectoren maar wel de zogenaamde traditionele sectoren. Ik vraag mij echter steeds meer af wat moet worden beschouwd als zogenaamde traditionele sectoren en wat als zogenaamde spitssectoren. De Voorzitter van de Executieve zal de jongste tijd ook wel een aantal textielbedrijven hebben bezocht. Tot vóór enkele jaren was dat duidelijk een traditionele sector, maar momenteel is dat een spitssector. Wij moeten op dat vlak opletten algemene beschouwingen te maken.

Mijn bedoeling is hiervoor te pleiten dat bij de selectiviteit de vernieuwing niet als enig criterium zou gelden, omdat dit een moeilijk handelbaar begrip is. Maar ook tewerkstelling, besparing van grondstoffen, rationeel energiegebruik moeten als basis gelden waarop steun kan worden verleend. Het zijn mede criteria voor selectiviteit.

Indien wij alles zouden richten naar louter sectoren in de spitsstechnologie dan betreft dat telkens projecten die enorm veel kosten. Meestal komt de privé-sector in die spitsstechnologie naar ons omdat zij niet meer voldoende eigen kapitaal hebben om de spitsstechnologie te financieren.

De vraag wordt dan : „Wat is het meest effectief bij het toepassen van deze expansiewetgeving?” Wij zitten binnen een keurslijf van beperktheid van middelen. Wij moeten dus zoeken

De Batselier

naar de meest efficiënte benadering.

Waar vroeger, in de zestiger jaren, de politiek werd gevoerd van de grote ondernemingen en de grote projecten, moet daarvan steeds meer worden teruggekomen. Ik heb duidelijk mijn bedenkingen bij een aantal KMO's die de arbeidswetgeving niet respecteren. Indien wij het probleem van het toepassen van de arbeidswetgeving in de KMO kunnen oplossen, zullen deze de ondernemingen van de toekomst worden die zich veel soepeler kunnen aanpassen aan de nieuwe noodwendigheden van de economie.

In de Verenigde Staten zijn het momenteel de KMO's die het goede weer maken. Zij evolueren naar grote bedrijven. Bij ons is dat het omgekeerde. Grote bedrijven splitsen zich, om fiscale redenen, op in KMO. Het zijn dan kunstmatige KMO. Men zou voldoende contact met de nationale overheid moeten houden opdat opnieuw klaarheid zou worden gebracht in het toepassen van het aantal criteria.

Ik vraag u, mijnheer de Minister, vooral klaarheid te krijgen in uw aanpak van deze sectoren en in de selectiviteit rond de toepassing van de economische expansiewetgeving. In de cijfers die ik gevraagd heb ontbreekt één antwoord, namelijk de uitsplitsing naar de sectoren. Eén groot dossier kan de cijfers misvormen. En u weet waaraan ik denk, namelijk het automobielbedrijf Ford dat op een bepaald ogenblik een groot deel van de expansiewetgeving heeft bekomen.

Uw cijfers geven daardoor een vertekend beeld inzake sectoriële en regionale opsplitsing.

Minister G. Geens : In de Commissie heb ik beloofd volledige cijfers voor 1984 te geven zodra die beschikbaar zijn. Ik heb ze al naar de verslaggever gezonden en in deze tabel vindt u een indeling per sector.

De heer N. De Batselier : Het probleem is niet zo zeer dat wij de cijfers niet hebben. Het is de moeilijkheid van de interpretatie. Het grote project voor Ford dat u gesteund hebt geeft voor de automobielsector plotseling

een enorm cijfer, ook voor die welbepaalde regio. Dit is echter niet representatief voor het gemiddelde project. In Vlaanderen hebben wij te kampen met relatief kleine getallen, zodat één dossier het cijfermateriaal kan scheef trekken. Ik pleit dus voor een methode om dergelijke scheeftrekkingen in de toekomst te vermijden.

Wat het Fonds voor Industriële Vernieuwing betreft, ben ik zeer verheugd over de approach van Voorzitter Geens. Ik heb dit in de Commissie niet vermeld, omdat ik dit hier in deze openbare vergadering wilde zeggen. Het is niet omdat wij tot de zogenaamde oppositie in deze Vlaamse Raad behoren dat wij deze positieve aanpak niet mogen vermelden. In het nationale Parlement ben ik één van de strijders geweest van deze regeling inzake reconversie vervat in de herstellwet. Binnen het keurslijf dat u, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, toegemeten kreeg, hebt u uw autonomie maximaal gebruikt. Ik had wel mijn bedenkingen over het feit dat u daar een deel van uw autonomie liet verloren gaan, maar binnen de huidige limieten en in het protocol dat u hebt onderhandeld met de GIMV en met de heer Eyskens, zitten belangrijke elementen die een garantie bieden voor een reconversiebeleid in Vlaanderen.

Wij verschillen wel duidelijk van mening wat de regionalisering van het wetenschappelijk onderzoek betreft, alsook de beslissing van 5 maart 1984, de beslissingen betreffende de regionalisering van het IWONL, het Fonds voor Prototypes, de Dienst voor Nijverheidsbevordering als het Inhaalplan van Minister Maystadt. Het zijn volgens mij verliespunten voor Vlaanderen. Hier wordt een kans gemist voor het toekomstig industrieel beleid in het toekomstig wetenschappelijk onderzoek. Als wij op dit vlak toegeven dan zullen wij dit in de toekomst niet enkelvoudig, maar drievoudig moeten terugbetalen. De bevoegding van het wetenschappelijk onderzoek door de nationale Regering moet maximaal worden vermeden en onze autonomie moet maximaal worden aangewend, omdat wij niet kunnen aangaan dat iemand als Minister Maystadt, met alle respect voor zijn be-

kwaamheid en zijn Franstalige ingesteldheid, mede zou bepalen wat er in Vlaanderen in de toekomst moet worden gedaan.

— Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.

Ik geloof dat wij inzake wetenschapsbeleid een eigen visie moeten uitbouwen en ons die niet laten opleggen.

Hier betreur ik ten zeerste dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve het spel van de nationale Regering meespeelt en onvoldoende eist dat volledig het toegepast wetenschappelijk onderzoek wordt geregionaliseerd.

Wat het Inhaalplan betreft dat in de Kamer is neergelegd, zou ik graag willen weten wat bijvoorbeeld inzake de 1,8 miljard frank, voorzien voor de begroting 1985, precies de autonome bevoegdheid van de Gewesten zal zijn en of dit percentage ook voor de komende jaren aangehouden blijft. Heeft men reeds verder onderhandeld dan voor de begroting 1985 ? Wat is in de ongeveer 25 miljard frank van het Inhaalplan aan de Gewesten voorbehouden en op welke manier zal dat voor Vlaanderen geschieden ?

Ik wil ook nog handelen over de DIRV-resoluties en vragen dat wij systematisch over de opvolging ervan een verslag krijgen. Ik meen dat dit op een gemakkelijke manier kan gebeuren en dat men een aantal vage uitspraken, zoals bijvoorbeeld dat die resoluties niet worden opgevolgd en dergelijke meer, uit de weg kan gaan. Misschien zijn sommige resoluties reeds uitgevoerd en zijn andere nog in uitvoering. Daarom zou ik willen vragen dat men ons daarover, op basis van een nota vanuit het voorzitterschap, inlicht. Het is een eis die ik, namens de SP-fractie, hard wil maken.

Voor wat de industriële visie betreft — en dat ligt mij een hoofdopmerking — zouden wij ons niet te zeer mogen beperken tot alleen nieuwe technologieën. De Amerikaanse auteur Shapiro is in zijn boek „America's third revolution” van oordeel dat eerder een nieuwe economische houding noodzakelijk is, waarbij volgroeide basisindustrieën samen moeten leven met

De Batselier

jonge, snel groeiende intreders.”

Dit houdt uiteraard in dat Flanders' Technology niet zozeer alleen in nieuwe sectoren, spits technologie is, maar ook in traditionele sectoren waar spits technologie wordt ingevoerd. In ieder geval vraag ik dat men aandacht zou hebben voor deze nieuwe benadering.

Mijnheer de Minister, er blijven zich voor een aantal sectoren problemen stellen zoals de herstructurering van bepaalde basissectoren. Ik denk bij voorbeeld aan de basischemie en basispetrochemie. Zij behoren niet tot de nationale sectoren. Ook bij de nog steeds nationale sectoren zoals het holglas - Verlipack - zijn wij betrokken. Ook hier zou ik willen vragen dat men ons meer inlicht over de opties op sectorieel vlak vanuit de huidige regering. Ik vind niet dat we telkenmale dienen te interpellieren over Verlipack én nationaal én regionaal. De nationale Minister zegde mij, in antwoord op mijn interpellatie in de Kamer, dat het van de Gewesten afhangt of het herstructureringsplan voor de NV Verlipack er zal komen. Het is niet mijn bedoeling over die kwestie te interpellieren, mijnheer de Minister, maar het is wel zo dat wij dit slechts kunnen bespreken als de Gewesten erbij betrokken worden en dit is, naar mijn gevoel, pas wanneer de enveloppe uitgeput is. Zo heb ik het ten minste altijd begrepen, tenzij er op dat vlak een nieuwe stroming zou zijn. Ik vraag dus aan de Voorzitter van de Executieve dat hij meer uitleg zou verstrekken over de sectoriële industriële situatie in Vlaanderen.

Ik wil er eveneens op wijzen dat wij het tot hiertoe nog steeds eens blijven met de houding van de Voorzitter van de Executieve wat de non-voting shares betreft.

Waar Minister Eyskens vooral van het FIV gebruik wil maken om op een goedkope manier overheids gelden met betrekking tot de non-voting shares ter beschikking te stellen, zijn wij daar enkel voorstander van indien het kleine familiale ondernemingen betreft. Slechts, en alleen in dit geval, heb ik geen bezwaar tegen non-voting

shares. Indien het normale ondernemingen betreft, dan lijkt mij, zoals de Minister het heeft gezegd - ik citeer uit het rapport - „het volwaardig aandeelhouderschap” de beste formule te zijn. Zij al dat dit de enige tegenprestatie is voor de kapitaalverstrekking.

Wij vragen ook de Vlaamse Executieve ietwat strenger op te treden tegen al de initiatieven die nieuwe Investen doen ontstaan. De GIM beschikt over een kapitaal van 1,8 miljard frank. Dat is een niet onaardig bedrag, maar Sidinvest alleen al beschikt over 8 miljard frank. Dat is een scheef trekken van het industrieel beleid. Al de Investen hebben connecties met groepen. Ik vraag met nadruk dat de Executieve zich daar ten aanzien van de nationale Regering zou tegen verzetten.

Hier vind ik dat de Vlaamse Executieve kortader de eigen instellingen voor industrieel beleid zou moeten verdeelgen.

In Vlaanderen krijgen deze privé-groepen daardoor heel wat impact op de globale industriële structuur. Dit is ongehoord, met overheids geld.

In Vlaanderen stellen wij een teruglopen van de investeringen en een desinteresse vast van de grote Vlaamse financiële en industriële groepen. Positief is wel dat er een groot aantal investeringen uit het buitenland naar Vlaanderen komen. Dit is echter niet zozeer te danken aan de dynamiek van de buitenlandse investeerders, maar is voor een groot deel het gevolg van de desinteresse van een groot aantal Belgische groepen voor het eigen land. Ik vraag daarvoor de bijzondere aandacht van de Executieve.

Er moet ook aandacht worden geschonken aan de verscheidene soorten KMO. Een KMO is niet louter een klein bedrijf wat het aantal personeelsleden betreft. Het zijn bedrijven die naargelang hun tewerkstelling, hun omzet of hun kapitaal kunnen verschillen van aard. De activiteit van een KMO is ook bepalend voor zijn aard. Ik denk, bij voorbeeld, aan de Horeca-KMO, de industrieverzorgende KMO en de industriële KMO. Dat zijn drie verschillende soorten bedrijven. Zij vergen een verschillende be-

handeling in het licht van de economische expansiewetgeving. Ik vraag dat in de toekomst met dit onderscheid rekening zou worden gehouden.

Ik kom nu tot het laatste deel van mijn uiteenzetting, namelijk de problemen rond de tewerkstelling. Hier ben ik het zeker niet eens met de Voorzitter van de Executieve. De cijfers die hij geeft betreffende het kwantitatieve, vertrekken van oktober 1983 ; de cijfers die hij geeft betreffende het kwalitatieve, vertrekken van oktober 1982. In de maand oktober zijn er de problemen met de wachttijden van de jongeren. Het valt moeilijk om die cijfers van jaar tot jaar te vergelijken. Voor de kwalitatieve vergelijking is oktober 1982 een slechte referentieperiode. Er is daar een verschuiving want het BTK-stelsel wordt geleidelijk afgeschaft en het DAC-beginsel op dit ogenblik nog niet volledig ingevoerd. Met die periode als referentiepunt is de conclusie ten onrechte een verschuiving van de kwaliteit van de opslorplingsprogramma's. Dat geeft dus aanleiding tot gegronde kritiek.

Er is ook een tekort in de cijfergegevens over de deeltijdse arbeid. Het gaat om elementen die niet duidelijk aangeven wat de doelstellingen zijn van de Minister. Ik neem aan dat de doelstellingen niet werden bereikt. De jongerenwerkloosheid blijft, ook in Vlaanderen, stijgen. Ik heb daarover een aantal cijfers. Het zijn cijfers van de maand januari waar dan de wachttijden inbegrepen zijn. Eind januari 1982 waren er 89.125 werklozen, jonger dan 25 jaar, in het Vlaamse Gewest, eind januari 1983 was dit getal opgelopen tot 97.824, eind januari 1984 tot 100.055 en eind oktober 1984 tot 128.662, waarvan in feite nog 44.000 eenheden in wachttijd zijn.

Met andere woorden, men blijft een toename van de jongeren-werkloosheid vaststellen.

Wij zijn het met de euforie van Minister Geens inzake tewerkstelling in Vlaanderen dus niet eens.

De bevoegdheid inzake opslorplingsprogramma's voor de werklozen blijft ook in hoofdzaak nationaal. De middelen worden niet door trekkingsrechten van de Gewesten aangewend ; wij

De Batselier

bekwamen alleen inspraak inzake werklozen in KMO en DAC. Ook op dit vlak blijf ik aandringen opdat men meer macht naar zich toe zou trekken. De geest van de bijzondere wet van 1980 moet gerealiseerd worden.

De opslorplingsprogramma's zorgen, althans volgens mijn cijfers, niet voor de nagestreefde tewerkstelling, met name 15.000 volledige jobs. Wel toont de vergelijking aan dat, wat het Vlaamse aandeel betreft, wel degelijk een aantal resultaten zijn bekomen. Dit wil ik grif toegeven. Het Vlaamse aandeel in de tewerkstellingsprogramma's is gestegen van 52,31 procent in 1981 tot 58 procent voltijdse tewerkstelling en 63 procent van de deeltijdse tewerkstelling in 1984. Bijgevolg, wat de gewestelijke verdeling betreft, is uw doelstelling inderdaad bereikt en is het resultaat zelfs beter dan datgene wat bij de aanvang werd vooropgesteld.

Dit is echter niet het geval wat het absolute doel was. De 15.000 volledige jobs werden niet bereikt.

Wat de beroepsopleiding betreft – en ik weet dat dit domein niet specifiek tot uw bevoegdheid behoort, maar ik kan mij moeilijk voor dit kleine onderdeel tot Minister Poma richten – moet ik zeggen dat de resultaten bijna nihil zijn en dat het aantal beëindigde opleidingen slechts steeg met 1.792 eenheden in 1983; het aantal werklozen in opleiding bedroeg ongeveer 60 procent. Dezelfde tendens heeft zich in 1984 aangekondigd. Het tewerkstellingsresultaat kan amper op 1.055 eenheden worden geraamd. Met andere woorden, op dat vlak vinden wij de resultaten ronduit slecht – en met deze opmerking richt ik mij tot Minister Poma.

Ziedaar, mijnheer de Voorzitter, een totale houding, met zowel positieve als negatieve elementen, die wij wenssen te onderstrepen. Negatief is vooral de enge industriële benadering die alles tot de DIRV herleidt, de toegevoegde waarde aan de privé-groepen langs de Investin, de weinige kordaatheid ten opzichte van de nationale Regering op economisch vlak en inzake wetenschappelijk onderzoek. Maar vooral

negatief vinden wij de tewerkstellingsresultaten ten opzichte van de doelstellingen van de Minister en ten opzichte van begin 1982.

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, collega's, bij de aanvang van mijn betoog wil ik, namens onze fractie en zoals voorgaande sprekers het deden, de verslaggever, de heer Deprez, gelukwensen en danken voor zijn overzichtelijk verslag, aangevuld met negen bijlagen, die een stuk interessant statistisch materiaal geven, wat ook bruikbaar zal zijn voor andere besprekingen.

Zonder afbreuk te doen aan het belang van andere beleidsmateries, waarvoor de Vlaamse Raad bevoegd is, kunnen wij stellen dat het tewerkstellings- en economisch beleid van de Vlaamse Executieve een steeds meer belangrijke rol zal spelen in Vlaanderen. De belangstelling die onze economie krijgt van de Vlaamse Executieve is meer dan terecht. Onze economie is immers de drijvende motor van onze maatschappij. Voor het begrotingsjaar 1985 zijn er 12.233 miljoen frank ingeschreven voor deze sector.

Onze fractievoorzitter heeft reeds in de algemene bespreking zijn tevredenheid uitgesproken over het door de Vlaamse Executieve gevoerde economisch beleid. Dat er redenen zijn voor tevredenheid blijkt trouwens uit de cijfers die de Voorzitter van de Vlaamse Executieve Geens, tijdens een persconferentie, reeds een paar weken geleden heeft bekendgemaakt. Vooral de bedrijfsinvesteringen zijn voor 1984 bijzonder belangrijk geweest en wettigen dan ook een groot optimisme voor 1985.

In 1984 bedroegen de investeringen in het totaal 108 miljard frank, wat een stijging betekent van 28 procent ten opzichte van 1983.

De Vlaamse KMO's en de middenstandsbedrijven investeerden in 1984 voor circa 33 miljard frank, hetgeen 45 procent meer is dan in 1983 en 74 procent meer dan in 1982.

Voor het eerst ook sedert het ontstaan van de specifieke economische expansiewet werden in 1984 meer dan 10.000 investeringsdossiers ingeleid en goedgekeurd door de ter zake bevoegde instanties. Rechtstreeks verbonden aan deze dossiers van de economische expansiewetgeving, werden er ook in 1984 8.600 nieuwe arbeidsplaatsen geschapen, wat een belangrijk ke ombuiging is in vergelijking met vroeger. Inderdaad, dit is bijvoorbeeld 65 procent meer tewerkstelling dan in 1983.

Zonder de goede inspanningen ter zake van de Vlaamse Executieve te willen minimaliseren, moet tevens worden onderstreept dat deze nieuwe investeringsgolf ook voor een groot stuk te danken is aan het nieuw economisch klimaat dat in ons land door de centrale Regering werd geschapen; ik denk hierbij aan de loonmatiging, de grote concurrentiekracht, de fiscale investeringsstimuli, zoals de verlaging van de vennootschapsbelasting, de wet-Monory-De Clercq. Dit alles heeft ertoe bijgedragen dat eindelijk, na vele jaren, opnieuw werd geïnvesteerd.

De grote verdienste van de Vlaamse Executieve ligt, naar mijn gevoel vooral in de vaststelling dat onze Vlaamse economie vlugger en beter inspeelt dan in Wallonië op deze macro-economische evolutie die wij op nationaal vlak kennen. Dit vloeit ongetwijfeld voort uit het feit dat de Vlaamse Executieve zich veel positiever opstelt ten aanzien van de ondernemingen en van de privé-sector in vergelijking bij voorbeeld met de Executieve van het Waalse landsdeelte.

De Waalse Executieve – hoeft het gezegd – is in grote mate gedomineerd door beleidsmensen die al te vlug in zwart-witverhouding redeneren en de stimuli ten aanzien van het bedrijfsleven beschouwen als nutteloze geschenken. Tevens pleiten zij voor een sterkere overheidsgreep op de privé-sector. Wij kennen allemaal de grote ideologische discussie omtrent de T-zones in Wallonië alsook het voorstel van decreet van de heer Coëme, dat aanvaard is, waarbij de energiesector volledig zou worden gecollectivi-

Denys

seerd. Volgens mij zijn dit voorbeelden van hoe het niet moet en hoe een natuurlijke economische ontplooiing, die normaal altijd het best uitgaat van de privé-sector, wordt afgeremd. In Vlaanderen heeft men dit niet gedaan maar resoluut gewed op de dynamische kracht van de privé-sector en ook op de creativiteit van onze ondernemers. Door de grote bewustmakingsactie van de derde industriële revolutie heeft men zich daarenboven afgezet van de conservatieve en behoudsgezinde economen die alleen maar blijven stilstaan bij de negatieve aspecten van de technologische evolutie en die niet inzien dat hoe groter onze technologische achterstand wordt, hoe meer de werkloosheid zal stijgen. Ik geloof dat de evolutie in Japan en Amerika het meest duidelijke voorbeeld is.

— De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.

Inzake de economische expansiewetgeving kan ik mij aansluiten bij hetgeen de voorgaande spreker, de heer De Batselier, heeft gezegd, met name dat er op het vlak van de selectiviteit nogal wat onduidelijkheid bestaat. U weet dat wij als liberalen niet zozeer gesteld zijn op selectiviteit maar eerder pleiten voor algemene stimuli. Wanneer men echter een selectiviteit inbouwt dan moet die volgens mij ook duidelijk zijn zodanig dat de bedrijven weten waarop ze recht hebben. Bij de praktische toepassing ervan ondervinden wij dat men misschien al te veel het accent legt op de technologische vernieuwing, waartegen wij niet gekant zijn. Ik meen nochtans dat de traditionele sectoren niet uit het oog mogen verloren worden en dat zij alleszins hun gedeelte van de „subsidiekoek” moeten krijgen.

Het verheugt ons vast te stellen dat praktisch alle partijen de KMO's beschouwen als de toekomstige werkgevers, als de sector die het meest in aanmerking komt om de economische drager te zijn van Vlaanderen. De PW is reeds lang die mening toegegaan en het doet ons genoegen nu daarin door andere partijen te worden gevolgd. Ik geloof dat het belangrijk is dat wij proberen nieuwe KMO's te sti-

muleren. Wij hebben op dit ogenblik de oprichting van de bedrijvencentra, wat een goed initiatief is, maar ik geloof dat nog velen daar weigerachtig tegenover staan. Ik denk dat wij dus meer het accent zullen moeten leggen op management-begeleiding. Vrij onlangs heb ik zulks in de praktijk kunnen ervaren in een groot bedrijf in Vlaanderen dat zich inzet om kleine middenstanders te helpen tijdens het eerste jaar. Dit moet volgens mij ook worden gestimuleerd vanuit de Vlaamse Executieve.

Inzake de gewestelijke economische expansie wil ik nog even stilstaan bij het specifiek concreet probleem van de dossiers van de textielbedrijven die geen mensen tewerkstellen en bijgevolg niet onder een specifiek paritair comité vallen. Ik heb hierover vorige week Minister Eyskens van Economische Zaken in de Kamer geïnterpelleerd. Hij antwoordde dat er inderdaad een bevoegdheidsconflict bestaat tussen enerzijds het Vlaamse Gewest en, anderzijds, de nationale Regering. Zijn interpretatie komt erop neer dat het textielplan alleen maar bevoegd is voor de bedrijven die onder de paritaire comités vallen. Dit betekent dat deze dossiers geblokkeerd zijn. Meer dan een jaar reeds constateren wij dat bepaalde aanvragen tot het bekomen van rentetolagen of kapitaalpremies in de beginfase geblokkeerd zijn bij het ITCB en nadien bij de Vlaamse Administratie. Minister Eyskens antwoordde dat hij misschien een onderscheid zou kunnen maken voor bedrijven die aan produktie doen. Meer specifiek in mijn streek denk ik aan de vlasvoorbereiders. Het betreft hier heelwat eenmanszaken die geen personen tewerkstellen. Uit 'het antwoord van de Minister meen ik te kunnen afleiden dat hij bereid zou zijn deze naar het textielplan over te hevelen.

Minister G. Geens : Ik zal u daarop onmiddellijk antwoorden. In de eerste plaats kan ik u zeggen dat ik de Minister van Economische Zaken morgenmiddag ontmoet en daarover zal spreken. Ten tweede verheugt het mij te vernemen dat hij zijn vroeger standpunt heeft gewijzigd. Indien het juist is wat u zegt, dan is het probleem inderdaad opgelost.

De heer A. Denys : Ik wil u alleen maar zeggen dat de Minister van Economische Zaken een nuance maakt. Hij maakt een onderscheid tussen produktie en niet-produktie. Ik kan u de tekst van zijn antwoord van vorige week geven.

Minister G. Geens : Door de vroegere interpretatie van het Departement van Economische Zaken waren de dossiers bij mij geblokkeerd. Indien de interpretatie nu veranderd is dan kunnen de dossiers wellicht verder worden behandeld.

De heer A. Denys : Het verheugt mij dat er uiteindelijk een gesprek zal komen tussen de twee bevoegde instanties om die afbakening beter te regelen en aldus het probleem van die geblokkeerde dossiers uiteindelijk op te lossen.

Mijnheer de Voorzitter, onze fractievoorzitter heeft reeds gezegd in zijn uiteenzetting tijdens de algemene bespreking, en ik wens het hier nogmaals te herhalen en te benadrukken, wij verheugen ons ten zeerste over het feit dat 41 procent van de investeringen in 1984 naar Limburg zijn gegaan. Wij wensen, mijnheer de Minister, dat u in 1985 die inspanningen ten gunste van Limburg dat bijzonder is getroffen zult blijven aanhouden en de redenen waarom wij dit wensen zijn. hier vroeger op deze tribune reeds herhaaldelijk besproken.

Dat er inzake werkgelegenheid in 1984 belangrijke inspanningen gedaan zijn door de Vlaamse Executieve heb ik al ten dele geïllustreerd door de cijfers inzake bedrijfsinvesteringen die goed waren voor een totaal van 14.850 nieuwe arbeidsplaatsen.

In de opsloringsprogramma's zoals tewerkgestelde werklozen, BTK'ers, DAC'ers enzovoort, is de tewerkstelling in Vlaanderen sinds februari 1983 toegenomen met 16.200 eenheden. De volledige werkloosheid in Vlaanderen is in 1984 met 12.089 eenheden verminderd ten opzichte van 1983. In vergelijking met Wallonië is dit zeker een prestatie te noemen. Een lange reeks van jaarlijkse stijgingen van de werkloosheid werd hiermede afgebroken en hopelijk wordt deze ombuiging de volgende jaren bevestigd. Het

Denys

meest positieve resultaat vinden wij dat j eugdwerkloosheid is verminderd met 10.602 eenheden, dit is een daling van 11,6 % ten opzichte van 1983.

Inzake beroepsopleidingen werden in 1984 eveneens goede resultaten bereikt. Het aantal beëindigde beroepsopleidingen steeg in 1984 met 2.763 eenheden, hetzij 22 procent meer dan in 1983. De recent gestarte beroepsopleiding in de nieuwe technologieën bereikte in 1984 reeds 1.100 cursisten.

Dit alles, mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, toont aan dat de Vlaamse Executieve inzake economie en tewerkstelling in 1984 positief werk heeft verricht en dat zij ons volle vertrouwen moet krijgen om in 1985 de ingeslagen weg verder te kunnen bewandelen.

Een punt waarvoor ik hier bijzondere aandacht wil vragen is het wetenschappelijk onderzoek.

Overeenkomstig de bijzondere wet van 8 augustus 1980 behoort het toegepast wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de materies waarvoor de Vlaamse Raad bevoegd is, exclusief aan de Gemeenschap en het Gewest.

De gedeeltelijke regionalisering van het Prototypefonds, voor 1/3, is een stap in de goede richting maar onvoldoende inzake de wijze van financiering. Wij hebben dit reeds aangestipt bij de bespreking van de middelenbegroting in december laatstleden.

Volgens de staatsvorming van 1980 moeten de overgehevelde bevoegdheden volledig worden gefinancierd met *ristorno's* en niet zoals de huidige, en hopelijk voorlopige regeling, de ene helft via dotaties, de andere helft via *ristorno's*.

In dit opzicht wil ik ook stellen dat wij het met de doelstellingen van het inhaalplan voor onderzoek en ontwikkeling van de heer Maystadt volledig eens zijn.

Wat de praktische toepassing ervan betreft, hebben wij heel wat bezwaren zowel met betrekking tot bevoegdheidsverdeling als wat de toegepaste

financiële verdeelsleutel betreft. De doelstellingen van het inhaalplan, met name de budgettaire middelen voor onderzoek en ontwikkeling op het niveau van onze buurlanden brengen is lovenswaardig.

Van de 1,8 miljard frank bij komende middelen zal 1 miljard frank naar de Gemeenschappen en de Gewesten gaan. De Gemeenschappen krijgen 200 miljoen frank extra middelen via het NFWO, 800 miljoen frank gaat naar de Gewesten via het zogenaamde FOGI, Fonds voor Onderzoek op Initiatief van de Gewesten, dat een nieuwe afdeling zou worden van het FIV, Fonds voor Industriële Vernieuwing.

Hier schuilt reeds een addertje onder het gras. Aanvankelijk was voorzien dat de Gewesten volledig autonoom zouden kunnen beslissen over de aanwending van deze trekkingsrechten. Eind vorig jaar werd beslist dat het bestuurscomité van het FOGI moet waken over de onderlinge samenwerking van de nationale en gewestelijke projecten op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. De kritiek die hieruit gerezen is vanwege het VEV, GERV en andere duidt aan dat dit betwistbaar is.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou ook nog even willen stilstaan bij het nieuwe reconversiebeleid dat voortvloeit uit het FIV, besluit van 4 oktober 1984. Ik moet u eerlijk zeggen dat wij een klein beetje ontgoocheld zijn over het feit dat de definitieve uitvoering van het reconversiebeleid zo lang aansleept. Wij stellen er veel verwachtingen in en beschouwen dit als een bijzonder goed alternatief om de tewerkstelling in de achteruitgaande sectoren op te vangen en nieuwe tewerkstelling op een gezonde en duurzame basis te creëren. Ik weet niet waar het schoentje juist wringt, waarom dit zo traag verloopt, of dit bij de nationale Regering of op het vlak van de Gewesten ligt. In ieder geval, wij geloven dat dit reconversiebeleid zo vlug mogelijk operationeel moet worden.

Als ik het goed begrepen heb zou het Vlaamse Gewest autonoom kunnen beslissen over de wijze waarop de middelen zullen worden aangewend, wel te verstaan binnen de algemene

normatieve bepalingen van de herstellwet. Als mijn inlichtingen juist zouden zijn zou er nogal wat discussie bestaan over de vraag of de overheidsparticipatie zou moeten geschieden langs de weg van de non-voting shares of langs de weg van de voting shares. In dit verband zou ik willen wijzen op het grote succes dat deze non-voting shares hebben gekend in de textielsector.

In de beginfase kende de textielsector een nogal aarzelende start en de reden hiertoe was ongetwijfeld dat men vooral in de kleine familiale bedrijven, en ook in de andere bedrijven in de textielsector, schrik had van de invloed van de politiek in het beheer van de ondernemingen. Het is pas na de invoering van de non-voting shares dat werkelijk de grote herstructureeringsgolf in de textielsector is begonnen. Welnu, ik geloof dat wij daarmee rekening moeten houden als wij straks dit reconversiebeleid voor Vlaanderen in een meer algemene zin gaan uitbouwen.

De tegenstanders van de niet-stemrechtigde aandelen verwijzen, naar mijn gevoelen ten onrechte, naar het gebrek aan toezicht op de verschaftte overheidsmiddelen. Zoals in de textielsector kan men aan deze participatie voorwaarden bieden, ondermeer de terugbetaling van deze gelden na enkele jaren tijd. Ik geloof dat er voldoende middelen zijn om toch toezicht uit te oefenen opdat deze geldelijke middelen niet zouden worden misbruikt en men heeft het grote voordeel dat men geen politieke invloeden laat gelden op het beheer. In ieder geval zouden wij het sterk betreuren mocht de Vlaamse Executieve hier ter zake een minder economisch liberale houding aannemen dan de nationale Regering en meer zou evolueren in de richting van de Waalse collectivistische visie.

Het is mij ook opgevallen, en daarmee wens ik te besluiten, dat collega Olivier in zijn betoog gesproken heeft over de nogal protectionistische en agresieve houding van Wallonië inzake het aantrekken van Vlaamse bedrijven.

Hij heeft er ondermeer verwezen naar het specifieke voorbeeld van de stad

Denys

Moeskroen, die op een agressief offensieve wijze bedrijven aantrekt.

In ieder geval kunnen we zeggen dat – en collega Debusseré zal mij gelijk geven want hij heeft op dat vlak praktische ervaring – inzake de protectionistische houding en maatregelen van Wallonië om zijn aannemers of ondernemers te beschermen, wij middelen hebben om, via de nationale overheid en via de Europese richtlijnen die ter zake bestaan, deze protectionistische afscherpende houding enigszins te betwisten.

Het enige middel dat Vlaanderen echter heeft om, inzake het aantrekken van nieuwe investeringen, met Wallonië te concurreren is ervoor te zorgen dat wij een zo gunstig mogelijk bedrijfseconomisch klimaat scheppen. **(Applaus bij de PVV en de CVP)**

De Voorzitter : De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, waarde collega's, bij de bespreking van deze begroting wil ik mij beperken tot één onderwerp, namelijk de veiligheid in en rond Antwerp Gas Terminal en dit naar aanleiding van de talrijke gasontploffingen die zich onlangs op verschillende plaatsen in België voordeden.

De laatste dagen werden we bijna elke dag opgeschrikt door gasontploffingen waarbij doden en gewonden zijn gevallen en belangrijke schade werd aangericht aan huizen en inboedel.

Niet alleen in België werd door gasontsnappingsen en daaruit voortvloeiende ontploffingen dood en vernieling gezaaid maar ook in Duitsland, Frankrijk en Nederland deden zich een aantal gelijkaardige ongevallen voor.

Bij de gasverbruikers, alsmede bij hen wier woning paalt aan straat of baan waaronder zich gastoevoerleidingen bevinden, is er gewettigde vrees voor ongevallen ontstaan.

Na deze pijnlijke ervaring – wellicht de eerste maal in de geschiedenis – worden ongetwijfeld zowel door de

(V.l.n.r.) VU-leden J. Desseyn en F. Debusseré. Eerstgenoemde had het over het deel-aspect binnenlandse aangelegenheden, zijn collega beklemtoonde vooral de werkloosheid in de zelfstandige arbeid

verantwoordelijke overheid, de gasproducenten en gasverdelers als de gasverbruikers vragen opgeworpen in verband met de oorzaak van deze gasexplosies en de veiligheid nopens de verschillende gasachtige produkten waaraan een maximale veiligheid wordt toegekend mits naleving van de desbetreffende richtlijnen.

Het is bijna niet mogelijk dat op de verschillende plaatsen in ons land, waar gasontploffingen werden gemeld, de verbruikers alsmede de gasleveranciers de veiligheidsvoorschriften niet of onvoldoende hebben opgevolgd. Dit kan in een of twee gevallen mogelijk zijn, maar dat naast de Belgische instanties ook nog en terzelfdertijd andere landen in gebreke zijn gebleven, is zeer onwaarschijnlijk.

Eens te meer moeten we vaststellen dat deskundigen veel maar niet alles kunnen voorzien, dat veiligheidswaarborgen relatief zijn en dat ongelukken steeds bij de mogelijkheden blijven behoren.

De overheid is zich blijkbaar ook van dit gevaar bewust en het is evident dat

ze door middel van een aangepaste wetgeving, aanvullende reglementeringen en aanbevelingen, zowel de producent, de verdeler als de verbruiker – al naar het geval – ertoe aanzet om de veiligheidsvoorschriften te doen naleven. Maar de recente droevige reeks gasexplosies, de ramp te Los Alfaques in Spanje en de ramp in Mexico-stad, maken het nog maar eens duidelijk dat ongevallen, zelfs bij een sluitende reglementering, steeds kunnen voorkomen worden.

Van dit gevaar ben ik mij, en nog vele anderen, degelijk bewust en het bewijs van mijn ongerustheid wordt geleverd door een aantal parlementaire vragen die ik in dit verband heb gesteld, zowel aan de nationale als aan de gewestelijke regering.

Mijn bezorgdheid blijft zich toespitsen op de LPG-installatie in de nieuwe Waaslandhaven op de Antwerpse linkeroever en de aanvoer en overslag van LPG in de verschillende vervoerssystemen te water, per spoor en langs de weg. Hoe men het ook uitlegt, de aanvoer van LPG blijft een riskante aangelegenheid waarvan de risico's

Geyselings

nog toenemen bij druk waterverkeer en slechte zichtbaarheid.

De LPG-installatie nabij de sluis van Kallo is in augustus van vorig jaar voor goed van start gegaan. Grote koel-tanks met een capaciteit van 100.000 m³ LPG zijn in productie en nu al wordt gehoopt om de capaciteit op te drijven tot 200.000 m³ LPG. Gas is en blijft een zeer gevaarlijk goedje. Zelfs na het nemen van alle denkbare maatregelen blijft de mogelijkheid voor ongevallen bestaan. De voorbije reeks gasexplosies is hiervan het beste bewijs.

Dat men nu niet komt aandraven met de verontschuldiging dat alle onheil niet kan worden voorzien en dat de weersomstandigheden verantwoordelijk zijn voor de recente ongevallen. Het is niet de eerste maal dat het stenen dik vriest. Wanneer de verantwoordelijk ken zich hierop zouden steunen, dan leveren zij het treffend bewijs dat ze de veiligheid niet in alle omstandigheden kunnen waarborgen. Dit lijkt me een reden te meer om met de meeste omzichtigheid zulke dossiers te behandelen.

Als in Mexico-stad een enkele exploderende vrachtauto met vloeibare gas binnen een straal van 20 km huizen vernielde en een reeks rampzalige kettingexplosies kon veroorzaken, wat zal dan het resultaat zijn van een explosie op de Antwerpse Linkeroever waarbij LPG-tanks van 100.000 m³ LPG capaciteit betrokken zijn ?

Uit studies blijkt dat, bij een explosie van 50 m³ LPG, bij 10 m/bar, tot op 3.400 m voelbaar is en dat een explosie van 5.000 m³ – wat nog 20 maal minder is dan 100.000 m³ LPG – voelbaar is tot op 17.000 m. De nieuwe LPG-installatie AGT ligt op 1.600 m van de rand van Kallo en op 1.900 m van het centrum.

Geachte collega's, ik weet dat voorstanders van zulke projecten stellen dat een vestiging van een LPG-terminal veiliger is dan de risicodragende factoren. Zij stellen dat het risico gelijk is aan : kans x effect. Deze formule spreekt zeer duidelijk in het voordeel van de ondernemer die de kansen

voor een ongeval zo klein mogelijk inbouwt, zodanig dat de inbreng van het effect verwaarloosbaar is en aanvaardbaar wordt.

Verder dient onderstreept dat in deze formule geen rekening wordt gehouden met een aantal factoren die wel een invloed op het risico hebben. Als een belangrijk feit kan ik aanstippen dat ervaring inzake LPG-aanvoer, opslag en overslag in dergelijke omvang nog gering is. Aan de hand van deze prille ondervinding wordt een rampenplan opgesteld dat dan de nodige veiligheidswaarborgen moet inhouden om bij ongeval de omwonenden te beschermen.

Kan men het de bevolking kwalijk nemen – na de jongste verschrikkelijke rampen in binnen- en buitenland – wanneer zij vragen stelt nopens de mogelijkheid tot sabotage, in verband met het onvoorspelbaar menselijk gedrag en met de nabije vestigingen die voor een domino-effect kunnen zorgen ? Hoe meer risico's er worden ingeplant, des te groter worden immers de ongevallenkansen.

De AGT-manager mag dan nog alle getroffen maatregelen mooi op een rijtje zetten en de overtuiging trachten bij te brengen dat grote ongelukken met LPG-tankers nog nooit zijn voorgevallen, dat een ongeluk met een tanker van 70.000 m³ LPG – waarbij een aantal doden kunnen vallen – maar één keer in de miljoen jaar in het Scheldegebied voorkomt, hij mag nog zeggen en doen wat hij wil, er blijft een potentieel gevaar aan gas verbonden. De gemeentelijke overheid mag dan nog met de hand op het hart beweren dat alle veiligheidsaspecten werden bestudeerd, dat het kwestieus dossier in alle objectiviteit werd behandeld, dat er rekening werd gehouden met alle pro's en contra's, diezelfde overheid moet toegeven dat de gasexplosie in Mexico-stad een feit is, niettegenstaande de getroffen voorzorgsmaatregelen.

De voorbije verschrikkelijke rampen indachtig, kan ik de aanbevelingen van de Amerikaanse Algemene Rekenkamer, niet zo maar negeren. Deze instantie adviseert wat volgt.

Ten eerste, dat alle nieuwe grote

LPG/LNG-opslagmogelijkheden moeten worden gebouwd in afgelegen gebieden. Deze voorwaarde is zeker niet aanwezig op de Antwerpse Linkeroever.

Ten tweede, dat geen van de bestaande terminals mogen worden uitgebreid, behoudens degene die in afgelegen gebieden liggen.

Het is een feit dat de overheid de veiligheid afweegt tegen de economie, alsof deze belangen kunnen afgewogen worden. Bij veiligheid gaat het immers om de kansen op doden en gewonden en de kansen op materiële schade. Gebouwschade kan in geld uitgedrukt worden, dit geldt echter niet voor pijn en dood.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, ik wens mijn uiteenzetting af te ronden met slechts één enkele vraag, namelijk : „Kan de Minister mij en de vele geïnteresseerden, na wat zich in Mexico heeft voorgedaan, nog steeds de verzekering geven dat met de LPG-terminal in de Waaslandhaven alles veilig zit en de omwonenden helemaal niets te vrezen hebben bij een eventueel ongeval, hoe erg dan ook ? (*Applaus bij verschillende leden*)

De Voorzitter : De heer Debusseré heeft het woord.

De heer F. Debusseré (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, ik beperk mijn betoog tot de werkloosheid en de tewerkstelling, vooral dan in verband met de zelfstandige arbeid.

Omdat er op een demagogische manier met de cijfers van werkloosheid gegoeheld wordt, wil ik hier in de eerste plaats duidelijk maken dat het aantal personen dat werkzoekende was in het jaar 1984 is aangegroeid met ongeveer 58.000 eenheden, waarbij rekening wordt gehouden met de uitkeringsgerechtigden, andere verplichte ingeschrevenen en alle andere systemen tot opslorping van de werkloosheid. Het totaal aantal werkzoekenden einde 1984 bedroeg 896.700 eenheden.

Indien wij er zouden in slagen 800.000

Debusséré

personen opnieuw aan het werk te krijgen dan zou dat voor de overheid een minderausgave betekenen van rond de 350 miljard frank. Hierbij is rekening gehouden met de werkloosheidsuitkeringen, met de sociale mindereopbrengst en de fiscale mindereopbrengst. We hebben er dus alle belang bij om met alle middelen en zo spoedig mogelijk een oplossing te zoeken voor dit sociaal, financieel en menselijk probleem.

Reeds 11 jaar zijn we met de crisis geconfronteerd en, in concertatie met alle bestaande sociale organisaties, werden voorstellen ingediend, besproken, uitgedokterd en getest, maar alles is zonder gevolgen gebleven, in vele gevallen omdat men vastgeankerd zit in vastgeroeste ideeën en structuren, zowel langs werknemers als langs werkgeverszijde. Zoals Einstein reeds zei : „Het is eenvoudiger een atoom te vernietigen dan een vooroordeel.” En toch moeten we, in het kader van de technologische revolutie die in een eenparig versnelde beweging op ons afstormt, overschakelen naar totaal nieuwe ideeën over arbeid en tewerkstelling.

De nieuwe technologieën zullen er voor zorgen dat de productie van goederen en diensten met een minimum aan menselijke inbreng gebeurt. De produktiviteit van het productieapparaat zal enorm stijgen. De mens krijgt derhalve handen en hoofd vrij, hetgeen aanleiding geeft tot het ontstaan van nieuwe behoeften. Deze nieuwe behoeften vormen overigens de waarborg dat het verlies aan werkgelegenheid in de industrie en de administratie geen uitzichtloze werkloosheid zal en mag impliceren. Nieuwe vormen van dienstverlening zullen aan die nieuwe behoeften moeten beantwoorden zodat een quaternaire sector spontaan zal groeien of worden gecreëerd.

Het drama zit hem nu precies hierin dat het moeilijk is de nieuwe behoeften en diensten te voorspellen en men derhalve ook moeilijk kan voorzien welk gekwalificeerd personeel nodig zal zijn. Het onderwijs moet derhalve zo spoedig mogelijk grondig gewijzigd worden zowel naar inhoud als naar

vorm. Het moet gebaseerd zijn op een universele basiskennis, zodat de mens zelfstandiger en vrijer kan bepalen wat hij in zijn verder leven wil of moet aanvangen en wanneer. Algemene ontwikkeling, bredere taalstudie, herscholen en bijscholen moeten voortaan staan in onze strijd tegen de werkloosheid.

Tot op heden nog wordt de klassieke loopbaan ingedeeld in drie streng van elkaar gescheiden periodes : school – arbeid – pensioen, en tussen deze verschillende periodes staan waterdichte schotten. Deze indeling beantwoordt niet meer aan de realiteit en de behoeften. Het doorbreken van deze situatie kan zorgen voor de nodige flexibiliteit, een betere arbeidsverdeling, de aanpassing van het onderwijs op de arbeidsmarkt en het voorzien in de vormingsbehoeften van ieder individu.

Zo moet bijvoorbeeld de mogelijkheid onderzocht worden om „Arbeid op maat” te verrichten. Ieder individu zou de mogelijkheid moeten hebben om zelf te bepalen welk belang hij hecht aan arbeid en het daaraan gekoppelde inkomen, zo kan men een keuze maken tussen arbeid en vrije tijd. Het huidige zelfstandigenstatuut voldoet niet aan deze mogelijke en overigens reeds aan de gang zijnde evolutie. Het plaatst het individu in een te afhankelijke situatie waarin hij weinig of niet wordt beschermd. Een totale hervorming van de sociale zekerheid, waarbij de verschillende stelsels één gemaakt worden, zal de zelfstandige beter beschermen en dus meer werklozen naar het zelfstandig statuut lokken.

In deze optiek moet ook werk gemaakt worden van de invoering van een statuut van zelfstandig werknemer voor diegenen die arbeid op maat verrichten voor een of enkele werkgevers. Het is een algemeen aanvaard begrip dat we op nieuwe werkgelegenheid mogen rekenen vanuit de sector „starters” uit de kleine en middelgrote bedrijven, en ook innovatieactiviteiten. Een groot bezwaar dat aan deze ontwikkeling – en aan het beleid erachter – kleefte is het incidentele karakter, teveel projecten zijn niet ingeleid in en groter structureel geheel.

Om psychologisch begrijpelijke redenen zullen veel mensen zonder werk zich pas voor een nieuwe zaak inzetten als die een werkelijk perspectief biedt. Daardoor blijft de doelmatigheid van de meeste plaatselijke activiteiten uiterst beperkt. Om hiervoor een oplossing te bieden kan er gezocht worden naar een combinatie van enerzijds een economisch circuit en anderzijds het zogeheten lokaal initiatief.

In een economisch circuit moeten de behoeften van de industrie uit de regio door de KMO uit de regio zoveel mogelijk worden voldaan. In een zogeheten lokaal initiatief kunnen de plaatselijke overheid, het bedrijfsleven, het bankwezen, de onderwijsinstellingen en bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel de handen ineen slaan om ondernemingslustigen te helpen bij het opzetten van een bedrijf door hen het plaatselijke cliënteel en het nodige startkapitaal, evenals de nodige opleiding of de geschoolde arbeidskrachten te verzekeren.

Ik pleit hier voor lokale initiatieven omdat dit begrip erg verschillende gedaanten kan aannemen in de praktische uitvoering. Veel zal er afhangen van de behoeften en de voorzieningen die in een bepaalde stad of streek aanwezig zijn.

Ik heb geen al te beste ervaringen inzake industriegronden. In bepaalde streken blijven gronden soms gedurende 10 of 15 jaar onaangeroerd terwijl in andere streken voor het ogenblik te weinig industriegrond is.

Het gemeentelijk beleid zou de lokale economie op vele punten tegelijk een duw in de rug kunnen geven door middel van een samenhangend werkgelegenheidsplan. Zo'n plan kan een uitwerking bevatten van het plaatselijk energiebeleid, het milieubeleid, het vergunningsbeleid en het aantrekken van bedrijven. Sleutel tot die lokale ontwikkeling is het doelmatig gebruik van juist de plaatselijke mogelijkheden. Daartoe moet de plaatselijke overheid meer als ondernemer dan als beleidsinstantie gaan denken. Dit is de beste garantie voor succes omdat de zich voordoende knelpunten op dit niveau beter kunnen worden opge-

Debusseré

lost dan vanuit de nationale overheid te Brussel.

Het inzicht in de problemen, de mogelijkheden en de beperkingen van het betrokken gebied en zijn bewoners worden het best onderkend op microniveau.

De grote en middelgrote bedrijven zullen uit eigen belang uiteindelijk ook participeren in deze lokale initiatieven omdat ze een dynamische kleinschalige toeleveringsbedrijvigheid best kunnen gebruiken. Aldus worden ze niet gedwongen om allerlei productie-activiteiten te ontplooiën die niet tot de sterkste punten van het bedrijf behoren. Een goede toeleveringsstructuur kan leiden tot een betere taakverdeling tussen de ondernemingen, wat een gunstig gevolg heeft op de concurrentiepositie, aldus marktverruimend is, en tewerkstelling schept.

De plaatselijke banken hebben eveneens alle belang bij het lokale initiatief. Er lopen veel mensen rond met goede levensvatbare ideeën en de starter wordt door de plaatselijke bank vlugger als marktsegment ontdekt. De grote banken reageren vaak te formeel en te krampachtig op die nieuwe ideeën. De arbeidsplaatsen die uit startende bedrijven zijn gegroeid, kosten aan de overheid aan subsidies en gunstige financiële regelingen slechts een zevende van de prijs die betaald wordt voor de instandhouding van een arbeidsplaats bij een groot bedrijf in moeilijkheden.

Voor de mensen zonder werk ten slotte kan het om verschillende redenen interessant zijn om aan een lokaal initiatief deel te nemen. Een bepaalde groep van werklozen zal via een dergelijke deelname gemakkelijker de overstap kunnen maken naar de reguliere arbeidsmarkt. Zij kunnen de nodige ervaring opdoen en daardoor aantrekkelijker worden voor het „normale” arbeidscircuit.

Een andere groep wordt door middel van een lokaal initiatief misschien op nieuwe ideeën gebracht en aangezet tot het onderzoeken van andere dan de voor de hand liggende werkvoor-

men. De „kansarmen”, de groep van mensen die al jaren zonder werk zitten en die de hoop op een betaalde baan al hebben opgegeven, kunnen door een lokaal initiatief misschien toch een zinvolle bezigheid vinden waarin ze zich ten volle kunnen ontplooiën.

Weinig mensen zonder werk zullen nog enig heil verwachten van de afstandelijke en rekenkundige aanpak door de centrale overheid maar kunnen zich meer betrokken voelen bij een lokale benadering die met hun wensen en mogelijkheden zoveel mogelijk rekening probeert te houden.

Mijnheer de Minister, mijn benadering van de tewerkstelling was vooral gericht op de zelfstandige arbeid en op het kleine bedrijf. Ik heb enigszins ervaring op dit gebied aangezien ik in mijn gemeente drie personen heb tewerkgesteld met een statuut van zelfstandige.

Uit mijn benadering blijkt de nutteloosheid, de ondoeltreffendheid en de schadelijkheid van de inmenging van de nationale overheid. Geef ons een kleinschalig Vlaanderen dat met kennis van zaken, doelbewust en op een nuttige wijze aan de lokale besturen de financiële, sociale, wetenschappelijke en structurele middelen kan verschaffen waaraan we zo broodnodig behoefte hebben om die werklustige, produktieve en ideeënrijke Vlaamse handen en geesten werk te verschaffen. **(Applaus op verschillende banken)**

De Voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, in het kader van de bespreking van de begroting 1985 nemen wij graag zeer kort het woord in het hoofdstuk „Economie en Tewerkstellingsbeleid”. En we zullen even stil blijven staan bij een artikel uit sectie 72, namelijk artikel 33.02.03, waarin wij lezen dat er voor 1985 een bedrag van 10 miljoen frank is ingeschreven ter subsidiëring van allerlei initiatieven die de werklozenbegeleiding of de tewerkstelling bevorderen, onder meer van de jongeren.

Voor iemand die zich reeds enkele ja-

ren inzet om tot een concept van een echt werklozenbeleid te komen, is dit artikel, hoe beperkt ook in zijn financiële weerslag, uiteraard zeer belangrijk.

Het is duidelijk dat de Vlaamse Executieve, onder de stuwende kracht van haar Voorzitter, in 1984 belangrijke resultaten heeft geboekt in de strijd tegen de werkloosheid. De cijfers liegen er niet om : in december 1983 waren er 289.607 volledig uitkeringsgerechtigde werklozen in Vlaanderen en in december 1984 277.568 volledig uitkeringsgerechtigde werklozen in Vlaanderen, wat een – totaal geeft van ruim – 12.000 werklozen minder.

De evolutie van de jeugdwerkloosheid was relatief gezien nog positiever : op 1 jaar tijd viel de jeugdwerkloosheid terug met 10.602 eenheden tot 80.576.

Deze cijfers winnen nog aan overtuigingskracht wanneer men beseft dat in 1984 de actieve bevolking in Vlaanderen steeg met 25.483 eenheden.

Mijnheer de Minister, wij hopen dat u het beleid, dat aan de basis van deze positieve ontwikkeling ligt, met alle kracht zult voortzetten. Want een werkloze echt helpen betekent hem of haar een job bezorgen.

Maar zelfs in de veronderstelling dat de resultaten van het door u gevoerde beleid – dat wij volledig onderschrijven – in 1985 nog zou verdubbelen, dan blijven er in Vlaanderen de volgende jaren nog verschillende honderdduizenden Vlamingen zonder job. Dit is geen pessimisme, dit is zuiver realisme. Als men daarbij nog weet dat van de huidige 277.000 werklozen in Vlaanderen er 50 procent reeds meer dan twee jaar werkloos zijn, dan ziet men onmiddellijk voor welk dramatisch maatschappelijk probleem wij staan. Vooral voor de grote groep van langdurig werklozen wordt de toestand meer en meer uitzichtloos.

Werklozen staan voor de zware opdracht zin te geven aan een leven zonder arbeid, en dat allemaal in een maatschappij die de arbeid een heilig recht, maar boven alles een heilige plicht noemt.

Ansoms

Gevolgen van de langdurige werkloosheid zijn dikwijls : moedeloosheid, verveling, gevoelens van overbodigheid, twijfels aan de eigenwaarde. Voeg daarbij nog de vergeefse sollicitaties, de maatschappelijke stigmatisering en dan begrijpt men zeker dat de vitaliteit bij niet weinigen een flinke deuk krijgt, en dat de neiging kan ontstaan zich terug te trekken in een sociaal isolement.

Volgens ons draagt de overheid ten opzichte van deze realiteit een grote verantwoordelijkheid. Iedereen vindt het normaal dat de overheid zich het financieel lot van de werklozen aantrekt ; anderen vinden het normaal dat de overheid belast wordt met repressieve taken zoals controle over en het opsporen van misbruiken. Is het dan niet even normaal dat dezelfde overheid de positieve taak krijgt in te staan voor de opvang van deze langdurig werklozen ? Hoe dit moet gebeuren en door wie, daarover kan men discussiëren. Persoonlijk hebben wij als bijdrage in de discussie een voorstel van decreet ingediend houdende de bevordering van de sociale integratie van werklozen. In dit voorstel van decreet worden de gemeenten principieel belast met deze opdracht. Dit bestuur staat immers het dichtst bij de bevolking, en dus ook bij de werklozen. Uiteraard hebben de gemeentebesturen in ons voorstel vooral een stimulerende, coördinerende en aanvullende rol.

Ik heb het steeds gezegd, en ik herhaal het : met ons voorstel hebben wij zeker niet de pretentie de enige goede weg te wijzen naar een betere opvang van de langdurig werklozen.

Door een bedrag van 10 miljoen frank in te schrijven geeft de Vlaamse Executieve duidelijk te kennen dat zij de intentie heeft in 1985 werk te gaan maken van een echt werklozenbeleid. Wij vrezen alleen maar dat, gezien het kleine bedrag, het bij een intentie zou kunnen blijven. Of – wat nog erger zou zijn – dat men het geweten wil sussen door opnieuw aan enkele professoren te vragen om met dat geld een diepgaande studie – de zoveelste – te maken over alle mogelijke maatschappelijke gevolgen van de werk-

loosheid. Dergelijke studies hebben wij echt niet meer nodig. Wel nodig hebben wij een concrete aanpak van het probleem. En liefst zagen wij hiervoor een aanzienlijk bedrag ingeschreven op de begroting.

Budgettair zal dit waarschijnlijk op het ogenblik niet mogelijk zijn. Wij zouden er echter voor durven te pleiten dit kleine bedrag optimaal te gebruiken.

Ik wil enkele suggesties doen.

Ten eerste, er zou een type **DAC**-project opgezet kunnen worden voor de opvang van langdurig werklozen. En ik denk nu aan de 1500 DAC-ers van Gemeenschapsminister Lenssens in de milieusector. Wij zijn ervan overtuigd dat een dergelijk aantal werklozen, in het kader van een project, aan het werk kan gesteld worden, en dat daardoor een betere maatschappelijke integratie van de langdurig werklozen gestimuleerd kan worden.

Ten tweede, waarom zou de Vlaamse Executieve niet enkele **pilootprojecten** van werklozenwerking kunnen starten, begeleiden en steunen met subsidies ? Hieruit zou heel wat positiefs kunnen groeien voor het werklozenbeleid, en op het vlak van de Vlaamse Executieve, en op het vlak van de gemeenten, en op het vlak van de bestaande privé-initiatieven.

Een zaak is voor mij duidelijk : uit onze levensbeschouwing kunnen wij als christen-democraten deze **honderdduizenden** niet aan hun lot overlaten, hoe moeilijk het uitwerken van een specifiek werklozenbeleid ook moge zijn. Een werkloosheidsbeleid concipiëren is tegelijkertijd zeggen dat het onmogelijk is op korte termijn aan iedereen werk te bezorgen, en dat dit misschien zelfs nooit meer zal kunnen. Zonder toekomstprofeet te zijn durf ik te stellen dat de massale werkloosheid van onze tijd een overgangsfase betekent naar een maatschappij, waarin het afnemende beschikbare arbeidsvolume en het groeiende pakket maatschappelijk vrije tijd anders zal verdeeld zijn, en dan wordt het vrijetijdsbeleid belangrijk. Maar een dergelijk werklozenbeleid in deze crisistijd kan hierop al een goede voorbereiding zijn.

De Voorzitter : De heer Gabriëls heeft het woord.

De heer J. Gabriëls (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, reeds herhaalde malen hebben we hier met verschillende collega's de tewerkstellingspolitiek in Vlaanderen en meer specifiek in Limburg behandeld.

De bespreking van de begroting biedt ons opnieuw de mogelijkheid de balans op te maken van de inspanningen, die de Vlaamse Regering levert om de meest getroffen regio's in Vlaanderen echte prioriteit te geven.

Onlangs nog hebben we met diverse collega's de mogelijkheid besproken een totaalpolitiek te voeren om te bekomen dat verschillende losse inspanningen beter gecombineerd zouden worden en aldus meer effect zouden hebben, zoals wij trouwens als Volksunie al jaren geleden voor een prioritaire plan in deze gebieden hebben gepleit.

Buiten de eigen middelen, die specifiek voor de achtergebleven regio's slaan op concrete steunmaatregelen aan bepaalde initiatieven, bepaalde bedrijven, bepaalde projecten enzovoort, is hier gehandeld over de mogelijkheden om via het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds tot een globale aanpak te komen.

Wat de eigen middelen betreft is dat niet niets. Hoe beperkt de middelen van de Vlaamse Regering ook zijn, het kan niet worden ontkend dat er heel wat inspanningen voor Limburg en andere getroffen regio's zijn gebeurd. De T-zones, de investeringstoelage in Ford Genk, KNP-Lanaken enzovoort bewijzen dit. Maar hoe noodzakelijk die ook moge zijn, en we zijn de laatsten om dat te ontkennen, de weerslag op de tewerkstelling is alles bij elkaar genomen erg beperkt.

Alleen al voor één bedrijf ervan lopen er geruchten dat het beoogde effect, behoud van de huidige toestand, zelfs niet bereikt zal worden.

De geruchten, die vorige week nog in de Duitse pers verschenen, zijn alarmerend genoeg. Laat ze voorbarig

Gabriels

zijn, de onrust bij honderden werknemers is er niet minder om.

Maar goed, het enige wat ik aanhaal is dat ondanks de zware inspanningen, die er moeten zijn, niet meteen het effect op de tewerkstelling aanwezig is. Meer moet worden gedaan om aan de bekende dramatische toestand in deze noodgebieden tegemoet te komen. Deze begroting is daar absoluut onvoldoende voor. Dat is hier reeds voldoende onderstreept.

De middelen ontbreken aan de Vlaamse Gemeenschap om een efficiënt tewerkstellingsbeleid in zijn volledigheid te voeren. Daarom moet er meer worden gedaan en moeten er geïntegreerde acties komen in het kader van alle beschikbare middelen, zowel binnenlandse als buitenlandse. Alhoewel dat niet rechtstreeks onder de eigen bevoegdheid ressorteert, kan men toch stappen ondernemen die tot nu toe al te beperkt werden gezet.

Wat dit laatste betreft willen we het hoofdzakelijk hebben over de mogelijkheden, die er op Europees niveau bestaan en die niet optimaal werden en worden benut.

Het is eigenlijk 'n schande dat voor 1984 1,3 miljard frank aan beschikbare kredieten niet werden benut. Maar er is meer, zo ondermeer de ongelijke verdeling van wat wel uitgekeerd werd.

Op de eerste plaats is er het ESF, waarvan de aanvragen of van particulieren of van overheiden kunnen uitgaan. De regeringen moeten die aanvraag aan de Commissie doen toekomen vóór 21 oktober van elk jaar, waarna de Commissie uitspraak doet over de dossiers vóór 31 maart van het betrokken begrotingsjaar.

Ten eerste, hoeveel dossiers en voor welk bedrag werden er ingediend voor de als noodgebied gerangschikte regio's ?

Ten tweede, zo er niet optimaal gebruik van werd gemaakt, welk zijn de redenen ?

Ten derde, is het juist dat het leeuwendeel van de aanvragen niet eens de noodgebieden betreffen ?

Ten vierde, wat doet de Regering om dit te wijzigen ?

Het is eigenlijk godgeklaagd dat volgens de studie van de heer Vanderhoven de EG-steun aan België uit het ESF 3,464 miljard frank bedroeg. Deze bedragen werden volgens een betrouwbare raming door Vanderhoven als volgt verdeeld : Vlaanderen 37,3 procent, Brussel 10,4 procent en Wallonië 52,4 procent. Dit terwijl over dezelfde periode Vlaanderen 57,4 procent van de bevolking telde met 55,1 procent werkloosheid.

Brussel telde 10 procent van de bevolking met 10 procent van de werkloosheid doch Wallonië telde maar 32,6 procent van de bevolking met 34,4 procent van de werkloosheid.

Hoe is het in godsnaam mogelijk dat de Vlaamse Regering deze evolutie niet zelf doet ombuigen of bij de nationale Regering een procedure ahangig maakt om de lauwe Vlamingen in de Belgische Regering te dwingen hun verantwoordelijkheid op te nemen en de problemen onder ogen te zien.

Ten tweede zijn er de EGKS-subsidies voor herplaatsing van werknemers. Alhoewel kolen en staal volledig nationaal gebleven materies zijn is de premie voor herplaatsing van werknemers een welzijnsaangelegenheid en zou die de Gemeenschappen moeten toebehoren.

Artikel 56 van de EGKS regelt deze steun. Van die steun, die tussen 1973 en 1983 2,533 miljard frank bedroeg, ging 4,28 procent naar Vlaanderen of slechts 108 miljoen frank. Daarvan ging slechts de helft naar Limburg. Brussel kreeg zoveel als heel Limburg, 2,8 procent, terwijl Wallonië met bijna 2,4 miljard frank ging lopen of 93,48 procent. Hoe is het mogelijk dat dit getolereerd wordt ?

Ten derde, van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw, waar naast Landbouw ook Visserij inzit, kwam tussen 1964 en oktober 1983 7,3 miljard frank naar België.

Vlaanderen kreeg slechts 6,4 procent ten overstaan van de minstens 64 procent toegevoegde waarde, die Vlaanderen op dit vlak betekende. Wallonië kreeg 36,86 procent ten overstaan van 25,2 procent toegevoegde waarde.

De subsidies voor de energiesector, ten vierde, vertonen eenzelfde beeld. Vlaanderen kreeg tussen 1978 en november 1983 slechts 35,48 procent ten overstaan van 62,2 procent voor Wallonië, en dit op een totaal bedrag van meer dan 1 miljard frank.

Tenslotte kwam het EFRO, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, hier vroeger al ter sprake. Van de 3,3 miljard frank, die België kreeg tussen 1975 en 1983, kwam slechts 51,6 procent naar Vlaanderen ten overstaan van 48,4 procent naar Wallonië. Als we de steun doortrekken tot september 1984, dan geeft de periode van 1975 tot september 1984 volgend beeld : Vlaanderen 46 procent en Wallonië bijna 54 procent. Maar daarmee is de kous niet af.

Als we de leningen bekijken stellen we hetzelfde vast.

Wat de Europese Investeringsbank betreft kreeg België tot eind november 1983 21 miljard frank. Hiervan ging 64 procent naar Wallonië en 36 procent naar Vlaanderen.

Wat de EGKS-leningen betreft, artikel 54 van de EGKS voor industriële projecten, omschakelingsprogramma's en woningbouw kreeg België tussen 1967 en november 1983 13,8 miljard frank. Hiervan kreeg Vlaanderen slechts 36,5 procent ten overstaan van 62,2 procent voor Wallonië.

Zo zouden we kunnen doorgaan. Maar we menen dat deze voorbeelden volstaan om aan te tonen dat ondanks een Vlaamse Regering en ondanks mooie verklaringen van de CVP-PVV-meerderheid in deze Vlaamse Raad deze toestand blijft voortduren.

We hebben hier al dikwijls gezegd dat de noodgebieden in Vlaanderen in het algemeen en in Limburg in het bijzonder, genoeg hebben van mooie verklaringen. De tijd voor daden breekt aan, ook op het vlak van onze participatie in de Europese fondsen

Gabriels

en leningen.

Indien de Vlaamse Regering daar geen initiatieven neemt, mislukt ze ten dele in haar opdracht.

Want vorige maal hebt u, Minister Geens, hier aangekondigd dat de Vlaamse Regering rechtstreeks met de Europese instanties contact kan nemen en neemt. Tot nu toe onder vinden we daar maar al te weinig van. We menen dat door er langs deze weg even op te wijzen, de Vlaamse Regering in 1985 eindelijk eens wat meer initiatieven zal nemen of elders zal bedingen of derden in Vlaanderen er toe aanzetten dit te doen.

Indien u dit niet doet, verliezen we per jaar kostbare miljarden en die hebben wij broodnodig. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, na de politieke uiteenzettingen in het algemeen debat deze morgen, zijn wij met de bespreking van de begroting van economie en werkgelegenheid op het technische vlak gekomen. Het is een uitstekend debat geworden, mede dank zij het uitstekende verslag van de heer Deprez en zijn mondelinge toelichting en mede door het niveau van de uiteenzettingen van de verschillende leden van deze Raad.

Ik zal niet op elk betoog afzonderlijk ingaan, maar een antwoord per thema geven omdat de structuur van het betoog van de verschillende sprekers, althans dit van de officiële woordvoerders van de fracties, eigenlijk parallel loopt.

Een eerste punt betreft de toepassing van de expansiewetgeving en de vragen die daarmee gepaard gaan. Wij zijn het hier allemaal eens met wat de heer Verhaegen hier formuleerde in verband met de toepassing van de expansiewetgeving met betrekking tot de grote ondernemingen en de KMO.

De KMO's realiseerden in 1984 een stijging van investeringen met 45 procent. De tussenkomst van de overheid

is verhoudingsgewijze veel lager, met name 8,6 procent van het investeringsbedrag. Zij slagen erin 8.500 nieuwe arbeidsplaatsen te creëren. Daarentegen heeft men bij de grotere ondernemingen een enorme inzet van kapitaal en een veel hogere subsidiëring door de overheid, doch de resultaten op het stuk van de werkverschaffing zijn alles bij mekaar toch maar mager.

Bij een eenvoudige redenering ligt de conclusie voor de hand, maar wij weten allemaal dat wij beide soorten ondernemingen nodig hebben. Men moet eigenlijk een gestratificeerde economie hebben waarin kleine, middelgrote en grote ondernemingen voorkomen. In bepaalde gevallen is men verplicht voor een grotere investering massaal middelen in te zetten, ook vanuit de overheid, omdat wij niet op een eiland leven maar in concurrentie staan met andere gewesten en alleszins met andere landen. Dat is de enige motivering voor soms belangrijke hulppakketten, maar die zijn dan ook efficiënt en leveren resultaten op.

Van alle zijden heb ik gehoord dat wij meer moeten doen voor de KMO's. Daarentrent is over alle politieke partijen en heen een zeer duidelijke consensus. Ik zal trouwens op dit vlak binnen zeer korte termijn een aantal nieuwe initiatieven lanceren die deel zullen uitmaken van een coherent plan voor de ontwikkeling van de kleine en middelgrote ondernemingen.

Dit streven naar coherentie in het beleid kan men ook in andere domeinen terugvinden. Ik spreek hier meer bepaald over het toepassen van het wetenschappelijk onderzoek.

Toen wij nog niet zo lang geleden de DIRV-resoluties bespraken, heb ik de heer Van Ooteghem horen zeggen : „DIRV zou ook wat meer durf moeten zijn.” Ik weet niet tot wie die uitspraak gericht was, maar ik denk tot de Voorzitter van de Vlaamse Executieve. Ik vraag mij echter af of het belangrijk is dat men steeds opnieuw blijft formuleren wat allemaal slecht gaat, wat de nationale Regering allemaal verkwaanselt en wat zij allemaal moet afstaan, dan wel dat men stappen zet die ons steeds verder brengen.

De heer O. Van Ooteghem : Allebei.

Minister G. Geens : Het resultaat van bestendig hetzelfde te zeggen en geen vooruitgang te maken is toch ook maar mager.

Denk eraan : het geloof is dood zonder de werken. Ik spreek hier over de werken en meer in het bijzonder over het wetenschappelijk onderzoek.

Ik heb vanmorgen hier reeds gezegd dat, in vergelijking met vorig jaar, er 1,4 miljard frank meer beschikbaar is op het Vlaams budget voor toegepaste wetenschappen. Het gaat uitsluitend om middelen die vanuit de nationale overheid zijn overgenomen, overigens in een zeer gunstige verhouding. Nu moeten wij ervoor zorgen dat dit geld goed wordt aangewend. Er moet een einde worden gemaakt aan de lokettenpolitiek waarbij successievelijk van de Prototypes werd gegaan naar het IWONL en dergelijke. In bepaalde gevallen werd het geld oneigenlijk gebruikt. Wij zullen echter één fonds meten voor O & O, onderzoek en ontwikkeling, of R & D, research and development, waar alle aanvragen moeten toekomen. Daarmee wordt dubbelgebruik vermeden en wordt de coherentie van het beleid bevorderd. Het toegepast wetenschappelijk onderzoek wordt in samenhang gebracht met de investeringen.

Het heeft toch geen zin – ik kan dat met dossiers bewijzen – dat men prototypesteun aanwendt om bedrijven in moeilijkheden of die klinisch dood zijn te helpen. Ik herinner mij een toelage van 800 miljoen frank aan prototypes voor Cockerill-Sambre toen het bedrijf reeds lang in zeer grote moeilijkheden verkeerde. Er moet worden gezorgd voor meer coherentie. Dat geldt ook voor de expansiewetgeving.

Er wordt mij dikwijls gevraagd volgens welke criteria wij tewerk gaan. Een van de belangrijke criteria is de graad van technologische innovatie van de nieuwe investeringen. Het is onjuist – daarmee antwoord ik dan op opmerkingen van de heer De Batse-lier – dat een onderscheid wordt gemaakt tussen de traditionele en de spitstechnologische sectoren. Wij maken geen enkel onderscheid tussen sectoren maar het is een taai misver-

Geens

stand waar men denkt dat spitstechnologie alleen maar geldt voor nieuwe sectoren of voor de spitstechnologische sectoren zelf, alsof de chips louter bestemd zouden zijn voor de chipsfabrieken. De chips zijn bedoeld om te worden toegepast in alle vormen van activiteiten. Op dat stuk is er geen verschil tussen de traditionele sectoren en de nieuwe sectoren. Zij zijn beide de grote gebruikers van nieuwe technologieën.

Hiervan bestaan allerlei voorbeelden. Neem het voorbeeld van een betonfabriek. Hoe wordt het beton gemengd? Het wordt met een computer gemengd. Het meest eenvoudige voorbeeld is dit van de bakker, die in de drie basissectoren van de Derde Industriële Revolutie toepassingen vindt. Inderdaad, indien hij verstandig is, gebruikt hij ovens waarvan de constructie op nieuwe materialen steunt, met andere woorden die verhoudingsgewijze op het vlak van energieverbruik goedkoper uitvallen. De controle van zijn ovens gebeurt door een computer. Bij het bereiden van de deeg doet hij een beroep op de biotechnologie, met name de nieuwe gistingsprocessen en -produkten voor meer rationele gistingsprocessen. Dit is een duidelijk voorbeeld om aan te tonen dat nieuwe technologieën op alle vlakken toepassing vinden.

De heer O. Van Ooteghem : Hij mag geen platte broodjes bakken !

Minister G. Geens : Dit is bijgevolg belangrijk als criterium.

Wij beschikken over onvoldoende financiële middelen en hierop kom ik niet meer terug ; ik heb vandaag hierover reeds tweemaal gesproken. Ook met weinig geld kan men soms veel doen en dat is precies de kunst. Sommige mensen zijn de mening toegedaan dat de Vlaamse autonomie erin bestaat dat wij voor alle mogelijke vragen van wie dan ook kredieten beschikbaar hebben. Zo heb ik de autonomie nooit begrepen. Wij passen bepaalde witsluitingscriteria toe ; onder meer het bestaan van overcapaciteit in een bepaalde sector is een uitsluitingscriterium uit de hulp. Wanneer men dit principe toepast op alle on-

dernemingen van die sector, is dit bovendien goed voor de eerlijke concurrentie.

Wat de buitenlandse handel betreft, is er eindelijk goed nieuws. De nieuwe Minister van Buitenlandse Handel heeft verklaard dat hij de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel zal regionaliseren. Hij heeft zulks weliswaar verklaard op een partijvergadering in Charleroi en eigenlijk zou hij dergelijke verklaringen in het Parlement moeten afleggen. Wanneer hij hiertoe overgaat, voert hij echter gewoon de staatshervorming uit. Reeds drie jaar hebben wij als claim gevestigd, de verdere decentralisatie van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel zonder dat dit een splitsing van deze dienst impliceert ; dat heb ik nooit gevraagd. Inderdaad, ik vraag dat deze dienst naar het buitenland toe als één eenheid opereert.

Maar ik wil dat hij binnenlands in die mate wordt gedecentraliseerd dat de Vlaamse ondernemingen, die voor zeventig procent de Belgische export realiseren, verhoudingsgewijze aan hun trekken komen in de aanwending van de middelen van die dienst. Indien de heer Gol dat heeft bedoeld zal ik achter hem staan en zal er geen incident plaatsgrijpen, zoals met de jeugdbescherming.

Ik wil echter onderstrepen dat, wanneer men van Franstalige zijde de benoeming van de directeur-generaal van de Delcredere dienst aanvecht, de maat vol is en dat dit alleen maar als resultaat zal hebben dat onze claim op de decentralisering van de Belgische Dienst ook zal worden hard gemaakt.

Inzake het hardmaken van claims kan ik duidelijke voorbeelden geven.

Twee jaar geleden sprak ik over de hefboomen van het industrieel beleid en over wat inzake de ganse transfert moest worden gedaan. Welnu, vandaag de dag is dit in belangrijke mate gebeurd ; dat kan niemand meer betwisten, onder meer op het vlak van het IWONL, de prototypes, DNB, het inhaalplan, de reconversie en dergelijke.

Inzake reconversie hoef ik niet veel te zeggen ; wij hebben trouwens in de

Executieve de wijze waarop wij deze doorvoeren eenparig goedgekeurd. De heer De Batselier heeft zoëven de Executieve gelukgewenst voor wat zij ter zake deed.

Hiermede antwoord ik eveneens aan de heer Denys. Wij zijn reeds gestart met het reconversiebeleid ; wij hebben op dat vlak ook een paar toepassingen. Inderdaad, KNP in Lanaken is een element van het reconversiebeleid. Het enige wat ons tegenhoudt is het gebrek aan financiële middelen die van de nationale Regering moeten komen. De wederopstarting van het FIV is beperkt door onvoldoende middelen voor een aantal belangrijke operaties.

Vervolgens kom ik bij de vraag van de kapitaalverstrekking voor nieuwe initiatieven in dit land.

In dit verband werden van verschillende zijden vragen gesteld ; ik zou ze willen groeperen rond drie thema's : ten eerste, de non-voting shares ; ten tweede, de incoherentie van de financiële structuren en ten derde, wie draagt de verantwoordelijkheid voor de financiering.

Ten eerste, de non-voting shares : deze discussie dient volgens mij gedepoliteerd. De idee is in het Belgisch recht ingebracht door een socialistisch Minister van Economische Zaken tegen het verzet van een christen-democratisch Minister van Financiën in. Nu vernemen wij dat een van de grote adepten van het systeem een christen-democratisch Minister van Economische Zaken is terwijl het van socialistische zijde wordt aangevalen.

De heer N. De Batselier : Ik wil toch even nuanceren. De Minister van Economische Zaken heeft dat gelanceerd voor de textielsector waar men meestal te maken heeft met kleine familiale bedrijven. Daar heb ik geen enkel bezwaar tegen non-voting shares. Ik vind niet dat de overheid in elk van die kleine bedrijven beheerder moet worden. Ik ben ertegen dat, zoals de huidige christen-democratische Minister van Economische Zaken nu doet, dit wordt toegepast in sectoren waar er vooral of alleen grote bedrijven bestaan. De heer Eyskens

De Batselier

wil de non-voting shares veralgemenen als het instrument van tussenkomst vanwege de overheid.

Minister G. Geens : In feite kan men hem niet al te veel verwijten toesturen want de vroegere socialistische Minister van Economische Zaken heeft de formule van de non-voting shares ook toegepast in de staalnijverheid. Het was vervat in het staalplan van mei 1981, opgemaakt door Minister Claes.

De heer N. De Batselier : De non-voting shares werden er nadien aan toegevoegd door de heer Eyskens.

Minister G. Geens : Laten we de zaken dedramatiseren en depolitiseren. Ook in de Executieve gaan wij van het standpunt uit dat principieel, bij een participatie, wij de rechten willen uitoefenen van een volwaardig aandeelhouder. Dat is toch normaal. Wij werken trouwens met het geld van iedereen. Ik ben geweest Minister van Financiën en behoort tot een categorie van personen die nog weten dat de staatsgelden niet zo maar uit de hemel vallen, wat de meeste Belgen wel denken, maar afkomstig zijn van de burgers. Bijgevolg is men daarover verantwoordelijk, ook wanneer men die gelden aanwendt in de vorm van participaties in ondernemingen. Wij willen dus een volwaardig partner zijn maar, gelet op de aard van de investering, de aard van het bedrijf, enzovoort, kunnen bepaalde modaliteiten worden overeengekomen met dien verstande nochtans dat de essentiële beslissingen bij de aandeelhouder blijven.

Ik kom zo tot de beschouwing inzake de verstrekking door de nationale overheid van participatiegelden langs de „Investen” om. De oorspronkelijke **Investen** werden opgericht voor de aanwending van gelden die aan **SID-MAR**, aan Vlaamse **S taalondernemingen**, werden toegewezen als compensatie voor de dekking van de verliezen van Cockerill-Sambre in het tweede staalplan. Daarna heeft deze formule onder allerlei vormen opvolging gekregen. Er zijn misschien al een tiental **investen** in het totaal die alle met overheidsgeld werken en daarmee participaties gaan nemen.

Het is duidelijk dat 4 à 5 investen in Vlaanderen veel te veel is. Eén zou voldoende zijn. Men zou de coherentie van het beleid tussen de investen en de gewestelijke investeringsmaatschappij moeten vestigen. De Minister van Economische Zaken heeft mij dit reeds lang toegezegd door een soort kruisverbinding tot stand te brengen. Dit is nog niet gebeurd, maar ik heb goede hoop dat dit binnenkort wel het geval zal zijn.

Maar, ik vind het niet ernstig dat in een land als België de overheid ertoe verplicht is voor industriële projecten altijd als eerste op te draaien voor het verschaffen van het risicodragend kapitaal. Er is enorm veel risicodragend kapitaal in dit land aanwezig. Het wordt echter elders belegd. Hier ligt natuurlijk de fout van de grote financiële groepen van dit land. Ik zal dit even illustreren. Ik weet wat ik zeg. De grootste financiële groep van dit land heeft zijn topstructuur aanzienlijk gewijzigd. Er valt daarover trouwens heelwat te zeggen, ook vanuit Vlaams oogpunt. Ik heb in een interview gezegd dat deze holding niet weet wat er in België gebeurt. Het economisch zwaartepunt van België ligt niet meer waar het 100 jaar geleden lag. Het ligt ergens anders, meer bepaald in het Noorden. Men schijnt daar niet direct oog voor te hebben.

Bovendien hoor ik in de commentaren zeggen dat men in de Raden van Beheer vooral mensen met een politieke carrière achter de rug, heeft opgenomen wat vooral uitstekend is voor de „lobbying”.

Ik heb eens een beeld gebruikt waarmee men duidelijk kan zien of men in de crisis is of niet. Er zijn twee indicatoren. Enerzijds is er de lengte van de rijen van de werklozen die gaan stemmen en anderzijds is er de lengte van de rijen van de industriëlen die in de wachtkamers van de Ministers „lobbyen”. Als u die twee hebt verenigd, dan is men in een economische crisis. Dat is een foutloos criterium. Dat kan ik u verzekeren.

Er bestaat bij de grote financiële groepen in dit land duidelijk een gebrek aan risico nemen. Men kan niet voortgaan van onze jonge mensen te vragen

dat zij risico zouden nemen, dat zij jonge bedrijfsleiders zouden worden wanneer de financiële instellingen het vertikken van zulks te doen. Men moet ook niet komen zeggen dat er geen goede projecten zijn want die zijn er wel, dat is evident. Ik heb een zeer goed project, namelijk protheus. Dit project bestaat erin dat geheugenlegeringen, materiaallegeringen met een geheugen, tot stand kunnen worden gebracht. Het is een uitvinding gerealiseerd aan de universiteit van Leuven. Het betreft legeringen die een geheugen hebben en die inkrimpen of uitzetten naargelang het signaal dat ze krijgen. Ik vind echter niemand die het wil industrialiseren of commercialiseren ondanks het feit dat dit een uitstekend project is dat men zo in de Verenigde Staten zou kunnen afzetten.

Het hele probleem zit hem eigenlijk in de vrees voor het risico, die onze maatschappij in haar geheel kenmerkt. Vandaar dat de maatregelen die ik voor de KMO's ga nemen, precies in die lijn zullen liggen want er zijn inderdaad goede resultaten te halen uit lokale initiatieven. Ik heb dit reeds een jaar geleden gelanceerd en er zijn bepaalde zaken op gang gekomen.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat ik op die manier heb geantwoord op al de vragen in verband met expansiewetgeving. De heer Olivier heeft terecht gezegd dat wij voorzichtig moeten zijn met de internationalisering en ter zake niet te ver mogen gaan.

Wanneer onze autochtone financieringsmaatschappijen evenwel het risico niet nemen, wordt het natuurlijk genomen door de andere. Indien men daar dan iets reëels wil aan doen moet men precies werken in de richting van wat ik daarjuist heb gezegd.

Ik kom tot het hoofdstuk tewerkstellingsbeleid. De heer Olivier heeft gesuggereerd dat de Vlaamse Raad eens zou worden uitgenodigd om de werking van SIMONA bij te wonen. Wat mij betreft is er geen enkel probleem. Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor dat deze vraag door het Bureau van de Vlaamse Raad wordt behandeld. Men kan zeer duidelijk voor alle leden van deze Raad een demonstratie geven

Geens

om te zien hoe dit systeem werkt. Ik wil u alleen zeggen dat voor het project SIMONA niet alleen belangstelling bij ons bestaat, maar dat er ook een internationale belangstelling is.

Ik verwacht daar zeer veel van, zoals ik ook zeer veel verwacht van de herstructurering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening die binnenkort een Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding wordt. Op die manier krijgen wij binnen één Vlaamse dienst de beroepsopleiding en de bemiddeling samen, iets waarop de verslaggever in zijn persoonlijke bedenkingen heeft aangedrongen.

Wij moeten ons vanzelfsprekend geen begoochelingen maken over de ontwikkeling van de werkloosheid, maar het feit is er dat die in Vlaanderen gestabiliseerd is en zelfs afneemt. Men kan een lange discussie houden over welke cijfers men gebruikt, welke referentiedatums enzovoort, maar daarover gaat het niet. Het gaat erom dat de zwenking is genomen en dat kan niemand betwisten.

Ik ga er onmiddellijk mee akkoord om te zeggen dat dit ook het resultaat is van de nationale politiek. Op deze tribune heb ik altijd de nationale politiek inzake het macro-beleid verdedigd. Ik zal dat blijven doen. Het is trouwens voor een impulsbeleid, zoals dit door de Vlaamse Regering wordt gevoerd, een essentiële voorwaarde. U kunt geen vernieuwing, geen renovatie op gang brengen in een gedepriimeerd klimaat. U moet ten minste een uitweg hebben. Daarvoor moet u hoop geven. De ganse politiek die wij voeren is precies daarop gebaseerd. Het zijn als het ware Siamse tweelingen, de ene kan niet zonder de andere.

Bijgevolg verdedig ik deze nationale politiek, vanzelfsprekend binnen de grenzen van ons staatsrechtelijk systeem. Maar dat is een ander probleem. Ik heb gezegd welke duidelijke vooruitgang werd gemaakt in de economische sfeer en ook op het vlak van de tewerkstellingspolitiek. Ook daar werd vooruitgang geboekt in de richting van een betere afbakening

van de bevoegdheden, hoewel daar nog een duidelijke regeling moet komen.

Wij moeten inspanningen doen op twee vlakken, ten eerste, op het vlak van de beroepsopleiding. Bijna twee jaar geleden heb ik een plan gelanceerd op dat vlak, het banenplan. Dit is geslaagd in zijn eerste luik. Trouwens, de heer De Batselier heeft dat volmondig toegegeven. Er werden meer dan 15.000 nieuwe betrekkingen gecreëerd in de opsloringsprogramma's. Dit resultaat werd bereikt en veel meer dan dat, maar niet in de beroepsopleiding. Dit is het gevolg van een onduidelijke afbakening van de bevoegdheid. Het zou veel beter zijn indien een aantal middelen die nu worden besteed aan de opsloringsprogramma's, werden aangewend voor de beroepsopleiding omdat wij een grote behoefte hebben aan het heropleiden en recycleren van de werklozen. Dit is evident, maar met de apparatuur waarover wij nu beschikken, kan dat niet. Trouwens, ik zal het bewijs daarvan geven. Degeenen die de beroepsopleiding van de RVA hebben gevolgd, krijgen vlug een nieuwe job. Wij zijn in een periode terecht gekomen waarin het bestendig leren essentieel is. De onmiddellijke conclusie die wij daaruit moeten trekken is dat wij aan de beroepsopleiding in de toekomst massale middelen moeten besteden. De opleiding voor de toekomst is zo belangrijk dat men ze niet alleen meer aan de scholen kan toevertrouwen. Meer en meer moet ook de onderneming als vormingsinstituut optreden. Daarbij blijven bepaalde initiatieven, zoals die van de RVA, van groot belang. Wij hebben een groot aantal nieuwe opleidingen tot stand gebracht in nieuwe technologieën, en dit met enorm succes. Het eerste jaar werden 1.100 personen opgeleid in deze nieuwe centra.

Het streefdoel van dit jaar is een verdrievoudiging daarvan. Ik heb zelfs moeilijkheden gehad met de vestiging van een nieuw opleidingscentrum voor de grafische nijverheid. Turnhout en Leuven hebben daarover met mekaar gediscussieerd. Uiteindelijk hebben wij een Salomonsoordeel geveld en er één op beide plaatsen voorzien, gezien er voldoende belangstel-

ling is om twee centra in leven te houden. Deze nieuwe opleidingsvormen hebben een nieuwe wending genomen door de Vlaamse Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Ten tweede, zoals ook de heer Ansoms heeft onderstreept, moeten wij vanzelfsprekend initiatieven nemen op het vlak van de begeleiding van werklozen. Mijns inziens is de belangrijkste vorm van begeleiding de wederopleiding. Daarmee gaan wij echter ook niet alles oplossen. Bijgevolg moeten wij zoeken naar nieuwe initiatieven. De heer Ansoms heeft een aantal suggesties gedaan die zeer welkom zijn en wij zullen trachten in die richting bepaalde initiatieven op gang te brengen.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik denk dat op het vlak van het beleid inzake werkgelegenheid de belangrijkste vragen aldus zijn beantwoord.

Wij hebben in de lijn van de vernieuwing van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening ook andere initiatieven genomen, zoals het inrichten van een dienst voor tijdelijk werk. De heer Olivier vraagt dat die dienst zou worden uitgebreid. Welnu, ik kan u zeggen dat, naast de twee bestaande diensten, namelijk te Antwerpen en te Gent, dit jaar zal worden overgegaan tot de uitbreiding van die diensten, zodanig dat in elke Provincie een dienst voor tijdelijke tewerkstelling is. Dit is trouwens een bron van inkomsten voor de RVA. Ik wijs erop dat een openbare dienst ook iets kan oprichten waar geld wordt verdiend. Er dient geld te worden verdiend, geld dat zal worden aangewend om nieuwe initiatieven inzake beroepsopleiding te financieren.

Een laatste punt houdt verband met regionale problemen. Ik meen dat wij in het expansiebeleid en ook in het tewerkstellingsbeleid duidelijk de voorkeur geven aan de ontwikkelingszones. Deze ontwikkelingszones zijn in Vlaanderen geografisch en qua bevolking beperkt. Ik vind dat goed. Ik acht het geen referentie voor Vlaanderen dat bestendig wordt geklaagd over het feit dat wij minder ontwikkelingszones hebben dan Wallonië.

Het doel van een goede politiek moet erin bestaan alle ontwikkelingszones

Naar de mening van de heer N. De Batselier (SP) zou de Vlaamse Executieve de eigen instellingen kordater moeten verdedigen

mettertijd af te schaffen. Dat is nogal evident. Men moet er niet prat op gaan. Men moet niet inroepen als een benadeling, door wie dan ook, dat in Wallonië meer ontwikkelingsgebieden zijn dan in Vlaanderen. Het is logisch dat, aangezien de Europese Gemeenschap haar fiat moet geven voor de afbakening van de ontwikkelingsgebieden, de EG dat ook gedaan heeft voor ons. Ik heb onmiddellijk gezegd dat ik akkoord ging met de beslissing van de Europese Gemeenschap die stelde de ontwikkelingsgebieden in Vlaanderen te beperken tot een bepaald aantal. Wat in Wallonië gebeurt, gaat mij niet aan. Als in Wallonië de ontwikkelingsgebieden frequenter voorkomen, is het ook normaal dat de Europese steunmaatregelen verhoudingsgewijze frequenter worden aangewend. Niettemin is er het probleem van aanwending en van beroep op de gelden van het EFRO, het Europees Sociaal Fonds, enzovoort. Dit hangt gedeeltelijk ook af van de eigen gevoerde politiek, namelijk bepaalde investeringen niet meer

te subsidiëren. Een investering in een pretpark wordt door de Vlaamse overheid niet meer gefinancierd. Dit heeft evenwel ook tot gevolg dat deze investering, wanneer ze bij komende arbeid schept, ook niet meer in aanmerking komt voor de betoelaging door het EFRO. Men moet weten wat men wil. Niettemin bestaan er andere middelen om een beroep te doen op het EFRO. Deze worden ook aangewend. Aan de heer Gabriëls wens ik te zeggen dat ik daaromtrent – en hij kan zijn kritische vragen ter zake er misschien in wegbergen – een volledige uiteenzetting zal geven in de Commissie van de Raad.

Ik wens er wel op aan te dringen dat in vele zaken die verband houden met de expansiepolitiek een grote discretie in acht moet worden genomen.

Ik slaag er jammer genoeg niet in deze discretie tot stand te brengen bij mijn collega's van de Executieve. Men brengt bepaalde onderhandelingen te vroeg uit.

Mijnheer Gabriëls, dit geldt des te meer wanneer geruchten worden verspreid over een bepaalde onderneming. Ik kan u van op deze tribune, met de verantwoordelijkheid die ik ter zake draag, de geruchten over dat bedrijf logenstraffen. Dat is voldoende duidelijk.

Mijnheer De Batselier heeft gevraagd of wij het gevolg dat wordt gegeven aan de DIRV-resoluties systematisch in de Commissie kunnen nagaan. Ik wens niet beter. Ik vraag dat de Voorzitter van de Commissie dat punt op de agenda zou zetten.

Een laatste punt is door verschillende sprekers aangehaald : de circulaire Damseaux.

Ik ken die ook. Dit is een tweede editie. De eerste, daterend van 1982, heb ik onmiddellijk aanhangig gemaakt bij het Overlegcomité Regering-Executieve. Er werd geen uitsluitel gegeven. De nationale Regering heeft de kwestie aanhangig gemaakt bij het Europees Gerechtshof. Uit het antwoord aan de heer Croux, lid van het Europees Parlement, weten wij zeer duidelijk dat die eerste circulaire strijd is met het recht van de Europese

Gemeenschap.

Dit is niet zo duidelijk bij de circulaire van eind 1984. Men heeft de les geleerd. Men heeft de ervaring van een vorige circulaire. Ik kan ook niet zo maar onmiddellijk zeggen of die circulaire formeel in strijd is met het Europees recht of de wet op de overheidsbestellingen van 16 juli 1976. Ik had de eer deze wet zelf bij de Kamers in te dienen en te verdedigen. Het is wel zeker dat deze circulaire in strijd is met de geest van onze wet.

We zullen deze kwestie zeker bespreken in het Vlaams Bouwoverlegcomité, op 15 februari aanstaande. De formulering is natuurlijk zeer eenvoudig. Men weet ook wel dat men dit scherp in het oog houdt.

Ook dit is een uiting van het groeiend protectionisme, dat niet alleen op internationaal vlak bestaat, maar ook binnen België, tussen de drie Gewesten.

Wij moeten echter ook leren aanvaarden dat de autonomie, die wij hebben aanvaard en nog nastreven, betekent dat men niet bestendig moet komen zeggen dat het elders zo of zo gebeurt. Dat is hun volste recht. Wij doen het anders en daarmee uit.

De heer O. Van Ooteghem : Mijnheer de Minister, sta mij toe u even te onderbreken. Wanneer in die circulaire van 20 december de Waalse gemeentebesturen voor de openbare aanbestedingen verplicht worden een beroep te doen op lokale werkkrachten, betekent dat toch dat de Vlamingen daar worden uitgesloten.

Minister G. Geens : Ik heb die tekst zeer nauwkeurig bestudeerd en daarin staat niet uitdrukkelijk dat zij daartoe verplicht zouden zijn. Het gaat hier enkel om een uiting van groeiend protectionisme. Dit is een politieke optie. Na de eerste circulaire Damseaux in 1982 heeft men er bij mij op aangedrongen om ook in Vlaanderen een dergelijke circulaire te verspreiden. Ik heb dat echter onmiddellijk geweigerd en de bouwsector is mij daarin gevolgd. Wij hebben inderdaad meer baat bij open grenzen en moeten dus zelf geen beperkingen gaan opleggen. Het is trouwens deze poli-

Geens

tiek die op lange termijn succesvol zal zijn.

Waarom bevinden wij ons nu in een crisissituatie ? De reden daarvan is dat de bedrijfsleiders in de golden sixties dachten dat het altijd vanzelf zou gaan. Zij hebben veel te laat gereageerd op de agressiviteit ondermeer van de Japanners en van de Amerikanen. Het is een slechte politiek mensen slaappillen te geven wanneer zij geen vaak hebben.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen aldus te hebben geantwoord op de verschillende vragen die hier werden gesteld. Het spijt mij dat de heer Geyselings hier niet meer aanwezig is. Ik had hem graag gezegd dat de veiligheid rond Antwerpen ons vanzelfsprekend ook erg bekommert. Er werden normen opgelegd inzake opslag van gas. Toen onlangs werd beslist tot aanwerving van laureaten van examens ingericht door het Vast Wervingssecretariaat hebben wij ook beslist dat alle open-

staande plaatsen van ingenieurs die belast zijn met de controle op de naleving van de voorschriften inzake milieuvervuiling, onmiddellijk moeten worden ingenomen. Op het ogenblik is de controle in de bedrijven, vooral in het Antwerps industriegebied, ontoereikend bij gebrek aan personeel. Wanneer het personeel zal aangeworven en opgeleid zijn, zullen wij in staat zijn de naleving van de wettelijke voorschriften te controleren.

Mijnheer de Voorzitter, ik eindig met te zeggen dat dit hele debat mij ten zeerste heeft verheugd omwille van het peil waarop het werd gevoerd en van de eenstemmigheid die tot uiting is gekomen bij de bespreking van economie en werkgelegenheid. Het verbaast mij enigszins dat twee fractieleiders hebben aangekondigd dat zij tegen dit deel van de begroting zullen stemmen. Ik meen dat dit debat een betere stemming had verdiend. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materies binnenlandse aangelegenheden en ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud en de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds.

Is de Raad het hiermede eens ? **(Instemming)**

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 18.50 uur.
